

8455

Ernst Mayr Library
Museum of Comparative Zoology
Harvard University

Moll.
QL
523
.K67
177a
U.1-2

HARVARD UNIVERSITY

LIBRARY
OF THE
DEPARTMENT OF MOLLUSKS
IN THE
MUSEUM OF COMPARATIVE ZOOLOGY

Gift of:

Richard W. Foster

8455-

Dept. of Mollusks
R. W. Foster

HARVARD UNIVERSITY

LIBRARY
OF THE
DEPARTMENT OF MOLLUSKS
IN THE
Museum of Comparative Zoology

Gift of:

Richard W. Foster

oiled 3/1982 LM

G. W. K N O R R S

V E R L U S T I G I N G

DER OOGEN EN VAN DEN GEEST,

O F

V E R Z A M E L I N G

VAN ALLERLEY BEKENDE

HOORENS EN SCHULPEN,

DIE IN HAAR EIGEN KLEUREN AFGEBEELD ZYN:

E E R S T E D E E L.

THANS NAGEZIEN, VERBETERD, VERVOLGD, EN MET
EEN GEHEEL NIEUWE NEDERDUITSCH
BESCHRYVING UITGEGEVEN.

T E A M S T E R D A M,

BY DE ERVEN VAN F. H O U T T U Y N.

M D C C L X X.

1770

WILEY & SONS

NEW YORK

1880

WILEY & SONS

NEW YORK

WILEY & SONS

NEW YORK

1880

WILEY & SONS

NEW YORK

WILEY & SONS

NEW YORK

V O O R R E D E

V A N D E N H E E R

K N O R R.

De Natuur - onderzoekers van onzen Leeftyd tragten de Natuurlyke Historie, zo veel mooglyk, te volmaaken, en doen hunne onvermoeide vlyt, ten dien einde, in alles dat tot onderwerp van dezelve strekt, van het Gewormte af tot aan het edelste Schepzel, den Mensch toe, doorstralen. Bewyzen, daar van, zyn niet uit één enkel Voorwerp, maar uit alles, dat men met Oogen zien kan, af te leiden; want van de losse Aarde tot aan den Diamant, en van den Ceder des Libanons af, tot aan den Hyfop, die aan den Wand groeit, ziet men de grootste Geesten onzer Eeuw zig afflooven, en maaken, dat men eerder over de verwarring, door te grooten overvloed van beschryvingen en afbeeldingen, dan over gebrek in deezzen te klaagen heeft.

Daar zyn evenwel nog eenige, tot de Natuurlyke Historie behorende zaaken, overgebleeven, waar omtrent wy nog geen genoegzaame verlichting bekomen hebben, die ook moeielyk te bereiken schynt te zyn, alzo dezelve niet dan by geval verkreegen kan worden: terwyl de Menschelyke vlyt en konst, in de Dieren en Plantgewassen, veel meer in staat is te doen, om dat gedeelte der Natuurlyke Historie tot volkomenheid te brengen.

*

Ik

V O O R R E D E

Ik heb hier met de Schepzelen, die niet dan by geval te bekomen zyn, die overschoone Zeldzaamheden op 't oog, welke ons de Hoorens en Schulpen, als Woonhuisjes geweeft zynde van Dieren, die zig dikwils diep in Zee onthouden, uitleveren. De sierlykheid van deeze Wooningen treft onze Oogen en verlustigt onzen Geest niet te minder, schoon de oorsprong en voortteeling, ja zelfs sommtyds de eigentlyke gestalte van de Dieren, die in dezelve huisvesten, ons onbekend is, en met geen mooglykheid opgespoord kan worden. Wy vergenoegen ons dan, meerendeels, met haar uiterlyk aanzien; waar in ons, niettemin, zo heerlyke blyken van de Konstige Hand des Werkmeesters der Natuur voorkomen, dat men wegens derzelve oneindige verscheidenheid en schoonheid verbaasd moet staan, en vraagen, waarom het den Schepper behaagd heeft, dezelve, als 't ware, zo zorgvuldig voor 't Menschelyk Oog te verbergen, ja van sommigen als maar de schaduwen te vertoon en in de Versteende Zaaken, wier Origineelen dikwils nog onbekend zyn, en waar uit blykt, dat ons in deezen nog veel ontbreekt.

In dit gedeelte der Natuurlyke Historie, verbeeld ik my, dat wy, tot heden toe, nog geen te grooten overvloed van beschryvingen en afbeeldingen hebben: want, schoon het niet te ontkennen is, dat zig, in de voorgaande tyden, reeds, verscheide geleerde Mannen daar mede bemoeid hebben, waar onder in 't byzonder, GESNERUS, ALDROVANDUS, IMPERATUS, BONANNI, RUMPHIUS, LISTER, LANGIUS, en nog meer anderen, te tellen zyn, komen doch derzelve Werken zeldzaam voor, en eenigen zyn zeer kostbaar, 't welk maakt dat weinige Liefhebbers daar van gebruik kunnen hebben: ook vindt men, in sommigen, dit gedeelte van de Natuurlyke Historie by anderen gevoegd, het welk dan zodanige Werken, in het nazien, zwaar te behandelen maakt.

Om dit gebrek te gemoet te komen, werdt het van my nuttig geoordeeld, deeze Werken tegen elkander te vergelyken, het beste dar

daar uit te zoeken, naar de Natuurlyke Voorwerpen te verbeteren en met Kleuren te vertoonen. Dit was myn denkbeeld, dat ik ter uitvoering meende te brengen, hoewel niet geheel nieuw zynde: (want, nu twaalf Jaaren geleeden, had ik het voornemen, om een Werk, van deeze dingen handelende, doch in een andere grootte uit te geeven, gelyk de Platen, diestyds vervaardigd, aantoonen, maar het werdt door tyds omftandigheden verhinderd:) doch ik werd wel dra overtuigd, dat, wanneer ik het Werk van BONANNI, of eenig ander van de voorgemelde Werken, ten grondslag leggen wilde, zig zulke zwaarigheden opdedden, als met myn oogmerk in 't geheel niet overeenkomftig waren. Hoe keurlyk deeze Werken ook mogen zyn, ik vond de afbeeldingen in dezelve dikwils zeer gebrekkelyk, dikwils verkeerd geplaatft, en een nader overleg bragt my tot het denkbeeld, dat iets, geheel nieuw zynde en volgens de Natuur vervaardigd, ongelyk aangenaamer voor regte Kenners en Liefhebbers der Natuurlyke Zaaken zou zyn, dan dat gene, 't welk men in navolging der oude Werken, die reeds een geruimen tyd in de Wereld omgezworven hebben, als opgewarmde Koft aan 't licht bragte.

Met dit inzicht heb ik my toegelegd, om wat nieuws voor den dag te brengen, 't welk met alle voorige Werken geen gemeenfchap heeft. Daar van komt het, dat dit Werk willekeurig is gefchikt, en, het gene ik voor de hoofdzaak aanzie, zal daar in beftaan, dat ik tragten zal, een zo groote menigte van Wooningen der Hooren- en Schulpviffchen, als 't my doenlyk is, aan te toonen.

Men zou het uitweidingen noemen, wanneer ik met veel omflag van woorden deeze Onderneeming verheffen wilde. De Leezer kan 'er, met zyn eigen Oogen, allerbest van oordeelen. Myn oogmerk, de fchikking en, met één woord, de geheele uitvoering van dit Ontwerp, zyn uit de vervaardigde Platen blykbaar. Men zal in 't vervolg zien, dat myn oogmerk daar henen ftrekt, om een com-

VOORREDE VAN DEN HEER KNORR.

pleete Verzameling van Hoorens en Schulpen, in de natuurlyke Kleuren, te leveren; welke wy onder alle Werken van deezen aart, die ons bekend zyn, nog niet hebben. Bovendien zullen wy, in de beschryving, al het onnoodige tragten weg te laten, en nogthans, het noodige tot onderscheiding, niet verzuimen; terwyl een wel geschikte Bladwyzer, aan 't end, de schikking en veelheid der soorten, die in dit Werk voorkomen, zal aantoonen.

Neurenburg
4 November 1756.

GEORG WOLFGANG KNORR.

B E-

B E R I G T

V A N D E N

N E D E R D U I T S C H E N

U I T G E E V E R.

*D*e redenen, die wylen de verstandige Heer KNORR, thans door verscheide groote Werken met gekleurde Afbeeldingen, en in 't byzonder door dat van de Versteende Zaaken, alomme genoeg bekend, in zyne VOORREDE bygebragt heeft, om deeze zyne Onderneeming te billyken, kunnen wy ons, en met ruim zo veel Regt, eigen maaken. In geen Land, immers, van de Wereld, is de Liefhebbery van Natuurlyke Zaaken te verzamelen grooter; in geen Land, mooglyk, de gelegenheid, om dezelve in 't algemeen te bekomen, bekwaamer; vooral wat de Hoorens en Schulpen betreft, die eene van de duurzaamste, gemakkelykste en fraaiste Verzamelingen, uitmaaken. Tot getuige van die Liefhebbery strekken nog de hooge Pryzen, tot welken zodanige Zaaken, die waarlyk zeldzaam zyn, in ons Land gekogt worden: zo dat bet al voornaame Liefhebbers moeten zyn, die alles hebben, en bier

B E R I C H T V A N D E N

onder zyn nog, eenige zeer raare Voorwerpen, maar by den een of anderen aan te treffen.

Het kon de Liefhebbers in ons Nederland, onzes oordeels, niet dan aangenaam zyn, een Werk, naar het begrip van den Heer KNORR ingerigt, alhier in een handelbaare grootte en tegen een bekwaamen Prys, te kunnen bekomen. Hier door zullen de genen, die minder kundig zyn, de Naamen en Eigenschappen van de Hoorens en Schulpen, welke zy in hunne Verzamelingen bezitten, verstaan kunnen, en de kundigen zullen daar in somtyds iets vinden dat hun ontbreekt. Van te meer nuttigheid kwam ons deeze Onderneeming voor, dewyl het Fransch, waar in men de Hoogduitfche beschryving van den Heer KNORR getragt heeft over te brengen, zeer gebrekkelyk, dikwils onverstaanbaar en met fouten is uitgevoerd; gelyk een ieder Taalkundige, die tevens een Liefhebber van de Natuurlyke Historie is, wel baast moet ontdekken. Wy zullen het, in 't Nederduitfch, wel niet onberispelyk maaken: ver is die hoogmoed van ons! maar wy zullen de Les, op 't end der Voorrede van den Heer KNORR, zo stipt als 't doentlyk is tragten te volgen, en ons voor al wagten voor een verdrietige langdraadigheid; als weetende dat kort en goed meest naar den Smaak is van onze Hollandfche Natie.

De tegenwoordige Uitgeevers van dit Werk, zynde de Erfgenaamen van wylen gedagten Heer KNORR, hebben met ons een akkoord aangegaan tot het leveren der Platen, by vyf teffens; gelyk wy dezelve dan ook meenen uit te geeven, volgens het Berigt, dat uit den Boekwinkel van de Erven HOUTTUYN, te Amsterdam, alom verzonden is. By het zenden van het eerste vyftal afgezette Platen, hebben zy

ons

ons te kennen gegeven, dat zy, om onze Onderneeming te bevorderen, die Platen op nieuws, ten naauwkeurigste, naar de Natuurlyke Voorwerpen, meest in het aanzienlyk Kabinet van den Heer SCHADELOOCK berustende, hebben doen Kleuren, het welk dezelve eenigermaate van die, welken de Heer KNORR in dit Eerste Deel uitgegeven hadt, verschillende maakt. Wanneer derhalve eenige Liefhebbers bunne Stukken, in Kleur, juist niet volmaakt vinden overeen te komen met de Kleur van deeze Afbeeldingen, zo weten zy ligt, dat men onder honderd Voorwerpen van een zelfde Soort, by manier van spreken, als men het ten naauwkeurigste onderzoekt, geen tien zal vinden, die volstrekt van de zelfde Kleur of Tekening zyn. In 't vervolg zal men ook de aanmerkelyke verscheidenbeden van Kleur en Gestalte, in sommige Hoorens en Schulpen van eene zelfde Soort, voorgesteld vinden.

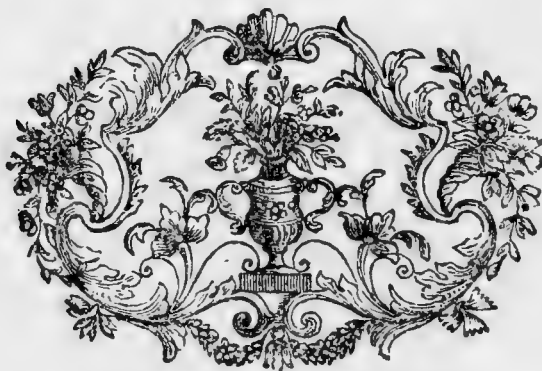
Sommigen zouden mooglyk wel wenschen, dat hier de Schryvers waren aangebaald, in welken deeze Voorwerpen ongekleurd voorkomen; het Derde Deel van SEBA, by voorbeeld, GUALTHIERI, D'ARGENVILLE, RUMPHIUS en dergelyken; maar, dewyl dit Werk voor gemeene Liefhebbers geschikt is, om die Autbeuren te kunnen missen, hebben wy, enkel om der voornaamsten en kundigsten wille, die de gedagte Werken by der hand en, om zo te spreken, op bunnen Duim hebben, tegen den gedagten Regel, van de overtolligheid te vermyden, niet willen zondigen. Een geschikt Register, naar eene Systematische Orde, aan 't end van ieder Deel of van 't geheele Werk geplaatst, zal beiden genoeg kunnen geven.

Voorts moet men in aanmerking neemen, dat wy de Uitgaave deezer af-

BERIGT VAN DEN NEDERDUITSCHEN UITGEEVER.

afgezette Platen voornaamelyk ondernomen hebben , ten dienste der NATUURLYKE HISTORIE, volgens het samenstel van den Ridder LINNE'US, welke by de Liefhebbers zo veel genoeg vindt, en waarin de beschryving van deeze Wooningen der Zeeschepzelen in 't volgende Jaar moet komen ; alwaar dan de Hoorens en Schulpen, van deeze Verzameling, zo veel mooglyk, zullen aangebaald worden, om tevens dat Werk eenigermate te bekorten, en niet met te veele Platen te behoeven te bezwaaren.

Amsterdam
26 Maart 1769.

V E R-

VERZAMELING

VAN ALLERLEY BEKENDE

HOORENS EN SCHULPEN

IN HAAR EIGEN KLEUREN.

E E R S T E D E E L.

PLAAT I.

 y maaken een aanvang van deeze Verzameling met de afbeelding PLAAT I. van een zeer fraaijen Hoorn, die, in zyn geheel, eenigermaate Nautilus. de figuur heeft van een Noordhollandfche Kaas. Men plagt Fig. 1. 'er weleer den naam van *Schippertje* aan te geeven, en de Latynfche naam *Nautilus*, die thans in algemeen gebruik is, heeft zekerlyk daar zyn betrekking toe. Dit komt eenigermaate van de gefalte, die aan den eenen kant naar een Scheeps Kiel, waarom menze ook, in 't Hoogduitsch *Schiffs Kuttel* noemt; aan den anderen kant naar een open Boot of Schuitje gelykt, en, dewyl het Dier fomtyds met deeze zyne Wooning op het Water vaart, kan men die benaaming niet oneigen agten. In 't Fransch noemt men ze ook tegenwoordig niet anders dan *Nautile*. De naam van Paarlemoer-Hooren, dien zy zou kunnen voeren, om dat zy van buiten heerlyk gepaarlemoerd kan worden, by RUMPHIUS bekend, is geheel buiten gebruik en inderdaad te algemeen. De Soort, hier in *Fig. 1.* afgebeeld, wordt in 't byzonder *Nautilus major* of *crassus*, dat is groote of dikke *Nautilus*, geheten.

Onder de Krultrekkige of Spiraale Hoorens, wordt thans aan deze, wegens de eenvoudigheid van haare draay of winding, de eerste plaats gegeven. Uitzwendig is van deezen draay niets zichtbaar, dan een enkele indrukking van ongeveer een vierde Duims diepte, aan 't middelpunt. Van buiten verschilt de Kleur zeer veel, gelyk in de meeste Hoorens en Schulpen, naar dat die meer of minder zyn afgehaald. Natuurlyk heeft deeze *Nautilus* een vuilwitte korst, door welke zig eenige roodagtige streepen vertoonen, maar, schoon

A ge-

PLAAT I. gemaakt zynde, wordt de Kleur van de geheele Hooren, fomtyds bruiner, fomtyds helderer witagtig geel of Oranje-kleurig. Van het middelpunt loopen, voor het grootſte gedeelte, daar door heen, bruinroode boogſwyze ſtreepen van ongelijke breedte, of vlammen, door welken de Schulp als gemarmerd wordt.

Fig. 2. Het binnenſte van de Nautilus, dat derzelve maakzel voor Oogen ſtelt, is in verſcheide opzigten voortreffelyk. Het vertoont zig, natuurlyk, als met het ſchoonſte Paarlemoer bekleed, waar in een lufter speelt van Hemelſchblauw en Zeegroen, dat, tegen 't Licht gehouden, een weerſchyn heeft van ſchoon Rooze-rood, en wederom, in de Schaduw, in donker groen verandert. De midden door gezaagde Nautilus, in *Fig. 2.* vertoond, geeft bovendien een regt denkbeeld van het inwendig maakzel. Daaruit blykt, dat zy weezentlyk behoort tot de Krultrekkige of Spiraale Hoorens, hoewel haar Draaijen niet van buiten zigbaar zyn. Men neemt, naamelyk, daar in waar, dat de helft van het geheele Lighaam, nagenoeg, beſtaat uit een wyde holligheid; maar dat het overige in een menigte van Kamertjes verdeeld is, die, den Krultrek volgende, allengs verſmallen, tot dat zy aan 't middelpunt te niet loopen. Men moet evenwel opmerken, dat de naauwte niet in evenredigheid afneemt in de eerſte of buitenſte Kamertjes. Haar Wanden zyn Schulpſwys hol geboogen, en vereenigen zig met den omtrek of Schaal van de Hooren, waar van de dikte niet meer dan ongeveer een Linie of twaalfde Duims is, terwyl de middellyn fomtyds byna een Voet bedraagt. 't Getal der Kamertjes wordt, als de Hooren compleet is, op vyftig gerekend.

Het aanmerkelykſte van deeze holligheden is, dat zy aan alle kanten volkomen dicht zyn en geen andere opening hebben, dan een klein Gaatje in ieder Wand, het welk met een Pypagtige holte binnenwaards loopt. Men is thans taamelyk verzekerd, dat deeze Gaatjes zelfs nog, wanneer het Dier in deeze Hooren woonagtig is, gevuld zyn met een Peesagtige Staart, die zeer ligt afbreekt en door alle de Kamertjes zig uitſtrekt tot aan het middelpunt, alwaar zy alleen haare aanhechting heeft. Dit Dier, door RUMPHIUS omſtandig beſchreeven, vult met zyn Lighaam de groote holligheid van de Nautilus, en, eenigermaate van den aart der Zeekatten zynde, die men t' huis brengt tot de Polypuffen, ſteekt het daar buiten zyne Armen uit, zo wel wanneer het by ſtil Weer, op de oppervlakte van de Zee gaat ſpeelevaaren, als wanneer het, in de diepte, op den Grond kruipt, dat hetzelve vry vlug weet te doen. In 't eerſte geval echter is de opening der Schulp naar om hoog geſtrekt, gelyk in onze afbeelding *Fig. 1*; in 't laaſte geval naar om laag. Mooglyk dienen gedagte Kamertjes, door de Lugt die zy bevatten, om deze Hooren in ſtaat te ſtellen van met het Dier op 't Water te kunnen dryven, en, wanneer hetzelve zig naar de diepte wil begeeven, moet de Hooren verzwaard worden: 't zy zulks door opvulling van een gedeelte der Kamertjes door het Lighaam van het Dier, 't zy door inlaating van Water in dezelve, moet ge-

geschieden. In 't een of 't andere geval zal gedagte Peesagtige flaart daar toe PLAAT I. behulpzaam kunnen zyn.

Het Dier is eetbaar, en verstrekt ook dikwils tot Voedzel voor Kreeften, Krabben en Robben of Zeehonden, ja zelfs van verflindende Dieren en Vogelen: des men dikwils de Hoorn of Schulp, die men ook wel, by uitnemendheid, *Coquilje* plagt te noemen, op 't Strand ledig vindt.

PLAAT II.

De hoofd-Figuur van deeze Plaat geeft een zeer natuurlyke afbeelding van PLAAT II. die foort van Nautilus, welke de *Smalkielde* genoemd wordt onder de dunne Smalkiel- of *Papieren Nautiluffen*, dus genaamd, om dat haare Wanden, inderdaad, de Nauti- naauwlyks dikker dan Papier zyn. Dit geeft 'er zulk een ligtheid aan, dat lus. men 't naauwlyks voelen kan, of men een Stuk van die grootte, als *Fig. 1*, ja nog grooter, gelyk zy vallen, op de Hand heeft; maar het maaktze tevens zo broosch en breekbaar, dat de ongeschondene duur zyn. De Kleur is dof witagtig, trekkende fomtyds een weinig naar het groene, doch gemeenlyk zien zy uit den geelen, en, schoon gemaakt zynde, zynze Melkwit. De buitenste holligheid maakt hier ver het grootfte deel van de Hooren uit, zonder eenige Kamertjes; die over 't geheel Golswyze plooijen heeft, tot in den omtrek uitloopende, dien zy zeer duidelyk getand maaken. Deeze Plooijen komen van het midden af, alwaar de draaijen een halfmaanswys Cirkeltje formeeren, dat fomtyds bruinagtig is, welke Kleur dikwils aan den omtrek, tuffchen de twee randen, die door een middelschotje famengevoegd zyn, ook waargenomen wordt. De Plooijen zyn onregelmatig geboogen, en fomigen naar den omtrek toe gefpleeten; zo dat zy zig, als in de Figuur, Vorkagtig vertoonen. De uitftaande hoeken, van het kleine Cirkeltje, dat een aanmerkelyke dikte heeft, aan den Mond, die zeer ligt af breeken, zyn in deeze Soort iets byzonder's.

De groote dunte der Schaal van deeze Hooren, en haare ligtheid, als mede de platte Kiel, geeft 'er nog meer gelegenheid aan, om langs de oppervlakte der Zee, gelykerwys de andere Nautilus, te gaan dryven; als wanneer het Dier, dat ruim zo veel naar een Polypus fchynt te gelyken, volgens RUMPHIUS, zig met zyne Armen of Pooten beftuurt. De holte van de Hooren dient hetzelve, zo hy aanmerkt, als dan tot een Zeil, en eenigen onraad gewaar wordende, keert het de Hooren om, tot dat die Water fchept, waar door het dan naar de diepte zinkt. Op den Grond zal het waarfchylyk, even als de andere, met zyn Pooten loopen, die het op de oppervlakte dryvende zelfs tot Riemen gebruikt, hebbende ook, zo hy aanmerkt, een dergelyke Buis, om, zig opwaards verheffen willende het Water uit te pompen: doch

PLAAT II. zulks is, om dat het geene middelschotten van Kamertjes heeft, niet zeer waarfchynlyk.

Breedrug. Een kleiner foort van zogenaamde Papieren Nautiluffen of *Doekenhuiven*, die men ook wel de *Breedrug* noemt, wordt in *Fig. 2.* vertoond. Van deeze heeft men 'er zo groot als de andere afgebeeld is, en van de Smalkielde ook van dergelyke kleinte. Deeze Breedruggen zyn niet zo fcherp en veel minder geplooid: ook ftaan de Tandén van den omtrek niet tegenover elkander. De Kleur is, in de friffche en fchoon gemaakte, insgelyks volkomen Melkwit, in anderen geelagtig of bruin.

Kleine Paarle-moer-Nautilus. *Fig. 3.* De kleinste foort van dikfchaalige Nautiluffen, in *Fig. 3.* vertoond, is niet minder fierlyk dan de groote van de voorgaande Plaat en ruim zo zeldzaam. De Vlammen, waar mede zy getekend is, zyn fomtyds naar evenredigheid breeder en regelmaatiger. Ook verschilt zy door zeker doorlopend Gaatje aan het middelpunt, dat in de voorgaande groote niet wordt gevonden, hoewel 'er van deeze ook veel grooter zyn. Het inwaards geboogene end van den omtrek, dat men ook wel de Staart noemt, is in deeze, als zy levendig zyn, zo wel, natuurlyk, zwart, als in de andere: maar die Kleur gaat 'er ligt af. De kleine kunnen, door afhaaling, ook heerlyk gepaarlemoerd worden.

Gebandeerde Posthoorn. *Fig. 4, 5.* De Figuren 4 en 5, vertoonen, in verschillend poftuur, *Posthoortjes*, die niet oneigen dus genoemd zyn, hoewel *Fig. 6.* nog meer daar van de gedaante heeft. Deeze noemt men de *gebandeerde Posthoorn*, om dat zy, op een witten of geelagtigen Grond, zeer duidelyke bruinroode Banden overlans heeft. Ten opzigt van den Draay, die geheel zichtbaar is, zou zy met de Slakhoorens overeenkomstig zyn, indien dezelve niet, in plaats van opwaards zig te verheffen, naar 't midden indook, gelyk *Fig. 5.* aanwyft. Van binnen heeft deeze Hoorn geen Paarlemoer glans; en haar Mond vertoont zig als rond afgefneeden. Het fchynt geen Zee, maar een Aardflak te zyn. Men vindt in 't Zand der Duinen, aan onze Stranden, kleiner Hoorntjes, van dergelyke gedaante, doch niet gebandeerd.

Posthoorn. *Fig. 6.* Het meer bekende *Posthoorn* van *Fig. 6.*, is byna geheel wit, en verschilt, doordien de Draaijen van elkander afgefcheiden zyn, tot aan het uiterfte toe: weshalve 'er, by RUMPHIUS, de naam van *Ramsboorn* aan gegeven wordt. Het is aartig, op zekere afstanden, als overdwars geringd, daar de middelschotten zyn van de Kamertjes, in welken het inwendig is verdeeld. Aan de opening vertoont zig een klein Speldegatje, dat niet door 't midden, maar langs den binnensten omtrek loopt, en in dat opzigt van de Nautiluffen niet alleen verschillende, maar ook met de Versteende Ammons-hoornen overeenkomstig is. Het wordt dikwils wat grooter, dan in deeze afbeelding, gevonden. Het komt uit Zee, en wel uit Oostindie.

PLAAT III.

Onder de Hoorens vindt men een Geslacht, die *Maanhoorens* genoemd ^{PLAAT III.} worden, wegens de ronde opening van haaren Mond, welke naar de Volle Maan gelykt, en daar door wordenze van de Halve-Maan Hoorens, die maar een halfronde opening hebben, onderscheiden. Alle die van deeze Plaat behooren tot dat Geslacht, en komen daar in overeen, dat haare opening door een foort van Dekzel, dat men in sommigen een zogenaamde Venus-Navel noemt, die volkomen of byna rond is; wanneer de Visch, leevende, zig daar in verbergt, geslooten wordt.

De middelste en grootste, *Fig. 1.*, is een zeldzaame *Knobbelhooren*. Deeze ^{Knobbelhooren.} Hoorens ondergaan, door afhaalen en polysten, een ongemeene verandering van Kleur. De buitenste Huid daar om zittende zyn zy doorgaans groen, ^{Fig. 1.} of zwart; en, dezelve 'er geheel afgehaald wordende, laten zy zig niet minder schoon, dan de Nautilussen, Paarlemoeren; als wanneer men 'er den naam aan geeft van *gepaarlemoerde Knobbelhoorens*. Naar dat, nu, die Huid 'er meer of minder, in haar geheel of ten deele, afgehaald wordt; als ook naar dat dezelve, natuurlijk, meer naar de eene of andere Kleur trekt, kunnen zy, op verscheide wyzen, sierlyk gemaakt worden. Dit blykt in deeze, welke voor 't grootste gedeelte glanzig bruinrood is, met Paarlemoerkleurige knobbeltjes of vlakjes, en by den top een kring heeft, die zwart is, met Paarlemoere stippen, aan den top zelf Oranjekleurig. Het binnenste van deeze Hooren is natuurlijk Paarlemoeragtig.

De Hooren van *Fig. 2.* wordt, wegens de Figuur, een *Tulband*, en wel ^{Groene Tulband.} een groene Tulband geheten. Sommigen brengen deeze onder de Tollen ^{Fig. 2.} t'huis, anderen betrekkenze ook tot de Maanhoorens. Men vindt 'er die hoog getopt zyn, en dus nader komende aan de Tollen en Pieramieden: men vindt 'er die op verscheide wyze geribd zyn, tot welken deeze, buiten twyfel, behoort. Ook komen 'er van verschillende Kleuren voor, en de opening is niet altoos volkomen rond. Dit hebben zy allen gemeen, dat zy van binnen Paarlemoeragtig zyn, en van buiten ook gepaarlemoerd kunnen worden.

Fig. 3. vertoont den Hooren, *Zilvermond* genaamd, wegens den schoonen ^{Zilvermond.} Paarlemoer-glans, dien de Mond, welke niet volkomen rond is, van binnen heeft; des zy niet volstrekt tot de Maanhoorens behooren. Zy zyn, ^{Fig. 3.} gemeenlyk, in de rondte diep gevoord en geringd, met Cirkels die langs den Slangswyzen draay tot in den top uitloopen. De Kleur, van buiten, is doorgaans groen, en ook wel donker geelagtig, met zwarte of bruine Vlakken.

De Hooren van *Fig. 4.*, voert den naam van *Nassauwer*. De Schaal is glad ^{Nassauwer.} en meer of minder geelagtig bruinrood, met bleekgeele, bruine of groene

PLAAT III. Banden , de een smaller , de ander breeder , daar om heen loopende , welke van zeer fyne zwarte Haairswys' dunne Streepjes , overdwers , doorsneeden worden. Over den geheelen Hooren zyn hier en daar bruine Vlakken verspreid. De Schaal is , gelyk in de anderen , zeer dik , en de opening van den Mond , dikwils , van binnen groen- of geelagtig gerand , is volkomen rond. Men vindt 'er die geheel bruin zyn , zonder eenig geel , en anderen byna Vuurkleurig

Geringde De 5. Figuur van deeze Plaat is als een middelflag tusschen de Tulbanden en Zilvermonden. Men kan deeze Hooren een *geringde Zilvermond* noemen , om dat de Mond ook Maanvormig of byna rond is en Zilveragtig Paarlemoer- kleur ; want de Schaal is te weinig geknobbeld , om 'er een Knobbelhooren van te maaken. Op een Zeegroenen grond loopen 'er breede , verhevene Banden om heen , die roodkleurig en zwart bont zyn , in regelmaatige plekken verdeeld , en dit geeft 'er een fraaije vertooning aan.

Men plagt , van ouds , deeze Hoorens te betrekken tot de Alykruiken , en , behalve de gedaante , die 'er veel naar zweemt , hebben zy 'er nog deeze overeenkomst mede , dat zy altemaal door Dieren bewoond worden , die naar een Slak gelyken en eetbaar zyn , hebbende op den Kop een zogenaamde Venus-Navel , of platagtig rond dekzel , 't welk , als zy het Lyf inhaalen , de opening volkomen sluit. Dit dekzel zit , in de grootsten , zeer vast aan den Vifch : in de kleinere is het dunner en kleiner , gelyk in de Alykruiken. Van de Zilvermonden , zo wel als van de Tulbanden , Nassauwers en Knobbelhoorens , vindt men 'er , die veel grooter zyn , dan deeze afbeeldingen.

PLAAT IV.

PLAAT IV. Onder de Doubletten , onderscheidt men de Mantels van de St Jakobs-Schulpen daar in , dat de Ooren , die zy by de plaats der samenvoeging , welke naar een Scharnier gelykt , hebben , in de eersten ongelyk , in de anderen gelyk van grootte zyn , en dat de laatsten de eene helft vlak hebben. Men geeft aan de eersten , wegens de Kamagtige Ribbetjes op de oppervlakte van de Schulp , den naam van *Pellines* , en de kleine worden *Peltunculi* geheten.

Mantel-Schulp. Van deeze Doubletten voeren veele , te regt , wegens de verscheidenheid van kleur , den naam van *Bonte* en sommigen , wegens de ongemeene sierlykheid , ook wel den naam van *Konings-Mantels*. Het schoonste Koraalrood , het hoogste geel en zuiverste wit , dat men bedenken kan , speelt 'er in , met de regelmaatigste bandeeringen en streepen ; gelyk dit in *Fig. 1* , blykt , welke een *Mantelschulp* is , meest geel van grond , met roode en witte Kringen en Streepen , de een zo wel als de andere fyn verdeeld.

De

De Doublet-Schulp van *Fig. 2*, heeft veel breeder plooijen, en gelyke Oo-^{PLAAT}ren; des menze betrekken moet tot de *St. Jacobs-Schulpen*. Zy heeft, in de helft ^{IV.} naar het Scharnier toe, een witte Kleur; doch is voor 't overige, naar den ^{St. Ja-}rand toe, bruin. Zy zyn zo dun niet als de Mantel Schulpen in 't algemeen. ^{Kobs}Deeze heeft, tusschen de breede platte Ribben, in de Vooren kleine holle ^{Schulp.}Schubbetjes, die overendstaen en hokjes maaken, waar in men een Speldekop ^{Fig. 2} kan steeken. Het is de platte helft van een *St. Jakobs-Doublet*.

De fraaifste foort van *Venus-Kous Doubletten*, die men gemeenlyk met *Haair* ^{Venus-}noemt, wordt op deeze ^{Kous}Plaat, in *Fig. 3* en *4*, verbeeld. Uit de gedaante ^{Doublet.}blykt de reden van die benaaming. Zy worden van sommigen thans tot de ^{Fig. 3, 4.}Gaapers (*Chamae*), die een volkomen Scharnier hebben, t' huis gebragt, en dit Scharnier staat binnen het paarschagtige aan de samenvoeging der helften, 't welk als een foort van Spleet verbeeld, van buiten omzet met Borstelagtig *Haair*. De gedaante zou ze echter, eer, tot de Harten of Hartgelykende *Doubletten* doen betrekken. Behalve dien, heeft zy nog deeze byzonderheid, dat 'er zekere platte en *Trapswys*' nevens elkander leggende Cirkelbanden schuins om heen loopen; als ook dat ieder Schulp byna driekantig is. Sommigen hebben maar knobbeltes in plaats van de gedagte Borstelagtige uitsteekzels, en deeze worden, op ver naa, zo veel niet geagt als de regte *Venus-Kous* met *Haair*. De Kleur is in 't algemeen, naar dat menze van den eenen of anderen kant beschouwt, verschillende.

Gelyk de Hoorens, door 't afhaalen van de Schors, die om de Schaal zit, ^{Paarsche}een groote verandering in Kleur ondergaan, zo heeft dit ook in de *Doublet-* ^{Mossel.}schulpen plaats, en in 't byzonder in de *Mosselen*. Die, waar van de helften, ^{Fig. 5, 6.}beiden, in *Fig. 5, 6*, voorkomen, zyn dus zeer schoon donker *Paarsch* of *Violetkleurig* geworden, met fyne blaauwe streepjes overlangs. Wy behoeven, voor 't overige, van de gedaante der *Mosselen*, noch van den *Visch*, dien zy besluiten, als t' over bekend zynde in ons Land, niet breedvoerig te spreken. Wy merken alleen maar aan, dat de Schulpen, schoon gemaakt, van binnen *Paarlemoerkleurig* zyn, en dat 'er somtyds kleine *Paareltjes* in gevonden worden, die men dan *Mosselpaarken* noemt.

PLAAT V.

Onder de Mantels (*Pectines*) telt men ook die foort van gestraalde Schul-^{PLAAT V.}pen, welken, wegens de roode Kleur, of ook wegens de knobbels, die 'er ^{Koraal-}somtyds op zyn, den naam voeren van *Koraal-Doubletten*. Zy hebben aan ^{Doublet.}het gedeelte, dat voor Scharnier verstrekt, twee Ooren, 't een grooter dan ^{Fig. 1.}'t ander, zo als die van *Fig. 2*, en zyn taamelyk dik; ook niet zeer vlak van Schaal. De grondkleur is in sommigen bruiner, in anderen hooger rood;

PLAAT V. rood ; zelden met witagtige banden , die overdwars in 't ronde loopen. De breede ronde Ribben zyn overlans met fyne Streepjes doorreegen , welke zeer dicht aan elkander leggen , en de Schulpen als gerimpeld maaken. Van de groote Ribben vindt men 'er op deeze , in *Fig. 1* , twaalf. De onderste Schulp gelykt naar de bovenste , doch is minder geknobbeld.

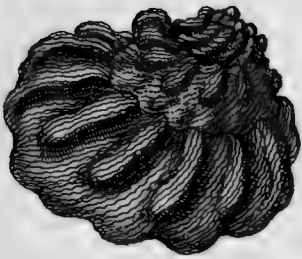
De Zonnewyzer. *Fig. 2.* De ongemeen sierlyk getekende Bonte-Mantel Schulp , van *Fig. 2* , wordt van eenige Liefhebbers , zo wel als die van de voorgaande Plaat , de *Zonnewyzer* genoemd , om dat de Streepen veel naar die van een Zonnewyzer gelyken , even gelyk die der Kompas-Doubletten van binnen. De Straalen , die van het Scharnier-end naar den rand loopen , zyn wit en bruinagtig en de kringswyze banden , die dezelve kruisen , zwart , bruin , rood en geel , met een glans die zig , als men de Schulp tegen 't licht houdt , zeer sierlyk vertoont. Van aanmerkelyke grootte zyn deeze Schulpen veel geagt.

Wit ge-
flippelde
Klip-
hoorn. *Fig. 3, 4.* Onder de Porfelein-Hoorens (*Porcellanæ* ,) komen 'er van zeer verschillende Tekening voor. Sommigen zyn , op een gelyken grond , eenvoudiglyk gebandeerd ; anderen zyn vol kleine Vlakjes , meest bruiner dan de Grond , die men getygerde noemt. Men vindt 'er ook , die met witte Vlakjes als besprenkeld zyn , gelyk deeze ; maar zeldzaam , die tevens gevlaakt zyn en gebandeerd , gelykerwys de zogenaamde Argussen , op welken ieder Vlakje , als 't ware , een Oog verbeeldt. Sommigen geeven ook wel den naam van Argus aan die van deeze afbeelding , *Fig. 3* en *4* , welke van de gewoone Kliphoorens door de kleur der Vlakken verschillen , en tevens niet alleen overdwars gebandeerd zyn , maar ook een breede Streep hebben , die bogtig van 't eene end naar het andere loopt , en hoedanige eene aan de getygerde *Kliphoorens* of *Katskoppen* eigen is , zynde in 't leven Goudgeel.

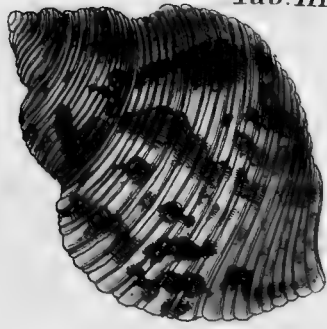
De Mond van deeze Kliphoorens is aanmerkelyk wegens zyne Tandige Lippen , waar van de eene inwaards omgeboogen is , en eenige Draaijen maakt. Het Dier , dat deeze Hoorens bewoont , is op dergelyke manier gespikkeld , en gelykt ook eenigermaate naar een Slak. Ik vind by ROMPHIUS niet , dat hetzelfde zig aan de Klippen hecht , en dat zy daar van den naam zouden hebben ; maar wel , dat menze tusschen de Klippen in het Zand moet zoeken , alwaar het Dier met zyne Hooren zig des daags verbergt , tegen het steeken van de Zon , dat den glans , dien zy natuurlyk hebben , en om welken menze *Porfelein-Hoorens* noemt , doet verwelken.

De voorzigtigheden , die noodig zyn , om het Dier 'er uit te krygen , en tevens de Hooren haar onherstelbaaren glans te doen behouden , zyn ongemeen. Men mag hetzelfde 'er niet in laten sterven ; ook mag de Hooren niet met het Dier in kookend Water gedaan of gekookt worden , maar slegts in heet Water , en , als het dan dood is , haalt men het 'er met Haakjes uit , latende de Schaal verder op een plaats , daar Zon noch Regen komt , van de Mieren schoon maaken. Het is niet goed om te eeten.

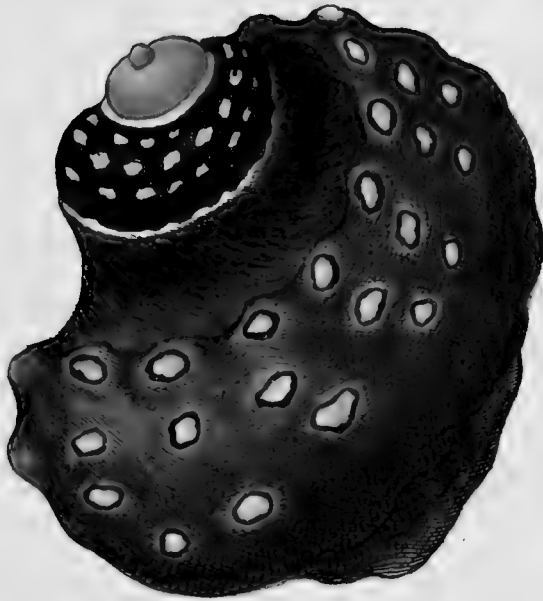
2

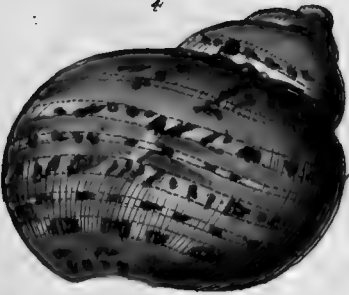
3

1

4

5

1 Ostrea Islandica

Pecten Islandicus
cinereobarbatus

2 Pecten Pacificus Lam
caudatus Valenciennes

3 Venus Dione Linn
4

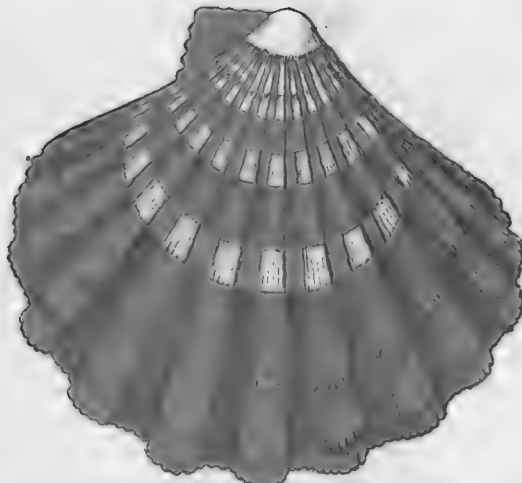
5 Mytilus Edulis Linn
6

1 *Ostrea nodosa* Linn
Pecten nodosus Linn

2 *Pecten cinnabarinus*
Pecten Islandicus Lam

{ 3 *Cypraea Exanthema* Linn
4

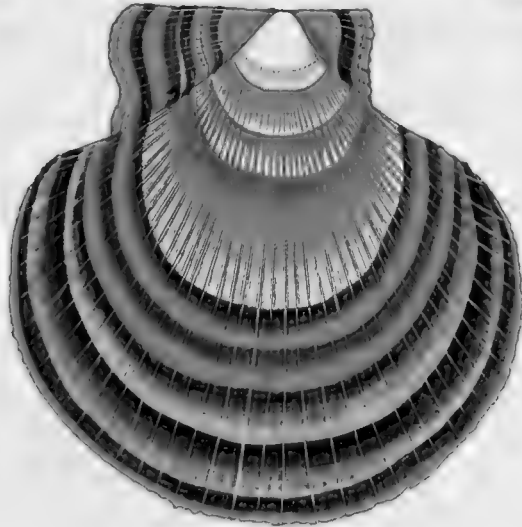
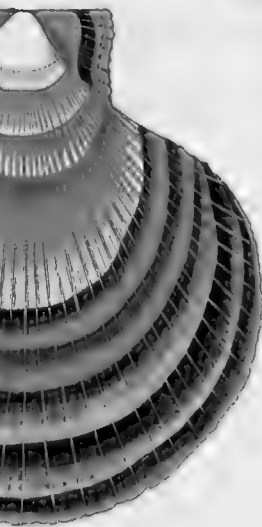
2.

1.

3.

2.

PLAAT VI.

De byzondere benaamingen der Hoorens en Schulpen, die het gemeen gebruik gewettigd heeft, zyn fomtyds meer, fomtyds minder eigen, naar dat dezelve meer of min naauwkeurig de gedaante uitdrukken, van het Onderwerp, waar van zy den naam voeren. Het denkbeeld, nu, 't welk men heeft van eens Pausen Kroon, maakt, dat men zeer gereedelyk de Hoorens, die van gestalte zyn als *Fig. 1.*, op deeze Plaat, voor *Paufekroonen* erkent, en de sierlyke Tekening doet deeze Groote Oostindische soort uitmunten. Op een witten Grond, naamelyk, is dezelve als besprengd met roode of Purperkleurige Vlakken, die de Kleur van het Gewaad der Hooge Geestlykeid uitdrukken, en tevens sierlyk by ryën, rondom de Hooren, langs de windingen, loopen, wier getande bovenkant, in verscheide Verdiepingen de Hooren omringende tot by den Top, als de driedubbele Kroon vertoonen, van den Roomschen Kerkvoogd. Men heeft 'er kleinere, die ook zo gekroond en Oranjekleurig gevakt zyn, en anderen die den naam voeren van witte of Rivier-Paufekroonen.

De groote
Paufe-
Kroon.
TAB. VI.
Fig. 1.

Omtrent de Rangschikking van deeze Hoorens, is een aanmerkelyk verschil; dewyl sommigen dezelve, met GUALTHERI, onder de Pennen (*Strombi*); anderen, met D'ARGENVILLE, onder de Trompethoorens (*Buccina*) plaatzen. Dit laatste wordt thans van de meesten gevolgd, en, inderdaad, men moet zeggen, dat zy weinig gelyken naar de gewoone Pennen of Naalden, gelyk op onze Agtste Plaat voorkomen. Ook was haar, by RUMPHIUS, reeds een plaats onder de *Buccina* aangewezen.

Die Autheur merkt aan, dat deeze Hooren een zeer schadelyk Dier tot inwooner heeft, verbergende in zyne Snuit een klein en scherp Beentje, waar mede het een Venynige steek kan geeven; gelyk het ook, door zyne taatheid, naauwlyks eetbaar of verteerbaar is, ten zy men het op gloeiende Kolen braade. Wie zou denken, dat onder zulk een kostbaare *Thiare*, (want dus noemt men ze in 't Fransch,) zulk een boos Venyn schuilde? Die Topfchoon en fraai van Kleur zyn, en tevens groot, worden nog veel geagt, ja plagten weleer in zo veel waarde te zyn, dat men wel tweehonderd Guldens voor het stuk gaf. Men vindt 'er die veel grooter zyn dan deeze Afbeelding.

Aangaande de Hooren van *Fig. 2.*, komt, wat de Gestalte belangt, byna het zelfde in aanmerking; des zy ook, van sommigen, wordt t' huis gebragt tot de Pennen, van anderen tot de Trompethoorens, en dit volgen thans de meeste Liefhebbers. Zy zweemen 'er ook nog ruim zo veel naar, dewyl zy

De Bis-
schops-
Myter.
Fig. 2.

wat buikiger aan den eersten omtrek, en vervolgens zyn, dan de Paufekroonen. De naam van *Biffchops-Myter*, dien zy voeren, is zo eigen niet, om dat zy naar zulk een Hoofddekzel niet zo veel gelyken, en waarfchynlyk heeft die naam zyn afleiding van den naam der anderen.

De Biffchops-Myters zyn zeer zwaar en dik van Schaal: die, inwendig Paarlemoeragtig, doch uitwendig, op een witten Grond, zeer fierlyk met hoogroode of Oranjekleurige Vlakken getekend is, welke regelmatig langs de Windingen loopen. Op de onderfte bogt zyn zy vierkantig, en in dubbele ryën gefchikt, waarboven, aan den rand der Winding, een ry is van grooter Vlakken, van dergelyke Kleur.

Men moet aanmerken, dat deeze Hooren doorgaans grooter valt dan de Paufekroonen. Men vindt 'er, die wel zo lang zyn als de geheele hoogte van de Plaat, of langer, en dik naar evenredigheid: doch de Kleur is altoos eveneens en nooit zo paarfchagtig of Purperkleurig, als in de fraaifte foort van Paufekroonen. Men getuigt, dat 'er een dergelyk Venynig Dier in huisveste. Beiden komen zy uit Ooftindie.

De Oranje Lazarus-Klap.
Fig. 3.

Sommigen betrekken de *Lazarus-Klappen* tot de Oesters; anderen maaken 'er een byzonder Geflagt van, en het is zeker, dat zy niet alleen veele verfccheidenheden uitleveren, ten opzigt van de Kleur en Grootte, maar ook in Gestalte vry veel van de Oester-Doubletten verfcillen. Men noemtze dus, om dat zy, tegen den aart van de meeste Schulpen, een Scharnier hebben 't welk zodanig in malkander fluit, dat men fomtyds de eene Schulp naauwlyks van de andere af kan krygen. Dit maakt ook, dat men, het agter-end van de onderfte Schulp vafhoudende, terwyl zy beiden in 't Scharnier te famengevoegd zyn, dikwils daar mede op een dergelyke wyze kan klappen, als de Bedelaars met een zogenaamde Lazarus-Klap. De eenvoudigften onder dezelve zyn, die de Oppervlakte van de Schaal enkel Bladerig, gelyk de Rots-Doubletten, en zonder uitfteekende Punten of Takken hebben, als deeze, welke door haare geelagtig bruinroode of Oranjekleur uitmunt, en derhalve de *Oranje Lazarus-Klap* getyeld wordt.

Strik-Doublet.
Fig. 4.

De zogenaamde *Strik-Doubletten*, waar van hier eene, zeer fchoon en groot, is afgebeeld, worden t' huis gebragt onder de Gaapers (*Chamaë*), die dus genaamd zyn, om dat menze dikwils op den Oever gaapende vindt. Zy zyn gelykfchaalig, doch ongelykzydig, dat is, de eene Schulp is aan de andere gelyk, doch de kanten van beide Schulpen, ieder op zig zelve befchouwd, zyn ongelyk. Men noemtze fomtyds ook wel Letterfchulpen, en de Fransche naam is, *Ecriture Arabique* of *Chinoise*, naar het verwarde Letterschrift, veelal een V of W uitdrukkende, het welk zig op dezelve ver-
toont.

toont. Anderen geeven 'er ook wel den naam aan, van *Japanse Mat*, dewyl de rondloopende evenwydige streepjes, die de Oppervlakte van de Schulp versieren, behalve de gedagte Tekenning haar eenigermaate naar een gevlogten Mat doen gelyken; doch de eerstgemelde naam is de gemeenste.

De Schulp, in *Fig. 5*, voorkomende, wordt met reden onder de Dun- Blaauwe
Zonne-
straal.
Fig. 5. schaalen (*Tellinæ*) t' huis gebragt: want zy is by uitstek dun. Men noemt de beide helften samengevoegd, een *Zonnestraal-Doublet*, wegens de witte streepen, die van 't Scharnier af, allengs verbreedende, naar den rand uitloopen, en zig byna vertoonen als het schynzel van de op- of ondergaande Zon, door dikke Wolken. De blaauwagtige Kleur van deeze, welke, in de genen die wel geconserveerd zyn, sterk naar 't Violette trekt, brengt de gelykenis nog nader, en, om die reden, noemt men deeze de *blaauwe Zonnestraal*. Op de buitenste Oppervlakte heeft zy verscheide donkere streepen, die in 't ronde loopen, en het blaauwe, daar tusschen, zeer schoon doen uitmunten: doch in deeze Afbeelding wordt de binnenste Oppervlakte of de holle zyde van de Schulp vertoond. Zulks is blykbaar, wyl men het Scharnier kan zien, dat in deeze foort van Doubletten, wederom, niet in 't midden, maar naar het end geplaatst is, 't welk maakt, dat zy ook onder de ongelykzydigen behooren. De smalste witte streep vertoont een dikke Rib, die aan de eene zyde van 't Scharnier af, naar den rand loopt, zynde aan de verheven ronde zyde, alleenlyk, door een smalle witte streep zigbaar. Waarschynlyk zal dezelve dienen tot aanhechting van het Dier, dat deeze Doublet bewoont, en even als dat der Gaaperen, aan beide enden, daar dezelve op ver naa niet sluit, een vryen uitgang heeft, of openingen, tot het uitsteeken van zyn Kop en Staart-end. De Schulpen zyn van binnen taamelyk hol, en maaken dus de Doublet vry dikbuikig.

De twee laatste Afbeeldingen geeven, van beide zyden, de Vertooning Wit
Half-
Maantje.
Fig. 6, 7. van een Hoorentje, dat byna Kogelrond en geheel als van witte Porselein is, in deezen zeer gelykende naar de genen die men de Witte Eijerschaa- len noemt, doch door de Gestalte daar van verschillende. Het behoort tot de *Halve-Maan Hoorens*, gelyk blykbaar is uit de opening of Mond, welke zig in *Fig. 7*, als halfrond zynde, voordoet, met eenen breeden Zoom. Ook is het aanmerkelyk wegens zeker indrukzel of Kuiltje, naar een Navelgat gelykende, daar boven. De Schaal is van middelmaatige dikte, en de onderste Winding maakt byna het geheele Lighaam van de Hooren uit.

ZEVENDE PLAAT.

Roode Lazarus-Klap.
TAB. VII.
Fig. 1.

Ik heb reeds van de Lazarus-Klappen, in 't algemeen, gesproken, onder welken voorkomen, die de bovenste Schulp, of ook de onderste, met een groot getal van Punten, Pennen of Takswyze uitsteekzels, die nu rond, dan plat, en aan 't end Bladerig breed, en van allerley gedaante zyn, bezet hebben. Van de zodanigen wordt, in de Eerste Afbeelding van deeze Plaat, een bovenstuk vertoond, dat niet alleen met veele puntige Pennen is bezet, maar ook door zyne Bloedroode Kleur uitmunt, welke, volgens RUMPHIUS; de zeldzaamste is in deeze soort van Schulpen.

Bontè Eijer-Doijer.
Fig. 2.

Onder de Halve-Maan Hoorens, dus, als gezegd is, wegens de half-ronde Mond of Opening genaamd, behooren die fraay gekleurde, welken men *Eijer-Doijers* noemt. Van deze zyn 'er geheel geele, doch de meesten zien uit den bruin-geelen; en men vindt 'er onder, die aartig met lichter geelagtige, of ook met witte Vlakjes getekend zyn, gelyk deeze, die men derhalve, te regt, de *Bontè Eijer-Doijer* kan noemen. Zy vallen niet zeer groot, en zyn byna Kogelrond.

Spelde-werks-Toot.
Fig. 3.

Die Hoorens, welke nagenoeg de gestalte van een Zwik, Tap of Deuvik hebben; plagten weleer Wellen geheten te worden, doch thans noemt men ze *Tooten*; welke benaaming, zo ik geloof, van het Nederduitsche woord Tuit, (van een Trekpot of Kanneltje,) haaren oorsprong heeft. In 't Fransch noemt menze *Volutes* of *Cornets*, in 't Latyn *Voluta*. De Figuur, naamelyk, van deeze Tooten, is volkomen Kegelrond: zy loopen aan 't eene end niet volstrekt spits toe: aan 't andere end, dat veel breeder is, zyn zy somtyds geheel plat, somtyds met een spits Puntje, dat op het breede end als een kleine Pieramiede maakt. In alle gevallen zyn aldaar de omtrekken der Windingen, en nergens anders zichtbaar, die, wanneer de Toot overend staat, als Horifontaal om elkander heen loopen, hebbende de opening als een lange, smalle Spleet, op zyde.

Van de laatstgemelden, die aan den Top een Pieramiedaale verhevenheid met een spits Puntje hebben, is de hier afgebeelde in *Fig. 3*, welke een breeden Band, van eene bruine Bronsagtige en glanzige Kleur heeft, op een witten Grond, zynde overlans met zodanige streepen van die zelfde Kleur getekend, dat menze de *Spelde-werks-Toot* noemt. Daar zyn andere geele van dien zelfden naam, welke wy in 't vervolg zullen afgebeeld zien.

Onder de *Harte-Tooten*, die wy naderhand zullen beschryven, komen 'er Geban-
 voor, daar de zwarte Grond, tusschen de witte Vlakken door, een soort deerde
 van Banden maakt, rondom de Toot, en deswegen noemt men dezelve Harte-
Gebandeerde Harte-Tooten. Zy verschillen van de Schouts by Nagt, door de Toot.
 gestalte van de Hooren, die aan deeze laatste eenigermaate den zwier Fig. 4.
 van Admiraalen geeft, hoewel zy op ver naa niet de fraaiheid daar van
 hebben.

Fig. 5, vertoont een geheel ander slag van Tooten, niet alleen verschil- Vliegen-
 lende in gestalte, dewyl de Rand, aan 't dikke end, rond loopt en niet Scheet.
 scherp bepaald is, maar ook en wel inzonderheid door de Kleur, als zeer fyn Fig. 5.
 bruinagtig gestippeld zynde op een witagtigen Grond. Deeze Stippeltjes zyn
 kleine verhevene Korreltjes, die op ryen rondom de Hooren loopen, en de-
 zelve heeft, hier en daar, ook bruine Vlakken met eenig geel, als of zy
 door de Vliegen met derzelver Vuiligheid of Drek bemorst ware. Men
 noemtze, deswegen, de *Vliegen-Scheet*.

De volgende Toot, wederom, heeft dit byzondere, dat de Kleur van Groene
 haare breede Banden, die het grootste deel der Oppervlakte beslaan, meer Kaas-
 of min groen is, doch gemeenlyk wat naar den bruinen of geelen trekt. In Toot.
 sommige is die Kleur zodanig, dat men 'er, niet oneigen, den naam van Fig. 6.
Groene Kaas Toot aan gegeven heeft. Daar zyn ook Geele, gelyk wy vervol-
 gens zullen zien. De twee witte Banden, die als gehakkeld zyn, versieren
 deeze Tooten ongemeen.

Het Schulpje, dat de Zevende Afbeelding op deeze Plaat uitmaakt, voert, Zaagertjes.
 om dat het aan den rand met kleine Tandjes is bezet, den naam van *Zaagertje*. Fig. 7.
 Het behoort tot de gelykschaalige, doch ongelykzydige Doubletten, en is
 van binnen somtyds met dergelyke kromte, zo dat het zig eenigermaate als
 de Kusten op een Zeekaart vertoont, maar dikwils ook geheel anders, uit
 den blaauwen Paarschkleurig gevlakt. In sommige vervult die Violette
 Kleur byna de geheele Schulp van binnen: in anderen is 'er weinig van te
 vinden.

AGTSTE PLAAT.

De Franschen noemen de Rots-Doubletten *Gateaux Feuillettes* of geblader- Rots-
 de Koeken, om dat zy als uit te samen gebakken Bladeren bestaan, en dus Doublet.
 van Schaal zeer ongelyk zyn. Zy behooren in het Geslagt der Oesteren, TAB.
 en zyn niet alleen in Kleur, maar ook in Gestalte, ongemeen verschillen- VIII.
 de. Fig. 1.

de. Die van *Fig. 1*, een schoone Roozekleur hebbende, maakt zekerlyk een fraaije Vertooning.

Opper-Admiraal. Sommige Tooten, die een byzondere Figuur en Tekening hebben, welke beter door afbeelding dan met woorden is uit te drukken, en tevens fraay gebandeerd zyn, voeren den naam van Admiraalen, en onder dezelve noemt men die foort, welke door den geelen Band nog een bruine heeft loopen, de *Opper-Admiraal*. Verscheide gestippelde Bandjes en witte Vlakjes versieren ook grootelyks den bruinen Rok van deeze Toot, die nog in veel waarde is.

Oranje-Admiraal. Onder alle de Admiraalen is deeze, van *Fig. 3*, de kostbaarste, en tevens de fraaiste zo van Tekening als van Koeur. Op een Zilverwitten grond is dezelve in 't geheel omringd met smalle Bandjes, die zwart en wit Vlakkelig zyn, loopende byna op gelyke afstanden en aan elkander evenwydig om de geheele Toot. Voorts heeft dezelve twee breede Oranjekleurige Banden, die 'er den naam aan geeven. De Top, met een zwartbont Zoompje omringd, is bleek Roozekleur. Voorts blykt uit deeze nog duidelyker de byzondere Gestalte, welke de Admiraalen eenigszins onderscheidt van de meeste andere Tooten.

Land-Kaarten-Toot. De volgende van *Fig. 4*, verschilt in Gestalte aanmerkelyk, doch behoort niettemin tot de Tooten. Wegens de Bandjes, die als uit Korreltjes bestaan, noemt menze somtyds de *Gegranuleerde Toot*, en sommigen ook wel een *Basterd-Admiraal*: doch de gedagte Bandjes zyn niet in Kleur verschillende met de Hooren, die op een Oranjekleurigen Grond witte Vlakken heeft, welke 'er met regt den naam van *Land-Kaarten Toot* aan doen geeven.

Jaagers-Mantel. Onder de Mantels (*Pestines*) vindt men als een middelfoort, die tot de St. Jakobs-Donbletten niet behooren, schoon zy gelyke Ooren hebben, en niettemin van de Bonte Mantels verschillen doordien de helften ongelyk zyn. De zulken noemt men *Jaagers-Mantels*, en daar van wordt hier eene, in *Fig. 5*, die geel is, van de verhevenronde zyde der bovenste Schulp verbeeld, wier Ribben diepe Groeven maaken aan de onderzyde, alwaar de Schulp een glanzige Paarlemoer-Kleur heeft. De onderste Schulp is niet vlak, maar buitenwaards hol, sluitende met de Ribben of Straalen van haare binnenste verhevenronde zyde naauwkeurig in de Groeven van de bovenste: zo dat het Dier, 't welk in dezelve huisvest, weinig ruimte tot zyne bewegingen moet hebben gehad.

Trommel-Schroef. De Schroefhoorens, in 't Fransch *Vis*, in 't Latyn *Strombi*, en in 't Nederduitsch *Pennen* genaamd, zyn van zeer verschillende Gestalte. Men geeft aan deeze, van *Fig. 6*, in 't byzonder, den naam van *Trommelschroef*, en voegt

voegt 'er by , witte of Elpebeene , om ze van de bruinè te onderscheiden. Ook wordt zy , wegens de kleine Voortjes , die langs de windingen heen loopen , somtyds de Gevoorende geheten.

Die van *Fig. 7* , welke door de platheid van haaren Windingen verschilt , heeft bovendien derzelve rand als met Zaagswyze intandingen bezet ; weshalve men 'er den naam van de *Gekartelde Pen* aangeeft. Ten opzigt van deze beiden moet men opmerken , dat zy natuurlyk , en in volmaakte Stukken , de Punt een weinig verder uitloopende , en byna zo scherp hebben als een Els.

Gekartelde Pen.
Fig. 7.

NEGENTE PLAAT.

De Vleugelhoorens , in 't Fransch *Ailées* , zyn zeer kenbaar aan de breed uitsteekende Lip van de Opening of Mond. Men vindt 'er verscheide soorten van , onder welken deze door haare schoone hoog-geele Kleur uitmunten , die in sommigen , wederom , niet meer dan Vleeschkleur is. In veelen zyn de kanten der Opening vuurig , bruin , ja somtyds zwartagtig rood , en daarom worden zy ook dikwils , wat potzig , *Gebrande Billen* genoemd ; doch de gemeenste naam is die van *Vleeschhooren*. Behalve drie ryen van Takswyze punten , is de top ook nog aanmerkelyk gekarteld. De Lip heeft zeer veel dikte.

Vleeschhooren.
TAB. IX.
Fig. 1.

Onder de Lazarus - Klappen vindt men geen sierlyker dan de Oostindische , wier bovenste helft alhier is afgebeeld. De schoone Paarsche Kleur doet de geribde Oppervlakte van de Schulp uitmunten , welke in ryen bezet is met gekrulde Takken , wit en geelagtig , zig byna als in Bladeren uitspreidende. Voor het overige komt zy met de andere Lazarus - Klappen , en inzonderheid ook daar in overeen , dat zy de onderste Schulp somtyds wit , en beiden van binnen glad heeft , zonder eenige oneffenheden. In de figuur der Takken of Bladerige punten , ondertusschen , heeft een oneindige verscheidenheid plaats.

Oostindische Lazarus-Klap.
Fig. 2.

Die voort van Hoorens , welke men gemeenlyk *Harpn* , en ook wel *Davidsharpen* noemt , worden niet ten onregte geplaatst in het Geslagt der Blaas- hoorens , in 't Fransch *Tonnes*. De Gestalte toont zeer duidelyk de reden van die benaaming , zo wel als de Blaasagtige uitzetting , van de eerste Winding , aan de Opening of Mond. De Schaal is niet dik , doch ook niet scherp van rand ; zynde gestevigd door breede platte Ribben , die van den Top nederwaards loopen , en aan het onder-end zig by elkander voegen. Ten opzigt van de Kleur heeft een groot verschil plaats , gelyk in 't vervolg zal blvken. Allen komen zy daar in overeen , dat zy in de tusschenwydte der bleek Vleeschkleurige Banden sierlyk gemarmerd zyn , en aan de zyde van de eerste Winding , daar dezelve binnen de Opening zig gaat verbergen , zwartagtig bruin. Hoe gemeen thans ook , is het een der fraaiste Hoorens.

Davidsharpen.
Fig. 3.

TIENDE PLAAT.

De Sol-
daat.
TAB. X.
Fig. 1.

De middelste Hooren van deeze Plaat, die met zwarte Slangswyze Vlakken op een witten of groenagtigen Grond getekend is, en door 't polyfsten een fraaijen Glans verkrygt; wordt de *Soldaat*, in 't Fransch *la Veuve* getyteld. Zy behoort tot de Tollen (*Trochi*), wegens de uitwendige Gestalte. Men zietze dikwils die aan den Top afgesleeten of gepaarlemoerd zyn, maar natuurlyk loopen de zwarte Vlakken tot dicht naar boven toe. De Mond of Opening is byna rond, en derhalve kan menze ook, met fommigen, tot de Maanhoorens t' huis brengen; maar die, welke men, wegens den wyden Mond, Reuzen-Ooren noemt, zyn Knobbelhoorens.

Rood
Post-
hoortje.
Fig. 2.

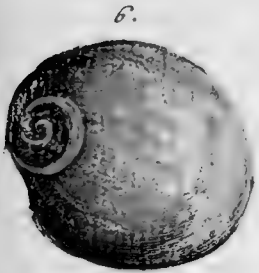
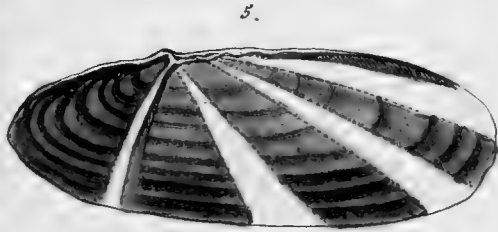
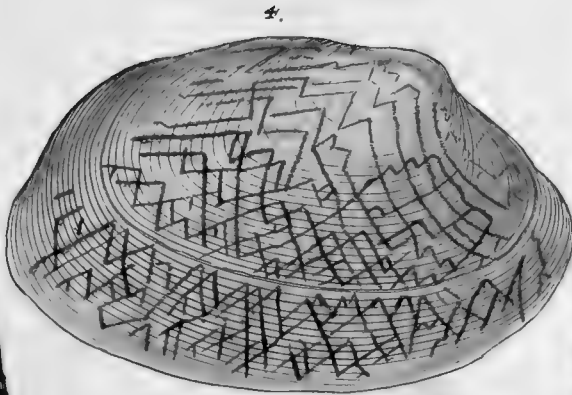
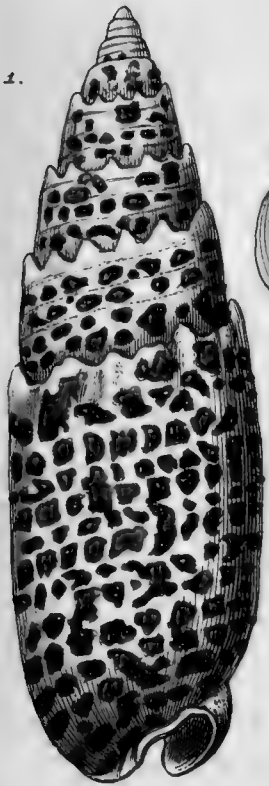
Meer verschillende in Kleur dan in Gestalte van die, welke in *Fig. 4* en *5*, op de Tweede Plaat afgebeeld zyn, is dat sierlyke Posthoortje van *Fig. 2*, op deeze Plaat, 't welk een hoogroode Kleur heeft, naar 't end geel loopende, met witte en zwarte Banden.

Maan-
hoortjes.
Fig. 3, 4,
5.

Wegens de ronde Opening of Mond, voeren de drie volgende den algemeenen naam van *Maanhoortjes*, en het zyn inderdaad van de fraaiften. Dat van *Fig. 3*, kan men het *Gestippelde* noemen, om dat het over zyn geheel, op een witagtigen Grond, dicht met roode Stippen als bezaaid is. Dat van *Fig. 4*, kan men den naam geeven van het *Gevlamde*, om dat de Streepen op hetzelfde Blikfemswyze, of *a la Grecque*, gelyk men zegt, loopen. Dat van *Fig. 5*, mag met regt, den naam voeren van het *Gebandeerde Maanhoorentje*, en dit is wel het allerfierlykste. Op eenen vaal-roodagtigen Grond vindt men 't zelve omringd met Banden, die breed zyn, en wit met Paarsche Vlakken. Voor 't overige komen deeze drie, in Gestalte, taamelyk met elkander overeen.

Tulband-
jes.
Fig. 6, 7.

Gelyk men aan dergelyke groote Hoorens, als de middelste van deeze Plaat, inzonderheid die groen en van boven gepaarlemoerd zyn, wanneer zy geen gaatje van onderen hebben, den naam van *Turkse Tulband* geeft, zo noemt men de kleine, die naar dezelve in Gestalte gelyken, dikwils *Tulbandjes*. Twee zodanigen worden 'er, in *Fig. 6* en *7*, op deeze Plaat ver- toond. De eerste is, op een Hoornagtigen Grond, zeer regelmatig en vol bezet met kleine langwerpige zwarte Plekjes, die, als het Stuk gaaf is, tot aan den Top loopen: de andere heeft op een geelagtigen Grond, dergelyke Blikfem-straalige streepen, welke meest naar den Top toe schynen te loopen. Voorts wordt ten opzigt van alle deeze Hoorentjes aangemerkt, dat het Dier, 't welk daar in huisvest, een foort van Slak, gelyk in de Alykruiken, waar mede zy veel overeenkomst hebben, en eetbaar is.

- 1 *Voluta Papalis*
Mitra Papalis Lam
 2 *Voluta episcopalis*
Mitra Lam
 3 *Spondylus armatus*

- 4 *Belemnitella* Lam
Pulchra Lam
 5 *Solen radiatus* Lam
 { 6 *Natica* Lam
 7

1 Spondylus rufus

2 Nerita Vitellus Linn
Natica Vitellus Linn

3 Conus generalis

4 Conus nocturnus
probably a variety of C. marmoratus

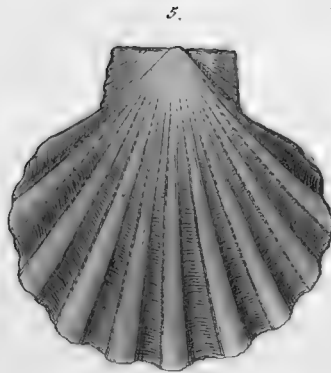
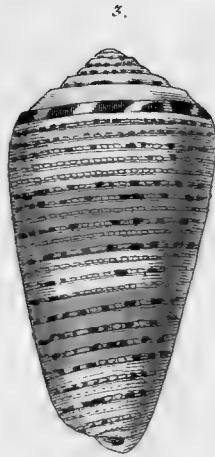
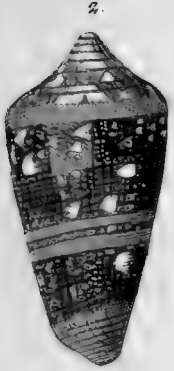
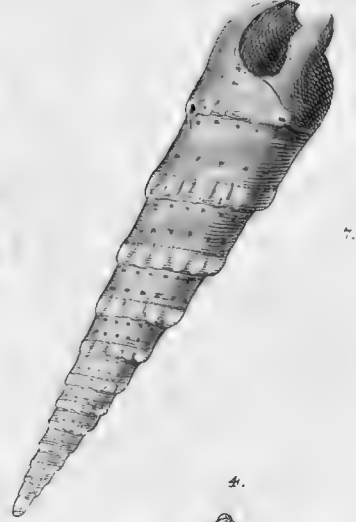
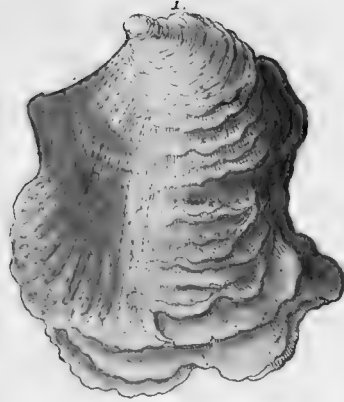
5 Conus stercus muscarum

6 Conus Capitaneus

7 Dora trumantus

- 1 *Chama Lagarus*
- 2 *Comus Ammiralis*
- 3 *Comus Aurisiacus*
- 4 *Comus Aurantius*
- 5 *Pecten unicolor Lam*
- 6 *Turbo Terebra Linn*
Turritella Terebra Lam
- 7 *Buccinum crenulatum Linn*
Terebra crenulata Lam

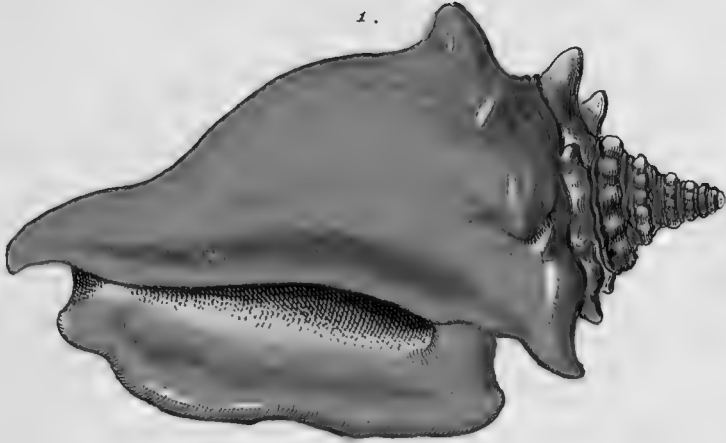

1 *Strombus Pugilus*

2 *Spondylus costatus*

3 *Harpa nobilis Lam*

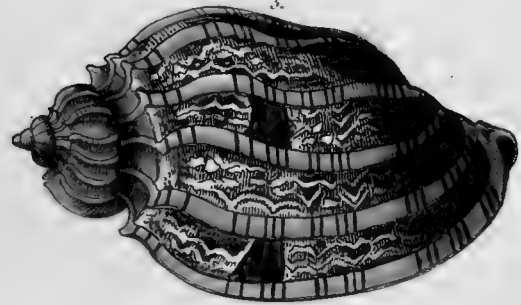
1.

2.

3.

1 *Tubo Pica*

2 *Helix Pecta*

3 *Natica Mellepunctata*

4 *Natica fulminea*
Variety of *Nat.* —

5 *Natica Sinensis*

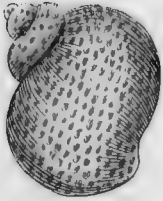
6 *Trochus tessellatus*

7 *Trochus crassus*

2.

3.

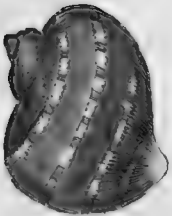
4.

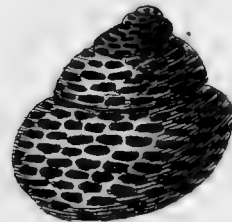
1.

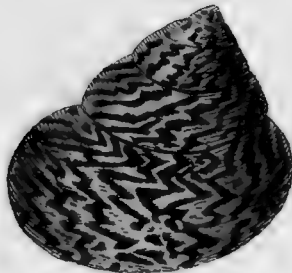
5.

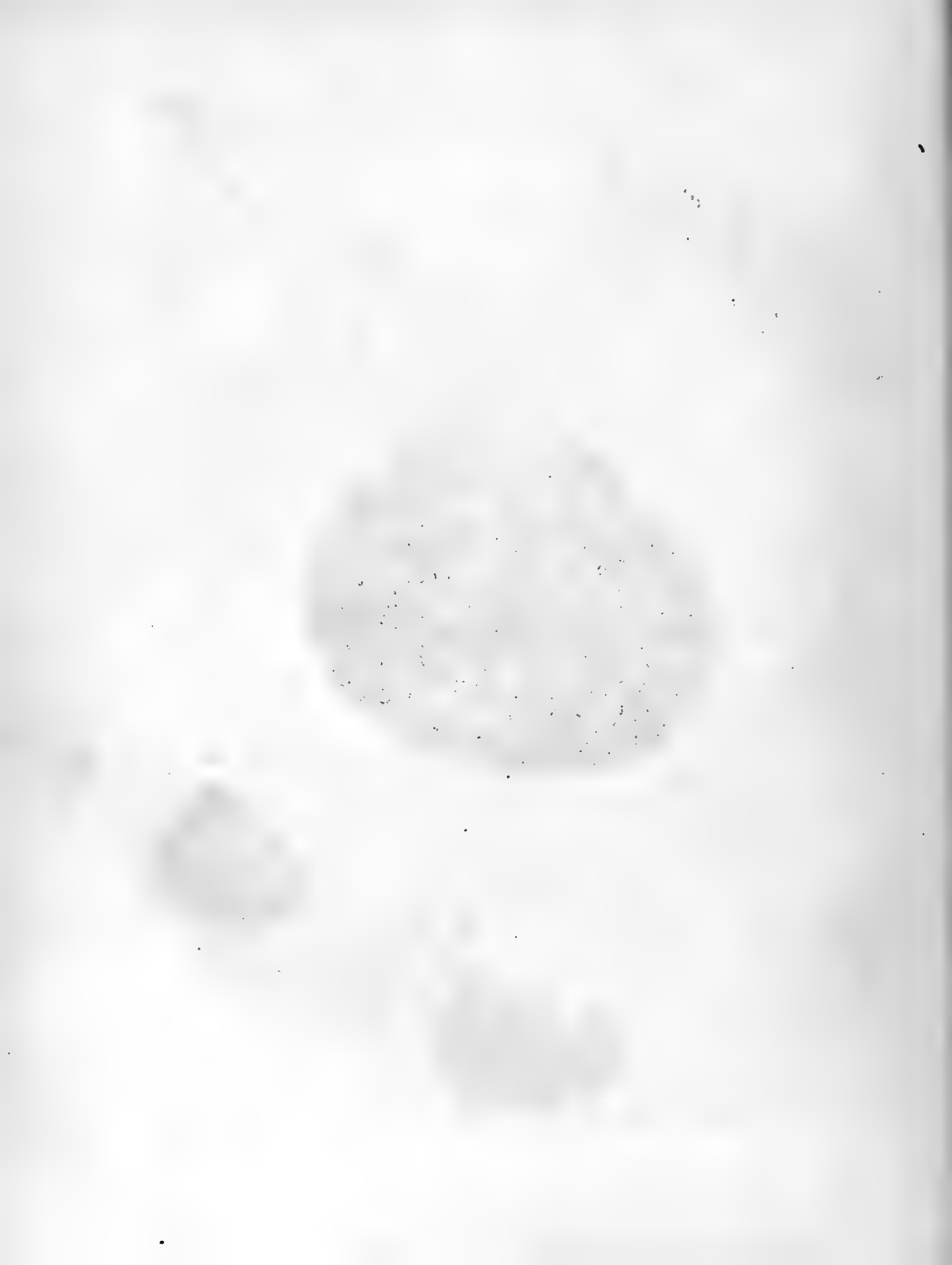

6.

7.

ELFDE PLAAT.

Onder de Tollen, die in 't Fransch *Sabots* of *Toupies* genoemd worden, kan men met reden die soort van Hoorens plaatzen, welke den naam voeren van *Perspectives* of *Perspectief-Hoorens*. Zy hebben dien naam, wegens de indruking aan het middelpunt van de onderzyde *Fig. 2.*, die zig als een fraay *Perspectief* vertoont, en aan den Top als in een Punt eindigt. De Franschen noemenze, om die zelfde reden, ook wel *l'Escalier*, dat is, de Trap. De draaijen, naamelyk, in dezelve vry ver van het midden af blyvende, en in de omgekeerde Hooren Trapswys verlaagende, wordt daar door die Vertooning geformeerd.

De Per-
spectief-
Hoorens.
TAB. XI.
Fig. 1, 2.

Deeze Hooren schynt den aart te hebben der Slakhoorens, doch haare draaijen zyn hoekig en niet rond; met streepjes gezoomd, die wit en bruin gespikkeld zyn. Hierom geeven 'er sommigen ook wel den naam van *le Cadran*, dat is de Uurwyzer, aan. De bovenzyde, *Fig. 1.* loopt uit in een laagen Top, en de Hooren is daar bruiner dan aan de onderzyde. Men zietze zelden met het Mondstuk onbeschadigd. Zy onthouden zig aan 't Strand der Zee, in Oostindie.

Zodanige Hoorens, die het Lyf Bolrondagtig hebben, en van boven eenigermate getopt zyn, doch van onderen in een dunne Staart uitloopen, behooren, in de verdeeling der Geslagten, tot dat der *Purperhoorens*. Ik wil nu niet onderzoeken, of die naam van de roodagtigheid van derzelve Mond, dan van het gebruik, het welk oudtyds van de Slakken uit dezelve, om Paarsch of Purper te verwen, gemaakt werdt, afleidelyk zy. Sommigen zyn voorzien met gekrulde dikke Takken, gelyk de Krulhoorens en dergelyken, anderen hebben daar niets van, gelyk de Knollen en Snippekoppen, anderen zyn met een menigte van spitse Punten of Doornen als gewapend.

Tot deeze laatsten behooren die, welke wy *Spinnekoppen* noemen, de Franschen *Becaffes epineuses*, dat is, gedoornde Snippekoppen. Men heeft 'er Dubbelde, zogenaamd, en Enkelde, van welke laatsten 'er eene in *Fig. 3.* van de boven-, en in *Fig. 4.*, van de onderzyde vertoond wordt. Het Lighaam van deeze Hoorens is, gelyk men ziet, byna Kloottrond, doordien de eerste draay zo veel grooter is dan de anderen, die in de Top eindigen. Zy hebben overlans fyne verhevene Kringetjes. Van het Top-end af loopen drie dikke Ribben, dwars over de draaijen heen, die in de Staart eindigen, en waar van twee als den Mond omzoomen. Op deeze Ribben staan lange Doorens,

Enkelde
Spinne-
kop.
Fig. 3, 4.

sommigen regt, anderen krom, de grootsten meer dan een Duim lang en scherp gepunt, met kleintjes hier en daar tusschen dezelve. Van onderen vertoon zy zig meestendeels als een klein Geutje hebbende, doch het schynt niet, dat uit dezelve een doorgang zy tot in de holigheid van den Mond of van de Staart, die zeer blykbaar Geutswyze is uitgehold. De Kleur van de geheele Hooren is somtyds een weinig rood of blaauwagtig, somtyds geel- of bruinagtig wit.

Van welk gebruik gedagte Doornen voor het Dier zyn, is moeielyk te raaden: maar dit weet men, dat zy de Visschers, aan 't Eiland Ambon, een groot Ongemak veroorzaaken, die 'er dikwils, in 't optrekken van hunne Treknetten, de Voeten aan kwetzen, en dit maakt, datze niet oneigen *Tribulus* of Voetangel geheeten worden. RUMPHIUS zegt, dat menze Kammetjes of Neete-Kammetjes noemt, 't welk meest op de dubbelde Spinnekoppen, waar aan de Punten veel langer en dunner zyn, en veel digter aan malkander staan, toepasselyk zal zyn. Het Naveltje, daar het Dier zig mede in de Hoorn befluit, zegt hy, is welriekende en wordt in Reukwerken gebezigd.

Wentel-
trapje.
Fig. 5.

Het Hoorentje van *Fig. 5.*, aan onze Stranden zeer gemeen, en daarom een *Schevelinger Wenteltrapje* genaamd, behoort tot de Pennen of Schroefhoorens, en is zo door zyne stompe Punt, als door de samenvoeging der draaijen of windingen, gemakkelyk van de Ambonsche Wenteltrappen te onderscheiden, die ook fraaijer zyn van Kleur. Men vindt Oostindische Basterd-Wenteltrappen, die 'er veel naar gelyken, doch veel fyner zyn van maakzel.

TWAALFDE PLAAT.

Roodge-
plekte
Pieramied.
TAB. XII.
Fig. 1.

Onder de Tollen zyn sommigen zeer hoog getopt, die deswegen den naam voeren van *Pieramieden*, en ook wel, op eene grappige wyze, van *Bagyne-Drollen*. Men kan deeze naamen niet gemakkelyk onderscheiden, dewyl die dikwils aan een zelfde Hooren gegeven, en onverschillig gebruikt worden by de Liefhebbers. Zy hebben dit byzonders, dat de draaijen niet, gelyk in de meeste andere Hoorens, onder het oploopen naar den Top zig van elkander affcheiden, maar de bovenste als over de onderste heen leggen, 't geen mooglyk tot den naam van *Drollen* aanleiding gegeven heeft. Die van *Fig. 1.* is zeer fraay met donker roode Vlakken op een witten Grond versierd, tusschen welken bleekroode streepjes loopen. Men vindt 'er, die rood en groen gekleurd zyn, en op andere manieren.

Die

Die van *Fig. 4.*, tot dezelfde Soort behoorende, verschilt zo zeer niet door haare Gestalte, als wel door de Kleur, die Zeegroenagtig is met golven en roode Streepjes, schuins over de draaijen loopende, langs welken heen zy twee ryen heeft van kleine Knobbeltjes, die maaken, dat men 'er den naam aan geeft van *gegranuleerde Drol*. In deeze is de Grondvlakte zo plat en de Mond zo gedrukt niet als in de voorgaande Soort. Men vindt 'er, die wegens de hoogte der Knobbelen getakte Pieramieden heeten. Zelden zynze Top-schoon, maar laten doorgaans aan de Punt het Paarlemoere bekleedzel zien, 't welk, als menze afgehaald heeft, zig zo schoon vertoont in de Gepaarlemoerde Bagyne-Drollen. Gegranuleerde Groene Drol. *Fig. 4.*

De Hooren van *Fig. 2.*, zo wel als de Spinnekop van de voorgaande Plaat, tot de Purperhoorens betrokken, is aanzienlyk rood aan haaren Mond. Zy heeft, even als dezelve, drie dikke Ribben, die van den Top naar de Staart en in dezelve uitloopen, doch in 't geheel niet stekelig of gedoornd zyn. De oppervlakte, in tegendeel, is hier met veele Knobbeltjes bezet en de Kleur gemeenlyk bruinagtig geel, met donker blaauwagtige Banden op de gedagte Ribben. Een der Ribben omzoomt byna den Mond, die ovaal rond is en glad, gelyk in *Fig. 3.*, alwaar zig ook de holligheid van de Staart vertoont. Deeze Hooren noemen wy de *Snippekop*, in 't Fransch *la Becasse*, waar van men 'er ook heeft, die aanzienlyk getakt zyn, gelyk wy vervolgens zullen zien. De langte van de Staart en de figuur van 't Lighaam, doet 'er ook wel den naam van Scheppertje, in 't Latyn *Haustellum*, aan geeven. Snippekop. *Fig. 2, 3.*

DE RTIENDE PLAAT.

De Porseleinhoorens zyn van veelerley soort. Op de Vyfde Plaat hebben wy 'er twee vertoond, die witte Vlakjes of Stippen hebben, en deswegen *Zoutkorrels* geheten worden. Hier komt 'er een voor, die niet minder fraay is, en den naam voert van *Slangekop*. Reden daar toe geeft de Gestalte, welke inderdaad iets dergelyks uitdrukt, en de Schubswyze Vlakken geeven nog meer aanleiding voor die benaaming. Van boven heeft deeze Hooren een hooge Bult, en van vooren iets dat naar een Bek gelykt, terwyl aan 't agterend zig gelykerwys een afgebroken Halswervel vertoont. De gelykenis inderdaad kon veel slimmer zyn; zie *Fig. 1.* De Kleur is bruinrood en zwart door elkan- Slangekop. TAB. XIII. *Fig. 1, 2.*
 der gemengeld, met eenige witagtige of bleek geele Vlakken hier en daar doorzaaid. Maar aan de randen zyn zy, nu meer dan minder zwartagtig, of blaauwagtig donker bruin, en deeze Kleur hebben zy ook van onderen, uitgenomen aan de Lippen van de Spleet, die bruinagtig geribd zyn, met witte Groefjes, en

inwaards aan de eene zyde geheel wit gezoomd. De geheele Vertooning, in *Fig. 2.*, maakt, dat men ligt begrypen kan, om wat reden dergelyke Hoorens, gemeenlyk, *Klipkoufen* genoemd worden. Anderen geeven aan dit Geslagt den naam van *Kliphoorens*, of *Klipkleevers*, om dat zy met de platte oppervlakte van de onderzyde aan de Klippen vast zitten; doch de Slak, die 'er in woont, zal wel het meeste toebrengen tot deeze aankleeving.

Livrey-
Hoorent-
je.
Fig. 3, 4. Onder de Trompethoorens, die men in 't Latyn *Buccina*, in 't Fransch *Buccins* tytelt, komen 'er van veel meer verschillende gestalte voor, en van ongemeene grootte, doch de sierlyksten vindt men onder de kleine. Het Livrey-Hoorentje, dat hier verbeeld wordt, mag wel de eerste plaats in dat opzigt hebben. Het heeft een menigte gegranuleerde Kringen, dicht tegen elkander aan, die den loop der draaijen volgen, van den Top tot aan de Punt of Mond-opening, en het is beurtlings gegarneerd met dikke wrongen, van dergelyken aart, dwars over elke draay, waar van zig, hoe men het Hoorentje keert of wendt, altoos eenigen vertoonen. De Kleur, die het voornaamste sieraad uitmaakt, is zeer verschillende. Men heeft 'er, die van het gloeiendste Oranje zyn, met wit daar tusschen: men heeft 'er die rood of geel zyn, met wit: men heeft 'er ook die rood, geel en zwart gebandeerd zyn. Onder dezelve mag dat van onze Afbeelding *Fig. 3.* met reden ook fraay genoemd worden, dewyl het verscheide veranderingen heeft van rood, met geel en blaauwagtig wit geschakeerd, welk laatste zig aan de sierlyk gekartelde of getande Mond-opening, in *Fig. 4.*, voornaamelyk openbaart.

Geban-
deerde
Neriet.
Fig. 5. *Fig. 5.*, tot de *Nerieten* of Halvemaan Hoorens behoorende, is op een witten Grond, die als Yvoor glinstert, sierlyk met zwarte Banden of Straalen getekend; des het geheele Hoorentje zig als zwart Ebbenhout, met Yvoor ingelegd, vertoont. Men ziet hoe zeer dezelve vande Maanhoorentjes, op *Plaat X.* afgebeeld, in de uitwendige Gestalte, inzonderheid aan den Top, verschillen. Men heeft 'er van geheel andere Kleuren.

VEERTIENDE PLAAT.

Roode
St. Jakobs
Doublet.
TAB. XIV.
Fig. 1, 2. Onder de *St. Jacobs Schulpen*, hoe gemeen en bekend ook, komen 'er voor, waar van de Doubletten, wegens de Kleur, aanmerkelyk en nog in taamelyke agting zyn. Van zodanig eene wordt in *Fig. 1.*, op deeze *Plaat*, de verhevenronde helft, in *Fig. 2.* de platte helft, of het Dekzel, voorgesteld. De holle Schulp is, aan de verhevenronde zyde, rood van Grond met witte Plekken en bruine Golfswyze Banden. Langs de Ribben, die rondagtig zyn, heen,
en.

en tuffchen dezelve, loopen zeer fyne Groefjes, die de oppervlakte ruuw maaken op 't gevoel. Het Dekzel, hoewel vlak zynde, is op dergelyke wyze doch platter geribd, en insgelyks met een menigte van Groefjes bezet. De Kleur verschilt een weinig van die der Schulp en ziet wat meer uit den paarschen: doch men vindt oneindig verschil in deezen tuffchen de St. Jakobs Schulp. De platte helft is aan de binnenzijde doorgaans gelyk in *Fig. 2.* op de Vierde Plaat getekend: aan de buitenzijde heeft dezelve dikwils op 't midden een bleekeren of byna witten Band, en voor het overige minder Vlakken, dan de holle helft aan de buitenzijde heeft.

Fig. 3, vertoont een aartig slag van Hoorentjes, die men gemeenlyk *Hoog-ruggetjes* of *witte Jamboesen* noemt. Zy behooren tot de Porseleinhoorens, en in 't Fransch hebben zy den naam van *Pourcelaines bossues*, om dat zy als gebocheld of gebult zyn. By de twee enden, zegt RUMPHIUS, ziet men aan dezelve een bleek wit Korreltje, in een Kring staande, als een ingekaste Paarl, en daar by een ligt rood Plekje, 't welk door den tyd verbleekt. Dit wordt aan de onze zelden gevonden, en de Kleur is somtyds geelagtig, somtyds geheel wit als in *Fig. 4.* Ook vallen zy weinig grooter, dan deeze Afbeeldingen.

VYFTIENDE PLAAT.

Zulke Hoorens, welke Kegelvormig zyn, doch wier zyden niet regt loopen, en die geen Vlakke hebben aan den Top, zo dat zy zig veeleer Eyvormig vertoonen gelyk *Fig. 1.*, op deeze Plaat, worden gemeenlyk Dadels genoemd. De naam van Rollen, dien sommigen 'er aan geeven, is niet zeer eigen. Deeze noemt men naar de plaatsfen, van waar menze gekreegen heeft, de *Porto Beilo-* of *Porto Rico-Dadel*, in 't Fransch ook wel *Rouleau de Panama*. Sommigen geeven 'er den naam aan van Porphier-Dadels, naar 't Fransch woord *Porphyre*, doch die, welke men in 't Werk van D'ARGENVILLE Pl. 13. K, onder deezen naam afgebeeld vindt, schynt in Tekening te verschillen. De onze, wegens dezelve ook, niet onaartig, *le Camp Turc*, dat is de Turksche Legerplaats genaamd, is buiten twyfel de gene, welke GUALTIERI *Tab. 24, P*, afgebeeld heeft, en die hy noemt: „ Een groote Rolagtige Hooren, „ met de inwendige Monds-Lip gerimpeld, van binnen witagtig zynde, op de „ Rug bleek Vleeschkleurig, daar een zeer fyn bruin Lyntje overal onregel- „ maatige Driehoekjes in maakt, klein en groot, met verscheide andere hoe- „ kige Figuren onregelmatig Netswyze omschreven: terwyl de Hooren, by „ de groef des Monds, blaauwagtig paarsch gekleurd is”. Iets dergelyks,

mogen wy 'er byvoegen, heeft plaats aan den Top, alwaar de draaijen zig tot een Puntje verheffen.

Bruine
Harte-
Toot.
Fig. 2.

In *Fig. 2*, ziet men een *Harte-Toot* afgebeeld, die, tot onderscheiding van de Geele, de *Bruine* geheten wordt. Want, hoewel de Kleur, tusschen de witte Hartvormige Vlakken, zwart is, hebben die doch een geel bruinagtige weerschyn aan de kanten, het welk de Vertooning eenigermaate bruin maakt. De Glans, dien deeze Toot gepolyft zynde heeft, doet de witte Vlakken sierlyk uitmunten. Wy hebben op de Zevende Plaat een gebandeerde Harte-Toot vertoond, en by die gelegenheid reeds daar van gesproken. Deeze Hooren komt, gelyk de voorgaande, dikwils veel grooter voor, dan dezelve hier is afgebeeld.

Geele
Kaas-
Toot.
Fig. 3.

Die van *Fig. 3*. behoort, wegens de Tekening en Gestalte, tot de *Kaas-Tooten*, waar van 'er een, die de Groene genoemd wordt, op bladz. 13. is beschreeven. Dit Groen heeft oneindige veranderingen, komende nu bleeker, dan donkerer, met geel of bruin gemengd, voor, tot dat de Toot geheel roodagtig of bruinagtig Geel wordt, gelyk deeze van *Fig. 3*., welke men deswegen de *Geele Kaas Toot* noemt. Zy heeft de opening een weinig blaauwagtig wit van binnen.

Arkans-
Garen.
Fig. 4.

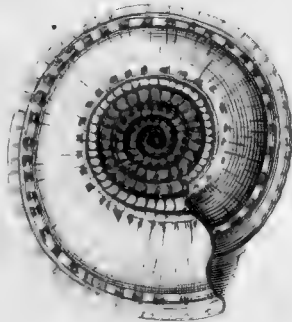
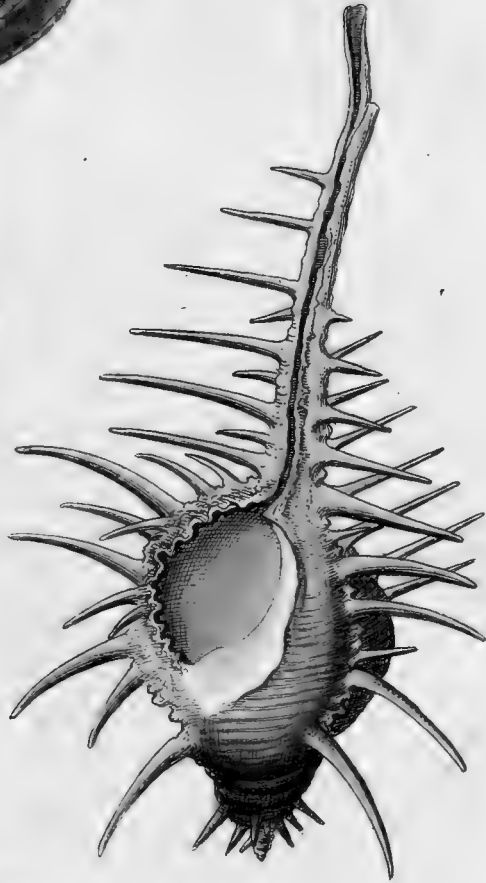
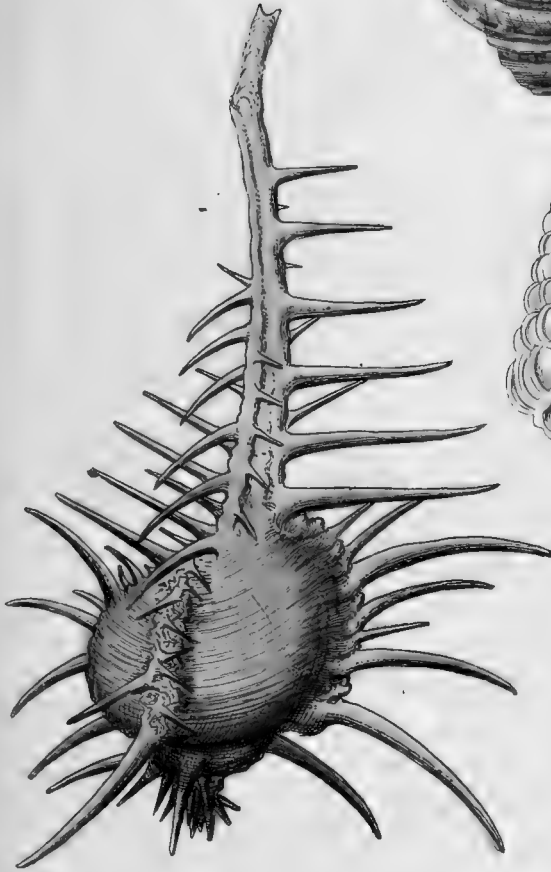
Dan volgt die van *Fig. 4*., welke men *Arkans Garen* noemt, om dat het Lyf getekend is met roffe kromme Aderen, als of het bruin Arkans Garen was, zegt RUMPHIUS. Zy heeft aan de Punt een breeder en midden om den Hooren een smallen bruinen Band, die van binnen aan de buitenlip sterk doorblinkt. Deeze zo wel als de voorgaande zyn van de Eikenhouts-Tooten zeer verschillende.

Band-
pennetje.
Fig. 5, 6.

Daar is naauwlyks een grooter verscheidenheid en fraaiheid tevens, van Tekening en Kleuren, te vinden, dan onder een soort van Hoorentjes, die men gemeenlyk *Bandpennetjes* noemt. Zy kunnen als een middellag tusschen de Pennen (*Vis*, *Strombi*) en de Trompethoorens (*Buccina* of *Buccins*) aangemerkt worden. GUALTHERI heeft ze, Tab. 50., E, onder de eersten, d'ARGENVILLE, Pl. 9, V. onder de laatsten geplaatst. Deeze van *Fig. 5*. is door eenen breeden Band van groen en Oranje-Geel, als ook door de blaauwagtig paarsche Kleur van de Mond-opening, in *Fig. 6*., zeer aanzienlyk.

Bruin
Boortje.
Fig. 7.

Het laatste Hoorentje van deeze Plaat, in *Fig. 7*., kan onder de Dadels geteld worden, of onder de Kuipers Booren, om dat het niet zo buikig en van onderen wyder is. Het heeft een fraaije glanzigbruine Kleur, met bleek blaauwagtig witte Bandjes.

1 Trochus perspectivus
2 Polarium perspectivum
Linn
Lam

3 Murex crassispinosus
4

5 Scalaria communis

1 *Trochus filiformis*

2
3 *Unio Hanstellianus*

4 *Trochus mauritianus* ²
— *pyramedatus*

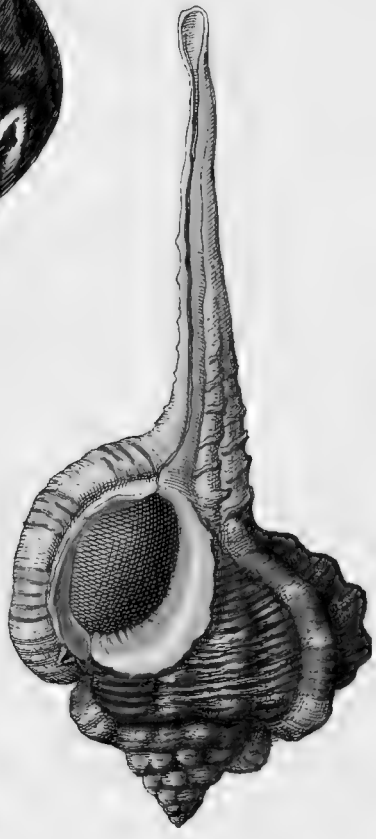
1.

2.

3.

4.

1
2 Cyprea stercosaria

3 Murex Robecola Linn

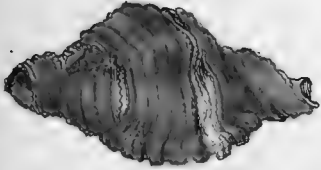
4 Triton — Lam

5 Natica Tebra

1.

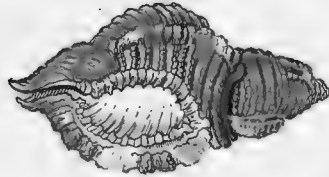
3.

5.

4.

2.

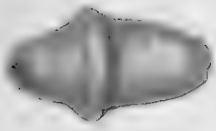
{ 1 Pecten Maximus var
2

{ 3 ovulum gibbosum
4

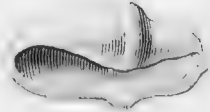
2.

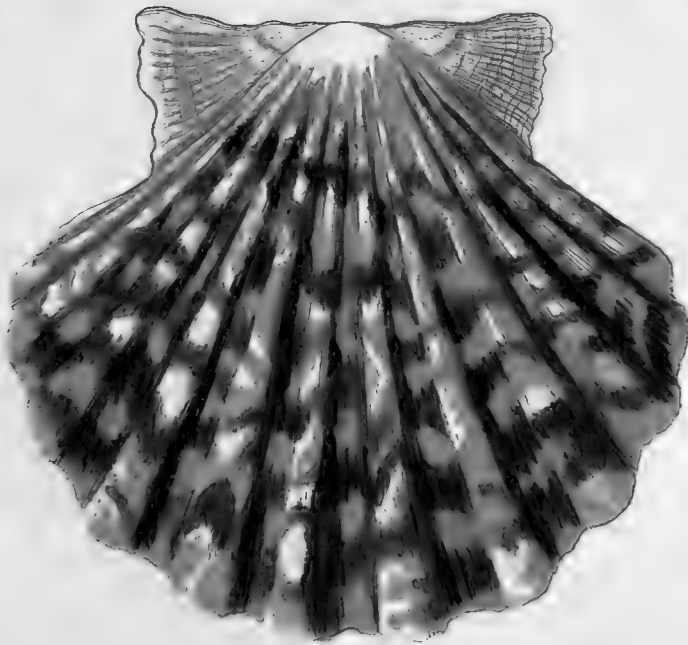
3.

4.

1.

1 Oliva Porphyrea

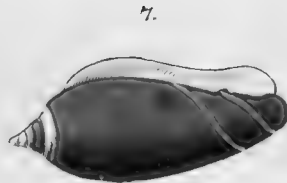
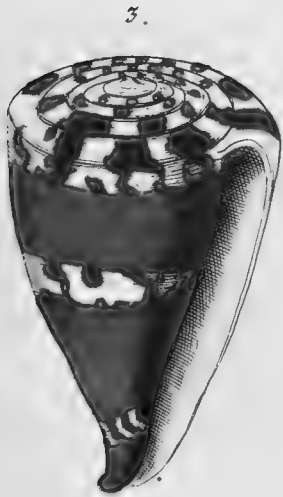
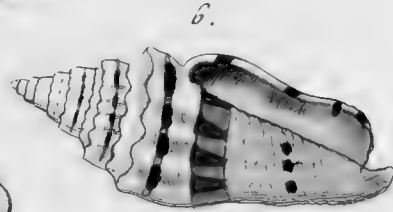
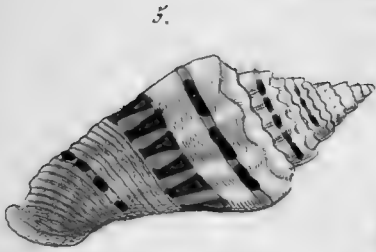
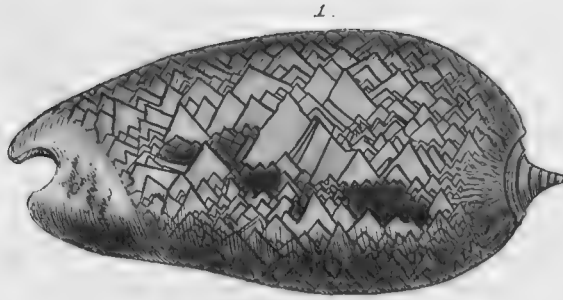
2 Conus marmoratus

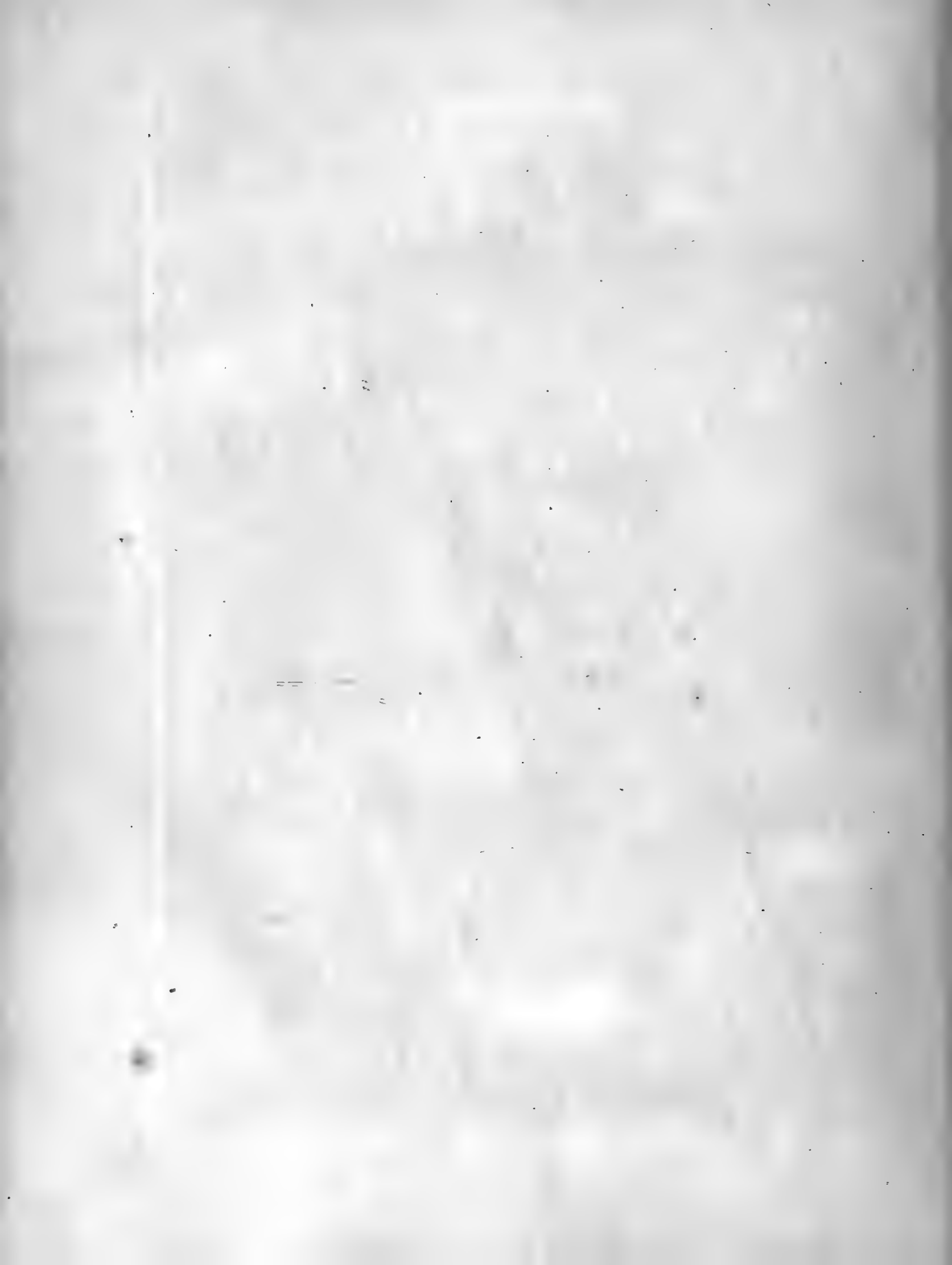
3 Conus Capetaneus

4 Conus Miles

{5
6} Mitra plicaria

7 Oliva ~~fasciata~~ ^{ispidula} ?

ZESTIENDE PLAAT.

De *Arke Noachs* zyn van sommigen tot de Hartvormige of Hartgelykende Doubletten, van anderen tot de Gaapers (*Chamae*) betrokken geweest, voor dat men 'er een byzonder Geslagt van gemaakt heeft, onder den naam van *Arken*. Dit Geslagt is taameelyk uitgebreid, dewyl hetzelve verscheide soorten van Basterd-Arken en tevens de Haspel-Doubletten bevat; doch deszelfs Hoofdsoort zyn de echte en wel de Oostindische Ark-Doubletten, waar van de afbeelding in *Fig. 1, 2*, op deeze Plaat, vertoonnd wordt. De twee helften zyn volkomen aan elkander gelyk en van een zonderling maakzel. Ieder is een holle Schulp, gelyk in *Fig. 2*, wier holte bepaald wordt door eene regte zyde, welke met zeer fyne Tandjes in die der andere Schulp sluit, wanneer zy beiden, als in *Fig. 1.*, te samen gevoegd zyn. De overige Omtrek, onder deeze lyn, heeft eene zeer onregelmaatige kromte. Boven de gedagte lyn loopt de holte uit in een soort van krommen Bek, gelykende naar dien der Zotskappen. Als de Schulpen samengevoegd zyn, maakt de Doublet niet kwaalyk de vertooning van een Schip zonder Masten, of van zodanig een Vaartuig dat men een Ark noemt, of, wil men liever, van de Ark van Noach, naar het denkbeeld, dat men daar van formeert. Ieder Schulp heeft, op de rondte, fyne Groefjes, die in den Bek allengs vernaauwendende, samenloopen. Onder de kromte van den Bek is zy door evenwydige Streepjes Driehoekswyze afgeperkt, welke met die der andere helft Ruiten maaken, en daar heeft de Ark-Doublet natuurlyk een zwarte kleur. Voor 't overige ziet zy regt levendig, en, schoon gemaakt zynde, uit den bruinen, met blaauwagtig witte Banden, doch aan den bovenkant is zy wit, met bruine Streepjes overdwars. Men vindt 'er die wel eens zo lang zyn en van de zelfde gestalte.

Arke Noach Doublet.
TAB. XVI.
Fig. 1, 2.

De Hooren van *Fig. 3.*, behoort baarblykelyk tot de Tooten, en krygt wegens de Vlakken, waar mede zy versierd is, den naam van *Tyger-Toot*, in 't Fransch *la Tigrée*. Men zou ze ook de Luipaard-Toot kunnen noemen, indien de Franschen niet den naam van *Leopard* gaven aan de Harte-Toot, op Plaat XV. afgebeeld: 't welk echter, om dat die witte Vlakken heeft op eenen zwarten of geelen Grond, zeer oneigen is. Van de Tyger-Tooten komen 'er ook voor met bruine Vlakken op een geelen Grond, die dan somtyds moeielyk te onderscheiden zyn van de Boter-Tooten.

Fig. 3.

Deeze is het, die men gemeenlyk de Tyger-Toot noemt, zynde op een witten Grond met zwarte Vlakken van verscheiderley figuur getekend, die Ringswyze om de Toot loopen, welke twee of drie Oranje-kleurige Banden heeft. Zy is van boven, gelyk de Harte-Tooten, vry plat en zonder spits; van onder stomp. De tip, of 't onder-end, heeft eene blaauwagtig paarfche Kleur.

Pasterd-
Bauffe-
kroon.
Fig. 4.

Wy zagen hier voor, op Plaat VI., de afbeelding van de groote en echte of Oostindische Paufekroon. De Hooren van *Fig. 4.*, op deeze Plaat, wordt gemeenlyk de *Basterd-Paufekroon*, in 't Fransch *la Fausse Thiare* getyeld. Met deezen naam is zy by RUMPHIUS onder de Pennen *Srombi* afgebeeld, tot welken men haar rekent te behooren. Zy is evenwel van dezelve, zo door de dikte van haar end, by 't Mondstuk, als door de Knobbelagtige Stompjes, die haar aldaar omringen, aanmerkelyk verschillende, en wordt deswegen ook wel de *Taxisdoorne Spil* genoemd. Over 't geheel is zy rimpelig, en, regt levendig zynde, tot aan de punt toe met roode en zwarte Streepjes getekend, het welk inzonderheid, by 't breede of dikke end, een fraaije bruine marmering geeft aan deeze Hooren. De Mond heeft een dikke gefronfelde Lip, die, in 't midden van het onderste gedeelte, in een klein kort Bekje uitloopt, dat scheef staat. Van binnen is de Opening sneeuwwit. Men vindt ze doorgaans van die grootte, doch de Tyger-Toot valt wel veel grooter.

Linkse
Topflak.
Fig. 5.

Onder de Trompethoorns (*Buccina*) telt men de zogenoemde *Topflakken*, die gemeenlyk schoon Citroen-geel zyn, doch men vindt 'er ook Roozekleurige onder, gelyk die van deeze Plaat, *Fig. 5.*, zynde met donkerer roode of bruinagtige Streepen dwars over de Draaijen, en de onderste ook wel met een geelagtigen Band overlans, getekend. Zy hebben een roodagtigen gezoomden Mond, en een stompen Top. Behalve de schoonheid van Kleur, in welke die van deeze afbeelding uitmunt, heeft zy ook nog de aanmerkelyke byzonderheid, dat haare Draaijen van de regter- naar de linkerhand opwaards loopen; weshalve zy de *Linkse Topflak* geheten wordt. De reden dier benaaming komt eigentlyk daar van daan, dat, wanneer men de Hooren met de Opening nederwaards en naar zig toe houdt, dezelve zig aan de linkerhand bevindt, daar zy in alle andere Hoorens aan de regterhand geplaatst is. Voorbeelden hier van ziet men op de Veertigste Plaat in 't Derde Deel van SEBA, in *Fig. 38* en *45*, doch niet in *Fig. 37*, gelyk de beschryving schynt aan te duiden. De Topflakken, aldaar voorkomende, zouden in de Indiën, in de Rivieren en op 't Land, niet in de Zee huisvesten. Geen Zee-Hoorn van deezen aart was aan GUALTHIERI bekend, en van D'ARGENVILLE wordt de Linkse geele Topflak, wegens haare zeldzaamheid, *l'Unique*, dat is de Eenige, getyeld. Tegenwoordig echter, hebben wy ook Linkse Vygen, Offerhoorns en anderen.

ZEVENTIENDE PLAAT.

In de eerste *Figuur*, op deze Plaat, komt een Hooren voor, die taamelyk zelfzaam is en geelagtig van kleur. Wy noemen die, volgens het Werk van RUMPHIUS, de *Geknobbelde Belhooren*, hoewel zy van sommigen tot de Kasketten wordt t'huis gebragt. De gestalte is als tusschen beiden, en zulk een Staart, als zy heeft, ontbreekt aan de gezegde soort van Hoorens. Langs de Draaijen heen is deze Hooren egaal gerimpeld of gegroefd, en op de grootste met verheven Banden voorzien, op welken rondagtige Knobbeltjes geplaatst zyn, die haar onderscheidend Kenmerk uitmaaken. Zy heeft een uitwaards omgeslagen Zoom aan haaren Mond, die van taamelyke wydte doch langwerpig is. GUALTHIERI betreft deze tot de Trompethoorens, en geeft 'er dikke getepelde streepen aan, zeggende, dat de kleur witagtig-geel is. Van D'ARGENVILLE wordt zy tot de Belhoorens (*Tonnes*) t'huis gebragt, en vaal gezegd te zyn. Zekerlyk zal de kleur, gelyk in andere Hoorens, wel eenigermaate verschillen.

Geknob-
belde Bel-
hooren.
TAB.
XVII.
Fig. 1.

Die Schulpen, welke in *Fig. 2* en *3*, op deze Plaat, zyn afgebeeld, noemt men gemeenlyk *Zee-Ooren*, in 't Fransch *Oreilles de Mer*. Zy moeten veeleer tot de Hoorens betrokken worden, om dat zy geen Doubletten zyn, en aan 't eene end een soort van Draay maaken, in welke haare holligheid uitloopt, die naar een Oorgat gelykt. Zy zitten met het Vleesch, dat eetbaar is, gelyk de Kapsjes of Patellen, bloot aan de Rotsen vast. Men plagteze ook *lange Paarlemoer-Schulpen* te noemen, om dat zy niet zo rond zyn als dezelve, en van binnen schoon gepaarlemoerd, komende daarin met die Schulpen overeen, dat 'er somtyds Paarden in groeijen, gelyk D'ARGENVILLE dit afbeeldt. Allen hebben zy wel die Eigenschap, doch verschillen niet alleen in gestalte, dewyl men 'er vindt die zeer langwerpig zyn, maar ook in de uitwendige Kleur, gelyk straks zal blyken. Sommigen zyn van buiten alleenlyk graauwagtig, doch deze, gelyk in *Fig. 2*, is aldaar schoon groen en paarsch getekend. De Oogswyze gaatjes by den Rand maaken ook deze *Zee-Ooren* merkwaardig.

Zee-Oo-
ren.
Fig. 2, 3.

Tusschen de Tyger- en Boter-Tooten komen, in de Grondkleur en figuur der Vlakken, veele Verscheidenheden voor, onder welken men, met reden die mag tellen, welke ons de zogenaamde *Moesjes-Tooten*, in 't Fransch *Cornets Mouchées*, opleveren. Men bevroedt ligtelyk de reden van dien naam; want, hoewel de Vlakken veeleer vierkant dan rond zyn, steeken zy doch op den witten

Moesjes-
Toot.
Fig. 4.

Grond niet minder af, dan de Moesjes op het Aangezigt. Deeze Vlakjes zyn fomtyds bruin, fomtyds zwart. By GUALTHIERI vindt men een dergelyke op zyne Twintigste Plaat, Letter E, afgebeeld. Zy vallen op ver naa zo groot niet als de Tyger-Tooten.

Getakte
Bedde-
tyk.
Fig. 5.

Onder de Rotshoorens (*Murices*) betreft men thans de *Beddetyken*, die een byzondere Tekening hebben, welke 'er deezen naam aan geeft. Men plagtze, wegens de geheele gestalte van de Hooren, ook wel de *Schildpad-Staart* te noemen. Bruin of blaauwagtig van Kleur en wit gebandeerd te zyn, is haar algemeen eigen: de meesten zyn min of meer en sommigen zeer sterk *Getakt*, 't welk voor derzelve fraaiheid gehouden wordt, doch men vindt 'er ook die in 't geheel niet *Getakt* zyn. Deeze zogenaamde Takken zyn niets anders dan puntige Knobbels, langs de Draaijen heen geplaatst.

AGTTIENDE PLAAT.

Agaate
Bak of
Wolk-
hooren.
TAB.
XVIII.
Fig. 1.

De eigenlyke Tooten zyn Kegelvormig van gedaante of als een Tap; doch sommigen wyken, ongewaarwordelyk, door eenige opzwellung in 't midden, daar van af; zelfs zodanig, dat men 'er den naam van Rolagige aan geeft; gelyk de Goudlakense van de Zesde Figuur op deeze Plaat; doch, die in 't midden zeer uitgezet en dus ook wyd van Mond zyn, noemen wy *Bakken*, en, wanneer zy sterk Wolkagtig met Kleuren zyn getekend, *Wolkboorens* of *Agaate Bakken*, om ze van de Agaate Tooten te onderscheiden. De Fransche naam, *l'Ecorchée*, is van de uitwendige gedaante afgeleid; doordien de Hooren zig zo streepig en bont, als of 'er 't Vel was afgestroopt, vertoont.

Rood-
Mantelt-
je.
Fig. 2.

Tot de Mantels (*Pectines*) behoort dat hoogroode gestreepte Schulpje, 't welk in *Fig. 2*, voorkomt, maar hetzelfde verschilt van dezelve, door dien het de beide Ooren egaal heeft. Uit de Afbeeldingen van de Vierde en Vyfde Plaat blykt het verichil, daar wy hier van spreken. Dit roode Manteltje is door zyn sterken Glans, wanneer men het tegen 't Licht van den Dag of van een Kaars beschouwt, merkwaardig.

Venus-
Hart.
Fig. 3, 4.

Een geheel byzonder soort van Doubletten openbaart zig in *Fig. 3, 4*, van deeze Plaat. Men noemtze, met een zeer gepaste benaaming, *Harten*, en,
moo.

mooglyk wegens de fraaiheid, *Venus-Harten*. Zy behooren tot de genen, wier helften volkomen gelyk, doch niet gelykzydig zyn, en hebben dit byzonders, dat de Bekken aan malkander raaken. De geheele Schulp is ligt breekbaar, zynde byna zo dun als Papier. Ieder helft verwydt zig in 't midden, zo dat de Doublet aldaar een aanmerkelyke holte heeft; doch loopt aan den Rand, die meer of min gekarteld is, scherp toe. Dus verschilt zy in maakzel en sluiting grootelyks van de meeste anderen, en komt naast met de Zotskappen overeen. De kleur is uit den graauwen witagtig, doch zo graauw niet als men deeze Afbeeldingen, die anders de Gestalte naauwkeurig uitdrukken, gekleurd heeft. Men vindt 'er die geheel wit zyn, en van drie Duimen langte, en fomtyds met een gedoornden Rand.

Het Hoorntje van *Fig. 5*, voert den naam van *Bezaantje* of *Duijfe*, om dat het blykbaar gevleugeld is. Sommigen betrekken het evenwel tot de *Murices* of Rotshoorens, in 't Fransch *Rochers*, noemende dit *le Pignonneau*. De Schaal is glad, glanzig en loopt in een dikken Lip uit, die van binnen wit is of Paarlemoerkeurig. De Draaijen verheffen zig tot een taamelyke spitse punt, en van onderen heeft het een klein Staartje. Op de geelagtige Grondkleur is het met Slangswyze of Ziczac-Streepen, die roodagtig zyn, getekend. Doch men vindt onder de Duijjes of Bezaantjes ook, die sjaauwer gekleurd en dus niet getekend zyn.

De laatste Figuur van deeze Plaat vertoont een Hooren, die onder de Rollen (*Cylindri*) wordt t'huis gebragt. Zy is in 't midden zo dik niet als de voorgaande van *Fig. 1*, en meer naar een Toot gelykende; weshalve sommigen haar ook plaatzen onder de Rolagtige Tooten. De schoone Oranje-geele of geel-bruine Kleur, doet 'er in 't Fransch den naam van *le Drap d'Or*, en in 't Nederduitsch dien van *Goudlakense Rol* aan geeven. Het Netswys Geweefzel op haare Oppervlakte doet haar ook veel naar die, welke men de Speldewerks-Hoorn noemt, of naar de Net-Rollen gelyken. Voorts is de gedagte Goudgeele kleur niet dan by Vlakken op den witten Grond verspreid, die fomtyds met breede Banden den Hooren omringen, in welk geval zy eenigermate naar de Admiralen zweemt, zynde van sommigen ook wel voor een Vice-Admiraal gehouden geweest.

Duijfe
Fig. 5.
Goudlakense
Rol.
Fig. 6.

NEGENTIENDE PLAAT.

Zonne-
straal
Doublet.
TAB. XIX.
Fig. 1.

In de Vyfde Figuur op de Zesde Plaat hebben wy een blaauwe Zonnestraal-Doublet gezien, doch die van *Fig. 1*, op deeze Negentiende Plaat, vertoont de regte *Zonnestraal-Doublet*, welke door de schoone mengeling van Karmynrood en Geel, de kleuren der anderen verre overtreft, hoewel zy thans gemeener is. In de gedagte is de Schulp doorgaans langwerpiger, en dezelve verschilt bovendien door het Scharnier, 't welk in deeze regt in 't midden staat. Men betreft de eene, zo wel als de andere, tot de Gaapers, die in 't Latyn *Chamae*, in 't Fransch *Cames* genoemd worden, en zy voeren den naam van *Cames Raijonnées*, wegens de gedagte Straalen.

Bonte
Mantel.
Fig. 2.

Op de Vierde en Vyfde Plaat zagen wy twee foorten van *Bonte Mantel* Schulpen, waar van de tegenwoordige, in *Fig. 2*, door haare Kleur en Tekening aanmerkelyk verschilt. De Grond is Afchgrauwagtig wit, waar over breede Paarsche Streepen of Golfswyze Banden loopen, die allen byna aan elkander geschakeld zyn. Daar is een oneindige verscheidenheid van kleuren in deeze Bonte Mantels.

Nagel-
Schulp.
Fig. 3.

Onder de Harten of Hartgelykende Doubletten telt men die, welke samengefeld is uit twee *Nagel Schulpen*, hoedanig eene in *Fig. 3*. vertoond wordt. Deeze beide, naamelyk, te samengevoegd, maaken eene Hartgelykende Opening, met Tanden voorzien, zegt D'ARGENVILLE. De beide Schulpen of helften zyn gelyk, doch ieder op zig zelve zeer ongelykzydig, en aan de buitenkant byster oneffen, wegens een soort van Nagelwyze Schubben, die overënd staan op de Ribben van de Schulp, vergrootende allens van 't Scharnier af naar den Rand toe. Deeze eigenschap heeft zo wel plaats in de allerkleinste, van grootte als die van deeze Afbeelding en nog veel kleiner, als in die ongemeene groote Schulpen van dit slag, welke men *Fonteinbakken* noemt. RUMPHIUS maakt 'er een byzonder Hoofddeel van, en spreekt uitvoerig van dezelve, onder den naam van *Vader Noachs-Schulpen*, die men op de Bergen van de Oostindische Eilanden in verbaazende grootte vindt, zo dat 'er veelen naauwlyks van daan te krygen zyn. Men heeft 'er op 't Oostindische Huis, hier te Amsterdam, eens een Doublet van gezien, van driehonderd Ponden zwaar. In sommigen is de Kleur van buiten bruin- of geelagtig, doch van binnen altoos zuiver glanzig wit.

Tot

Tot het Geslagt der Blaashoorens (*Tonnes*), 't welk de Belhoorens, Patryzen Gepleurte Vyg. Fig. 4. en dergelyken bevat, worden die der twee volgende Afbeeldingen betrokken. *Fig. 4.* voert, wegens haar gestalte, zeer gepast den naam van *Vyg*, waar van men 'er heeft die wit, en ook, gelyk deeze, zeer schoon geplekt zyn, met roode Vlakjes, die Streepswyz' loopen over eenen geelagtigen Grond. De eerste draay van deeze Hooren is byna Klootrond, en maakt dat zig van de andere Draaijen nauwlyks iets vertoont. De opening, die wyd en lang is, loopt uit door de geheele Staart of Steel, en is van binnen paarsachtig blaauw, in levendige Hoorens. Zy zyn zeer dun van Schaal en de Lip is niet gezoomd. Men kan 'er, met sommigen, ook den naam van de *Retort* aan geeven.

Die van *Fig. 5.* verschilt aanmerkelyk in Gestalte en door de korthed van haare Staart, wordende, gemeenlyk, de *Knol* getyeld. Men vindt 'er die wit zyn en ook geelagtig, ja byna Citroengeel, zynde beiden zeldzaamer dan de Vygen. De Geele Knol. Fig. 5. *Franschen* geeven 'er den naam aan van *le Radis*, dat is de Radys, en, inderdaad, de Gestalte zweemt zeer veel naar die der Knol-Radyzen. Eenigen noemen ze ook wel *Papieren Knolletjes*, wegens de ongemeene dunte van de Schaal. Zy verschillen van de Vygen door de platheid aan den Top, alwaar de Draaijen ook duidelyk zigbaar zyn, en hebben, bovendien den Mond nog wyder. Deeze Hoorn is, echter, hier niet in een voordeelig postuur afgebeeld.

TWINTIGSTE PLAAT.

't Geslagt der Trompethoorens (*Buccina*), dat zeer uitgebreid is, behelst ook de zodanigen, welke men, wegens de Gestalte, gemeenlyk Spillen, in 't Fransch Gebandeerde Moor. TAB. XX. Fig. 1. *Fuseaux* noemt. Tot dezelve behoort de Hooren van *Fig. 1.*, op deeze Plaat; die voor weinig tyds nog zeer zeldzaam plagt te zyn, doch nu gemeener is geworden, na dat 'er verscheidene uit de Westindiën, in Vrankryk, en van daar by ons, over zyn gebragt. Men noemt haar, wegens de zwartagtig bruine kleur, niet on-eigen, de *Moor*, en voegt 'er den naam van de *Gebandeerde* by, wegens den witten Band, die over alle Draaijen in de langte loopt. Men kanze, derhalve, in 't Fransch *Moresques* heeten. In sommigen is de kleur byna vaal of roodagtig bruin, gelyk d'ARGENVILLE die opgeeft, en de Band ziet dikwils uit den geelen. Sommigen zyn nagenoeg zwart, met witte Banden, en eenigen een weinig geknobbeld of getakt, gelyk de gewoone Bandspillen.

In *Fig. 2.* komt wederom een nieuw Geslagt van Conchyliën voor, dat men Geeft Kapje. Fig. 2. in 't Latyn *Lepas* of *Patella*, en in 't Duitsch *Kapjes* noemt. Het is een Schulp

Schulp van meer of minder holte, en doorgaans rond van omtrek, waar mede zy aan de Klippen vast zit, terwyl het Dier leeft, moettende met een Mes daar afgescheiden worden. Hierom plagt men ze ook wel Klipkleevers te noemen, doch die naam wordt thans gegeven aan sommigen van 't Geslacht der Porseleinhoorens. Van deeze Kapjes voeren sommigen, die vlak zyn, thans den naam van *Schilden*; die wat dieper zyn van *Schottels* of *Schotteltjes*, en die zeer diep zyn, noemt men ook wel *Bonnetten*. Tot de laatste zou dit *Geele Kapje* behooren, 't welk een half Duim diep is op deeze breedte. Het wordt hier van de binnenzijde ver- toond, alwaar de Kleur allengs verbleekt naar 't midden, dat geheel wit is. De sleuven, die straalswyze in den Rand uitloopen, zyn zeer duidelyk verbeeld.

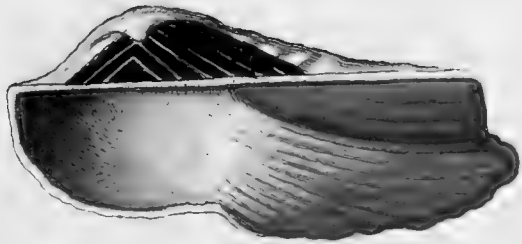
**Kompas-
Doublet.
Fig. 3, 4.** Onder de Kam-Doubletten of Mantels (*Pectines*), brengt men ook diet'huis, welke gemeenlyk den naam voeren van *Kompas-Doubletten*, in 't Fransch *la Sole*, of *l'Eventail*, om dat zy naar een uitgebreide Waaijer gelyken. Hier komt ons de eene helft van zodanig een Doublet voor, zynde in *Fig. 3.* van de buitenzijde ver- toond, alwaar de Schulp uit den graauwen bleek paarschagtig is, met regte Stree- pen, die van 't Scharnier naar den Omtrek loopen. Aan de andere of binnenzij- de, is de Schulp met verheven Ribbetjes gestraald, die Paarlemoeragtig wit zyn, en waar tusschen de paarsche kleur, zo wel als aan den Rand, doorblinkt. Een bruinagtig Knopje schynt hier de sluiting van 't Scharnier te maaken. De andere of onderste helft is in deeze, die bruinagtig paarsch gekleurd zyn, van buiten en van binnen, geheel zuiver Paarlemoer, en aan de binnenzijde met dubbelde Ribbe- tjes, als 't ware om die der bovenste helft in te vatten, voorzien. In anderen, die de bovenste helft met breede roodagtige Straalen hebben, is de onderste helft ook, doch flauwer gekleurd en gestraald. Zy zyn allen ongemeen dunschaaligen zeer ligt breekbaar, glad van buiten en vallen wel eens zo breed, als deeze, ja somtyds byna een half voet in de middellyn.

**Klein
rood
Zee-Oor.
Fig. 5.** Hier voor zagen wy, dat 'er verschillende soorten van Zee-Ooren zyn. Die van *Fig. 5.*, munt uit door de schoon roode Kleur aan de buitenzijde, welke aan deeze *kleine Zee-Ooren* eigen is. Voor 't overige openbaart zig hier ook zeer duidelyk de Draay, die ze van de Schulpen uitmonstert. Zy hebben, bovendien, nog een Zoom en Sleuf, langs welke de Gaatjes aan den Rand, even als in de ge- woone Groote, loopen. Ook zyn deeze, die zelden veel grooter vallen dan de Af- beelding, van binnen niet minder schoon en Zilveragtig gepaarlemoerd.

1.

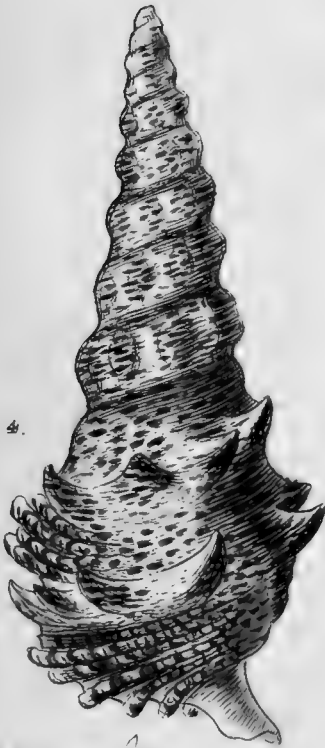
2.

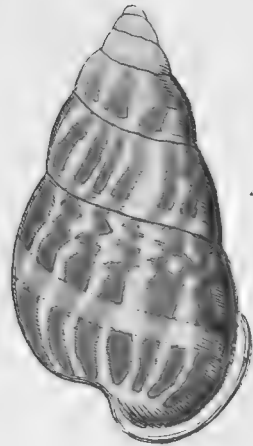
3.

4.

5.

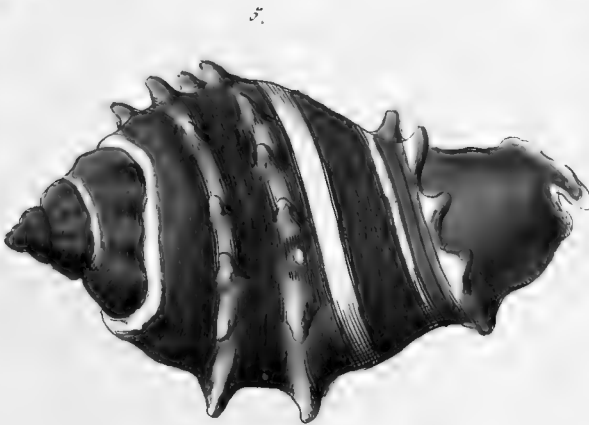
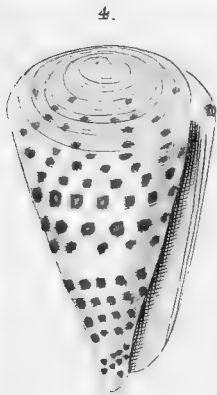
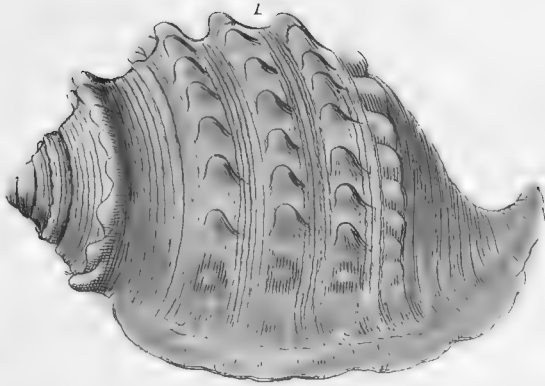
- 1. Arca Noe
- 2. Comus litteratus
- 4. Cerithium nodulosum
- 5. Buccinum tiberinum

1 *Cassidaria echinophora*

{
2 *Haliotis Iris*
3

4 *Comes eburneus*

5 *Pyrrula Melongena*

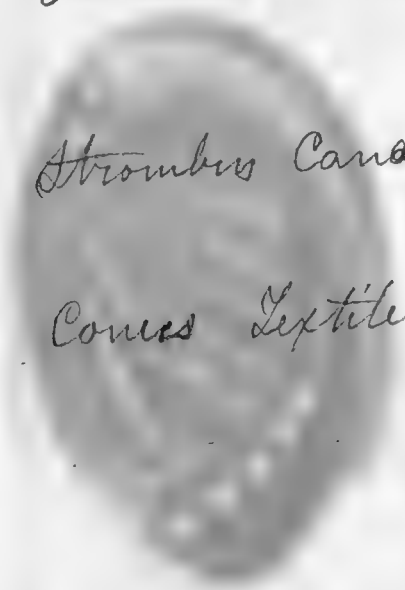
1 *Conus striatus*

2 *Pecten gibbus*

{
3 *Cardium Cardissa*
4

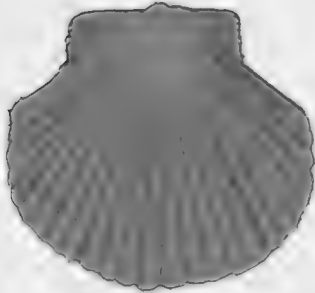
5 *Strombus Canarium*

6 *Conus textile*

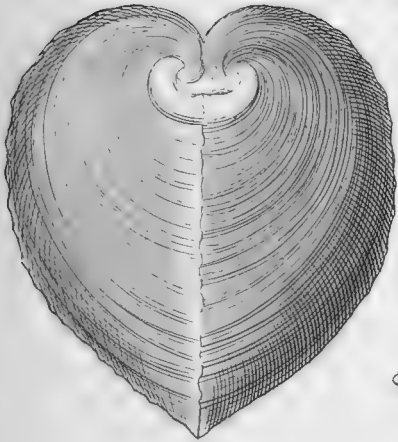

2.

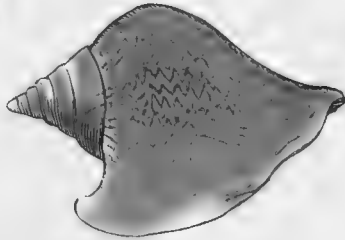
3.

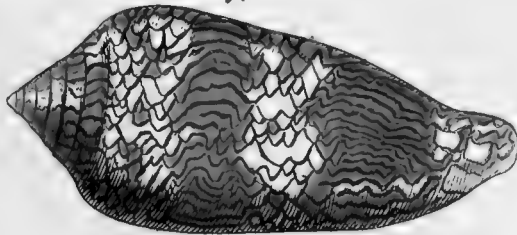
4.

5.

6.

1 *Gellinia radiata*

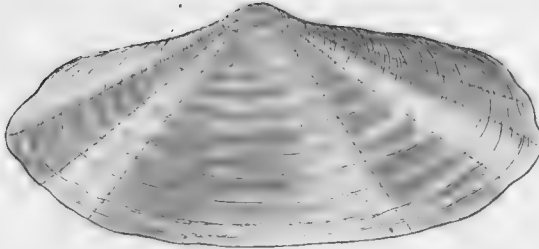
2 *Pecten pathicus* Wood plate 10 Fig 17

3 *Tredaena squamosa*

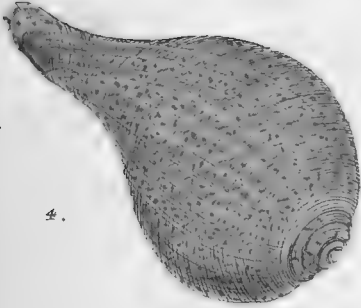
4 *Pyruha Ficus*

5 *Pyruha papyraria*

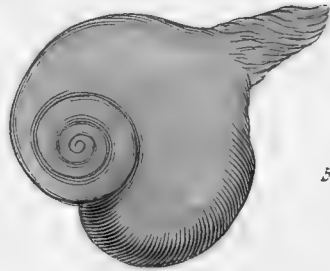
1.

4.

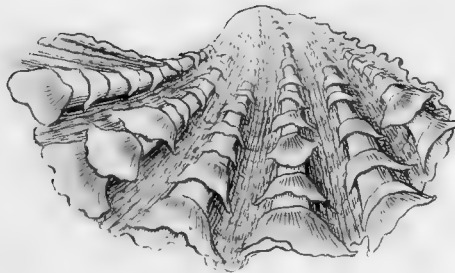
5.

2.

3.

1 *Jusur morio* var

2 *Patella vitellina* wood pl 38 fig 73

{ 3 *Pecten Pleuronectes*

{ 4

5 *Haliotis parva*

EEN-EN-TWINTIGSTE PLAAT.

Op de naaftvoorgaande Plaat zagen wy een geel Kapje afgebeeld: hier komt een Eenschaalige Schulp voor, die, hoewel aanmerkelyk in gestalte en koleur verschillende, tot het zelfde Geslagt, naamelyk dat der *Patellen* behoort. De *Klipkleevers*, naamelyk, gelyk men deeze in 't algemeen, (wegens haare eigenschap van aan de Klippen vast te kleeven, met het opene van de Schaal,) plagt te noemen, zyn op veelerley wyze van elkander verschillende, doch komen daar in overeen, dat zy een goede eetbaare Visch of Slak bevatten, die men, in de omgekeerde Schulp, zeer gemakkelyk op de Kolen braaden of anders kookken, en dus tot Spyze gebruiken kan. Deeze foort noemt men het *Getygerde Schild*, om dat zy wel naar een Schild van het aloude Krygsvolk zweemt, en op een bruinen grond sierlyk met geele Vlakken is getygerd, die de Schulp veel naar Schildpad doen gelyken, zo dat het Kapje zig byna als een klein Schildpadje, met ingetrokken Kop en Pooten, vertoont. Door aflyting is het van boven witagrig, doch heeft geen Opening aan den Top. Van binnen is de koleur blaauwagtig wit, en men kan, door de Schulp tegen den Dag of tegen een sterk Kaarslicht te houden, de Vlakken fraay zien doorschynen. Haar Oppervlakte is effen, zonder Ribbetjes of Voortjes, en de omtrek zonder Karteling of Tandjes.

Getygerd
Schild.
TAB. XXI.
Fig. 1.

Op de Agtste Plaat zagen wy een Roozekleurig; hier vertoont zig, in *Fig. 2*, een geel of roodagtig geel Rots-Doublet. Dit slag van tweeschaalige Schulpen verschilt niet minder in figuur en koleur, dan de zo even gedagte Kapjes, Schoteltjes of Schilden. Men vindt 'er die grof en die fyn gebladerd, die Citroengeel of Oranjekleurig zyn. In 't algemeen kan men ten opzigt van dezelve aanmerken, dat de ééne Schulp van een Rots-Doublet in 't geheel niet naar de andere gelykt; zo min als in de Lazarus-Klappen. Zy vallen dikwils zeer dik en plomp; inzonderheid die bleek of graauwagtig van kleur zyn.

Geel
Rots-
Doublet.
Fig. 2.

De Hooren van *Fig. 3*, behoort zekerlyk tot het Geslagt der Maanhoorens, *Cochleæ Lunares*, dus wegens de ronde Opening van haaren Mond getyteld. Men zou haar ook, wegens de gestalte, tot de Nassauwers betrekken kunnen, indien zy, rondom de gezegde Opening, geen verheven Zoom had. De grondkleur is bruin, waar over zeer fraaije breede Banden loopen, die maaken, dat men 'er gevoeglyk den naam aan geeft van *wit Gebandeerde bruine Maanhooren*.

Wit Ge-
bandeerde
bruine
Maan-
hooren.
Fig. 3.

Basterd.
Zotskap.
Fig. 4.

Gelyk de bekende Zotskap onder de Doubletten een aartige figuur maakt, zo heeft men onder de Patellen ook Zotskapjes, welke bovendien zeer fraay gekleurd zyn: doch die van *Fig. 4*, behoort tot de Doubletten, als uit twee helften van eene gelyke figuur en kleur bestaande. Van den Top tot aan den Rand loopen Straalen, die een weinig uitgegroeft zyn, maar de zwarte Banden, overdwers op de Schulp, zyn glad en effen. Men kanze door de Schulp heen zien, als dezelve van binnen tegen 't Daglicht bekeeken wordt.

Griek-
sche A
Doublet.
Fig. 5.

Onder de Gaapers (*Chamae*), die men in 't Fransch *Cames* noemt, komen 'er voor die langwerpig en die nagenoeg Cirkelrond van omtrek zyn, en die, wanneer de Schulpen samengevoegd zyn, een aanmerkelyke dikte hebben. Van deeze zyn sommigen geribd, anderen glad of effen van Oppervlakte en zeer aartig getekend. Wy hebben op de Zesde Plaat de Tekening der Strik-Doubletten, die men ook wel *Letter-Schulpen* noemt, gezien; doch deeze hebben een geheel andere Tekening. RUMPHIUS noemde ze *Chamae Opticae* of Perspectiefjes, om dat zy op een witagtigen grond als in 't Perspectief met zwart geschilderd zyn, om Heuvelen, Huisjes en Spitsjes te verbeelden, waar van de genen, die naast aan den rand staan, de zwartsten en diksten zyn, verflaauwende de overigen allengs, even gelyk dit met de Woonhuizen of Hutten in een Landschap plaats heeft. Nog een kleiner soort, zegt hy, vindt men in Oostindie, met donkerbruine Schilderyen, die eenige Tenten verbeelden, met kleine Vlaggetjes daar boven op, doch zo onregelmatig door elkander geplaatst, als of men het Turksche Leger in 't Veld zag. Dit zal de reden zyn, dat men de zodanigen somtyds *le Camp Turc* of het *Turksche Kampement* noemt. De gelykenis is inderdaad grooter, dan iemand, die dezelve nooit gezien hadt, zig zoude verbeelden: doch het onderscheid is tevens ongemeen groot tusschen deeze *Letter-Doubletten*, en dus verschillen zy ook in naam, naar dat de Tekening meest naar deeze of gene soort van Letteren geagt wordt te gelyken, sommigen worden Xulaneefche, sommigen Arabische, sommigen Hebreufche *Letter-Doubletten*, getyteld. De gewoonte, van deeze te noemen de *Grieksche A Doublet*, zal daar van afgeleid zyn, dat de Grieken, in 't schryven, hunne Kapitaale Letter A niet gelyk de onze of Romeinsche, met een regte dwarsstreef, maar met een schuins terug gehaalde streef, van het onder-end, maaken; zo dat dezelve eenigermaate naar hunne kleine *a* zweemt: 't welk blykbaar is uit de Opschriften der Gedenkstukken. Iets dergelyks heeft in sommigen van deeze spitse figuren plaats. Het onderscheid der Tekening van de Westindische Grieksche A Doubletten zullen wy in 't vervolg vertoonen.

TWEE-EN-TWINTIGSTE PLAAT.

De Doublet-Schulp, die in de Figuren 1 en 2, op deze Plaat, vertoond wordt, is weleer mede onder de Gaapers betrokken geweest, doch thans brengt men dezelve, met meer regt, volgens D'ARGENVILLE, tot de Hartgelykende of Harten (*Cœurs*). RUMPHIUS zegt, dat menze, in 't Nederduitsch, Paardevoetjes noemt, en de naam van *Paardevoets-Doublet* is thans, voor dezelve, meest in gebruik. Sommigen, evenwel, heetenze ook *Perspectief Doublet*, 't welk daar van daan schynt te komen, dat de Streepen, of Ribbetjes en Groeven, van den omtrek af allengs nauwer samenloopen, en zig, als 't ware, in de Punt of Top vereenigen. Men geeft 'er, in 't Fransch, den naam van *Feuille de Choux* of het Koolsblad aan, dewyl de gestalte daar een weinig naar gelykt. Met de Fonteinbakken of Nagelschulpen hebben zy, wat het inwendige betreft, zo veel overeenkomst, dat menze in 't Fransch ook wel *la Fautière tronquée* noemt: want van den eenen kant is als de hoek afgesneeden, 't welk eene platte zyde maakt, die 'er eenigermaate de figuur van een Paarde-hoef aan geeft. Aan die zyde is het Scharnier van deze Doubletten. Zy vallen wel grooter dan die van deze Afbeeldingen, doch op ver naa zo groot niet als de Fonteinbakken, voorgemeld. Haare Oppervlakte is van buiten niet alleen door grooter en kleiner Ribben zeer oneffen, maar ook ruuw wegens zekere uitsteekende Haaken en Punten, die doch in veelen afgesleeten zyn, en op een witagtigen Grond versierd met groote Roozekleurige of Paarse Vlakken. Van binnen, als in *Fig. 2*, zyn zy wit doch niet gepaarlemoerd. Daar ziet men duidelyk, hoe ongelyk de Ribben haar aan den Rand maaken, waar zy doch volmaakt in elkander sluiten. Te samen gevoegd maakt haare platte zyde, die zig in *Fig. 1*. vertoont, eene Hartgelykende figuur uit.

Paardevoets-Doublet.
TAB. XXII.
Fig. 1, 2.

De Hooren van *Fig. 3*. wordt tot de *Murices* of Rotshoorens t'huis gebragt. Men noemt haar thans, in 't algemeen, *Vespertilje* of *Vleermuis*, wegens de gedaante der Golfswyze Vlakken en Streepen op de oppervlakte; of mooglyk ook wegens de Punten aan den Rand der grootste winding, welke meer of min naar de Wieken van een Vledermuis gelyken. De figuur van den Top, wederom, heeft gelegenheid gegeven, om deze Hoorens den zonderlingen naam te geeven van *Varkens-snuiten*. Men ziet klaar, hoe zeer zy, in gestalte, van de *Buccins* of *Trompethoorens*, en van de *Pourpres* of *Purperhoorens* verschillen. Men vindt 'er nauwlyks twee, volmaakt van een zelfde Kleur of Tekening. Sommigen zyn

Vespertilje of Varkens-snuit.
Fig. 3.

zeer donker, anderen ligt of bleek graauw; eenigen vaal, eenigen geelagtig bruin, en byna Oranje-kleur, gelyk deeze; maar de Snuit is doorgaans eenigermaate witagtig. Men vindt 'er zelfs van dit slag van Hoorens, die geheel wit zyn, met gele Vlakjes en Streepen. Sommigen zyn zeer weinig, anderen zeer sterk gedoord of gepunt, ja met zo spitse Doornen, dat men 'er zig ligtelyk aan kwetzen kan. Zy hebben de Opening taamelyk wyd, en van binnen Vleeschkleurig wit, met een geelen rand aan de Lip, terwyl men aan de andere zyde vier Ribbetjes of Tandswyze verheffingen ziet, die met den draay inwaards loopen.

Getakte Dolphyn. Fig. 4, 5. De twee onderfte Afbeeldingen op deeze Plaat vertoonen een fraay Hoortje, dat van sommigen tot de Maanhoorens betrokken wordt, van anderen tot de Slakhoorens, van anderen tot de Posthoortjes of Postryders (*Cornets de Postiljon*). De platagtige figuur, met geene of zeer weinige Tops-verheffing, geeft den meesten grond tot dit laatste. Men geeft 'er in, 't algemeen, den naam van *Dolphyn*, in 't Fransch *Dauphin*, aan. Sommigen zyn geheel niet getakt, anderen weinig, anderen met groote, stompe, haakswyze Puntjes, die men dan *sterk getakte Dolphyns* of *Dolphyntjes* noemt. Zy vallen niet zeer groot. RUMPHIUS hadt 'er niet grooter dan met het Lyf omtrent als een Ryksdaalder gezien. Hy noemtze *Cochlea laciniata* en geeft 'er den Neerduitschen naam van *Lobbetjes* aan, wegens de gedagte byhangzels aan den omtrek. Schoon gemaakt zynde hebben zy dikwils een zeer bevallige paarsche kleur, en de opening van den Mond, die zy byna rond hebben, is sterk gepaarlemoerd, en deeze glans krygt de Hooren ook door het afhaalen of verliezen van de buitenste Huid.

DRIE-EN-TWINTIGSTE PLAAT.

Musiek-Hooren. TAB. XXIII. Fig. 1. De bovenste Figuur, op deeze Plaat, geeft de Afbeelding van een Hooren, die tot het zelfde Geslacht als de Vespertieljes of Vleermuizen behoort, en ook naar dezelve grootelyks in Gestalte zweemt. Het voornaamste verschil bestaat in de Tekening, welke de Nooten van 't Musiek en derzelver plaatsing tusschen gelykaffandige Lynen zodanig nabootst, dat men in de compleetsten van dit slag zig over de gelykheid ten uiterste moet verwonderen. Sommigen vindt men 'er die vier, anderen die vyf of zes fyne Lyntjes by elkander hebben, boven en onder welken zig eenige vierkante blokjes, naar Zangnooten gelykende, vertoonen. Ook is de tusschenruimte met een menigte van Stippen, die als de Letters van de Woorden afschetzen, voorzien. Men begrypt derhalve gemakkelyk de reden, waar

waar om zy de *Musiek-Hooren* genoemd worde. De Schaal is zeer dik, en eenigermaate geelagtig wit, van binnen in de Mond Vleeschkleuring, alwaar nog meer van die inwaards loopende Ribbetjes zyn, die zig als Tandén vertoonen, dan in de Vespertiljes, naar welker Top ook deeze wel gelykt; doch de Hooren, en inzonderheid de Lip, zyn veel dikker van zelfstandigheid.

't Geslagt der Oesteren (*Ostrea*), tot welken men alle zodanige Doubletschulpen betreft, die platagtig zyn en een onvolmaakt Scharnier hebben; bevat Schulpen van eene zeer sonderlinge gedaante, gelyk de Poolse Hamers, Winkelhaaken, enz. Die, welke deswegen, zeer eigen, *Laurierbladen* genoemd worden, zyn zekerlyk van de regelmaatigsten en fraaist gekoleurd. Daar, immers, de kleur, in de meesten van dit Geslagt, zwart, of graauwagtig groen is, hebben zy een sierlyke paarsche Kleur en de figuur drukt doorgaans de Gestalte van een Laurierblad redelyk wel uit: ten minste in de genen, die zodanig geschapen zyn als deeze van *Fig. 2*; hebbende in 't midden een dikke Rib, van welke verscheide dunere Ribben naar den Rand loopen, die op het paarsch met witte Stippen of Streepjes getekend zyn. Anderen zyn 'er, die in gedaante nader komen aan de Haanekammen, wordende alsdan, om dat zy zig gemeenlyk aan Riet of Rotting en Boomtakken, of ook aan andere Schulpen, even als de Oesters, hechten, eenvoudiglyk Bladeren, in 't Fransch *la Feuille*, getyeld.

Laurierblad.
Fig. 2.

Tot het Geslagt der Arken kan, wanneer men die van de Oesters afzondert, betrokken worden de *Haspel-Doublet* van *Fig. 3*. Inderdaad, wanneer men één Schulp daar van op zig zelve beschouwt, zo blykt, dat die niet kwaalyk gelykt naar een Haspel. In 't Fransch noemt menze, alleenlyk, *l'Arche torse*, dat is de scheeve en kromme Ark. Van de Arken verschilt deeze Doublet in veele opzigten. Haar Schulpen zyn zeer dun, van een graauwagtig witte kleur, en sluiten nooit volkomen. RUMPHIUS heeft 'er den naam van *Ostreum tortuosum* aan gegeven.

Haspel-Doublet.
Fig. 3.

De twee volgende Afbeeldingen vertoonen de fraaisten uit het Geslagt der Pennen, in 't Latyn *Strombi*, in 't Fransch *Vis* genaamd. Haare zeer langwerpige, ronde, spits uitloopende gestalte is een genoegzaame reden van die benaaming. Deeze van *Fig. 4* voert in 't byzonder, wegens haare zwartagtig bruine Vlakken, den naam van de *Tyger-Pen*. De grondkleur is gemeenlyk meer of min geelagtig, doch men heeft 'er ook die wit zyn, met roodagtige Plekken. Men plagt deeze ook wel dunne Tygerpennen te heeten, in onderscheiding van dergelyk gevlake, die veel dikker aan 't onder-end zyn, welke men thans Marlpriemen noemt.

Tyger-Pen.
Fig. 4.

Volmaakt drukt die van *Fig. 5*, de gedaante uit van dat flag van Pennen, welken GUALTHIERI afgebeeld heeft en voorgesteld onder den naam van *Turbo apertus, sulcatus, met een verbeven Band om de windingen geslingerd, van witte en Roozekleur Golfswyze gemengeld*. De zodanigen worden, om die reden, genoemd *Omwonden Pennen*, en de voorgaande Pen is ook van dien aart: des wy deeze liever met de benaaming van *Roode Pen* onderscheiden zullen: zonder ons te kreunen aan de vinnige Aanmerkingen, die, door den Hoogduitschen beschryver van dit Conchylïën-Werk, op de benaamingen der Hollanderen zyn gemaakt: als meest spruitende uit zyne onkunde ten opzigt van de afleiding der Naamen niet alleen, maar ook ten opzigt van de Naamen zelf. Iedereen zal hier van overtuigd zyn, wanneer hy ziet, dat deeze Heer de voorgaande *das unwundene Tiegcr Bein* noemt. NB. Tyger-Been in plaats van Tyger-Pen! Moeten zodanige ongelukkige naamverdraaijingen ons niet belachelyk in de oogen van onkundige Duitschers maaken?

Roode Pen.
Fig. 5.

De Kleur van de tegenwoordige Pen, *Fig. 5*, is bleeker of hooger Rooze-rood, somtyds sterk naar 't Oranje trekkende, met witte Vlakken onregelmatig geschakeerd, en met zulke fyne zwarte Bandjes, dat zy zig, als of 'er Garen op lag, vertoont, gelyk RUMPHIUS meldt van zyne *Strombus tertius*, niet van zyne *Strombus quintus*, welke echter in kleur meer naar deeze scheen te gelyken; des dezelve ook door den Franschen Vertaaler daar toe betrokken wordt.

VIER-EN-TWINTIGSTE PLAAT.

Wilde of Boeren-Musiek.
TAB.
XXIV.
Fig. 1, 2.

Wy vinden wel dat GUALTHIERI, in zyne Rangschikkingen, den naam van *Cochleæ Pyriformes* of Peervormige Slakhoorens in gebruik gebragt heeft, om de Dadels en dergelyke Hoorens van de Kegelagtige dat de Tooten, en van de Cylinderagtige, dat de Rollen zyn, te onderscheiden: maar het komt my zonderling voor, hoe hy de Vespertieljes, en dergelyken, ook Peeragtige Slakhoorens heeft kunnen noemen; daar dezelve baarblykelyk, zo wel als de Musiekhoorens, tot de Rots-hoorens (*Murices*) t'huis te brengen zyn. Behalve de Echte, vindt men zogenaamde *Wilde of Boeren-Musiekhoorens*, in *Fig. 1* en *2*, op deeze Plaat, afgebeeld, wier Tekening wel eenigermaate naar die der eigentlyke Musiekhoorens gelykt, doch veel wilder en onregelmatiger is, gelyk dikwils het Musiek of Gezang der Boeren. Door haare Punten of Haaken op den Rand der Winding; en door haar geheele Gestel, gelykt deeze zodanig naar de Vespertieljes, dat men haar

haar dikwils, ter nauwer nood, daar van kan onderscheiden. Zelden vallen zy zo hoogkleurig als; maar wel veel grooter dan deeze Afbeelding.

De gestalte van de echte Arke Noachts-Doublet, op Plaat XVI afgebeeld, heeft aanleiding gegeven, om verscheide andere Doubletten, die 'er eenigermaate naar zweemden, den naam te geeven van *Basterd-Arken*. Zy moeten, ten dien einde, als twee Bekken hebben, waar onder een regte kant voor 't Scharnier; als ook eene langwerpige doch scheeve figuur, en eene aanmerkelyke dikte, wanneer de Schulpen samengevoegd zyn. Dit alles heeft zeer duidelyk plaats in die van onze tegenwoordige Afbeelding, *Fig. 3* en *4*; waar van de Schulpen uitwendig wit zyn, en zeer dik van Schaal, met hooge Ribben sterk uitgegroeft. In *Fig. 4*, openbaart zig de Holte, die een weinig uit den paarschen ziet, en het Scharnier, 't welk met kleine Tandjes Zaagswyze voorzien is, gelykerwys in de regte Arken.

Basterd-
Ark.
Fig. 3, 4.

Fig. 5 behoort zekerlyk tot de *Gegranuleerde Tootjes*, en de Kleur doet 'er ons den nevensgaande Naam aan geeven. Men kan niet ontkennen, dat het met de Landkaarten-Toot, van de Agtste Plaat, veel overeenkomt heeft. Zo men deeze of dergelyke, met RUMPHIUS, *Geplette Katjes* noemen wil, zou men dezelve, doch, door de Kleur dienen te onderscheiden. De menigte van verheven Stippen, die op ryën staan, maaken dat zy zig als Gegranuleerd vertoonen. Sommigen betrekkenze tot de Kuipers-Boortjes.

Gegranu-
leerd
Oranje-
Tootje.
Fig. 5.

VYF-EN-TWINTIGSTE PLAAT.

De Krulhoorens behooren wegens de rondheid, en van de eerste winding, en van de Opening of Mond, onder de Purperhoorens (*Purpuræ*). Men vindt 'er veelerley soorten van, die niet alleen in Gestalte, maar ook in de figuur der Takken, en inzonderheid in de Kleur verschillen. Sommigen vallen geheel wit, anderen geheel geel, en van deeze beiden heeft men 'er die zeer groot zyn en sterk gekruld. Die van de tegenwoordige afbeelding zien uit den bruinen, en hebben donker roodagtige Streepen overdwars; weshalve menze den naam kan geeven van *Bonte Krulhoorens*. Volkomen schoon gemaakt zynde, nogthans, zyn ze witter, en dan vertoonen zig voornaamelyk de bruine Streepen, waar mede zy gebandeerd zyn. Die Hoorens, welke men Gebraade Peeren (*Poires sèches*) en Voethoorens noemt, behooren tot de *Buccina* en zyn van deeze aanmerkelyk verschillende.

Bruin
geban-
deerde
Krul-
Hoorens.
TAB.
XXV.
Fig. 1, 2.

Veel.

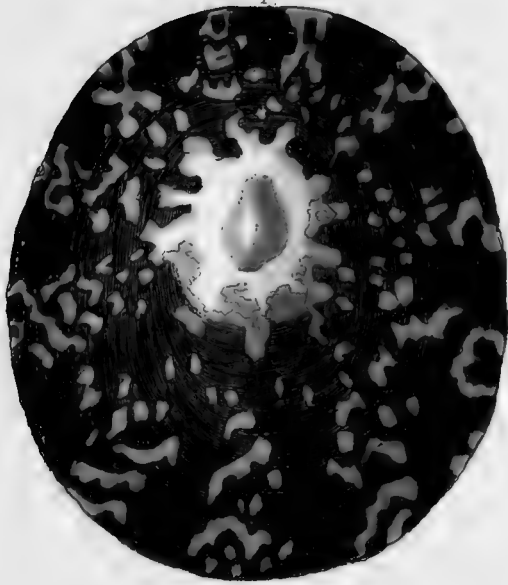
Langlee-
vende
Tol.
Fig. 3, 4.

Veelligt zal men zig over den zonderlingen naam van deeze Hooren, in Fig. 3 en 4 afgebeeld, verwonderen. Want in de Gestalte zal niemand, hoe langduurig hy dezelve ook beschouwe, iets ontdekken, dat 'er den bynaam van *Langleevende* op toepaffelyk fchynt te maaken. Ondertuffchen vinden wy de opheldering daar van by RUMPHIUS, die uit het verhaal der Indiaanen niet alleen, maar uit eigen Ondervinding, daar van spreekt. De Papoewen, zegt hy, verhaalen, dat het Dier, in deeze Hooren, een geheel Jaar zonder Spys of Drank levendig kan gehouden worden: waarom zy ook dezelve in hunne strooijen Koffertjes leggen, tot bewaaring van hun Huisraad, vastelyk geloovende, indien het voor den gewoonen tyd sterft, dat uit het Koffertje wat moet gestoolen zyn. Van zeker Papoes-Eiland waren hem, in 't Jaar 1675, omtrent twaalf stuks daar van gebragt, die hy in een groote Aarde Schottel in zyn Kamer zette, en altemaal over de twee Maanden in 't Leven hieldt: vervolgens deedt hy 'er, uit een verkeerd medelyden, wat Zeewater by, dat eenigen om hals hielp; zynde de laatste hem niet voor de negende Maand afgeftorven. Op Ambon vindt menze niet veel grooter dan een kleine Schelling; maar op die Eilanden wel zo groot als een Ryksdaalder. Van buiten is de Hooren graauwagtig geel, fomtyds met eenig groen of zwart gemengd: van onderen nagenoeg wit. De Gestalte zweemt volmaakt naar die der Tollen; des menze ook *Langleevende Tollen* noemt; doch, dewyl zy als verscheide over elkander hangende Afdakken hebben, die 'er in sommigen de gedaante byna van een Chineefche Tempel aan geeven, zo worden zy, in 't Fransch, *la Pagode* of *le Toit Chinois*, dat is het Chineefche Dak, getyteld. Sommigen zyn, in plaats van Punten, wat meer geknobbeld, en hebben dus, wanneer menze met den Top naar beneden ziet, een figuur, die 'er den naam van *Cul de Lampe* aan doet geeven. Het Dier onthoudt zig, met deeze zyne Wooning, niet onder 't Zee-water, maar aan de Klippen, die nu en dan van de Golven worden bespoeld. In Fig. 4. wordt deeze Hooren van onderen verftoond.

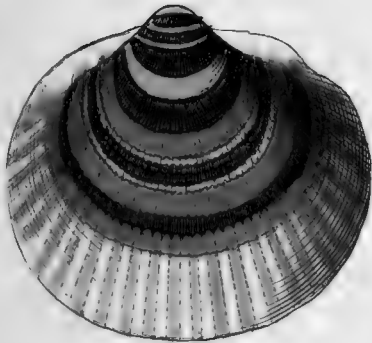
Moer-
bey.

Fig. 5, 6.

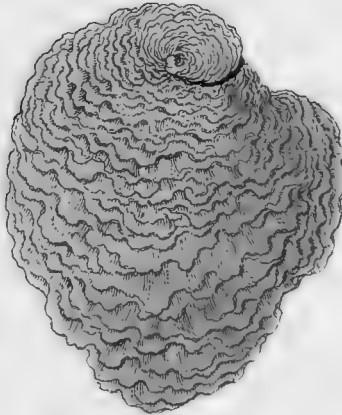
De twee kleine Hoorntjes van de laatste Afbeeldingen, op deeze Plaät, moet men, en wegens de Gestalte, en wegens de smalle Opening, tot de Rotshoorens betrekken. Men noemtze *Moerbeijen*, om dat 'er de Gestalte eenigermaate naar zweemt, en dat sommigen een paarschen Mond hebben, even als of dezelve met fap van Moerbeijen gekleurd ware. Die getakt zyn worden *Getakte Moerbeijen*, in 't Fransch *Heriffons*, getyteld. Deeze verschillen doch grootelyk van de Morgenstarren, *Chevaux de Frise* of Vriefche Ruiters genaamd en van de Kasketten of Stormhoeden. Men kan die van deeze Afbeelding niet meer dan getand noemen, om dat zy flegts eenige Puntjes hebben aan de Opening van den Mond. De kleur is geelagtig, met vierkante zwarte Vlakjes, die eenigermaate Knobbeltigt zyn.

4.

2.

5.

3.

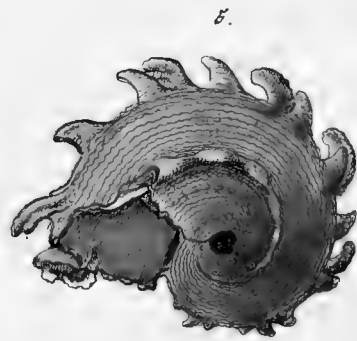
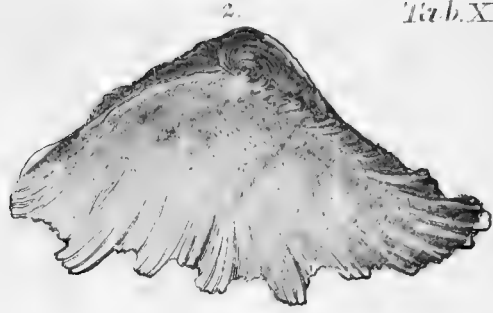
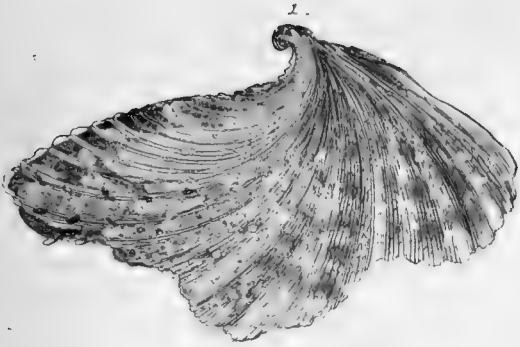

- 1 *Patella testudinaria*
- 2 *Chama Laxarus*
- 3 *Helix Jamaicensis*
- 4 *Pectunculus pilosus?*
- 5 *Cytherea castreusis*

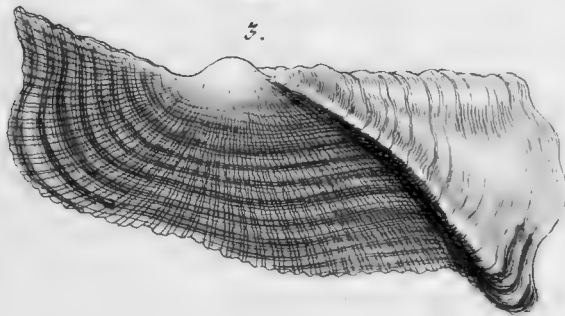
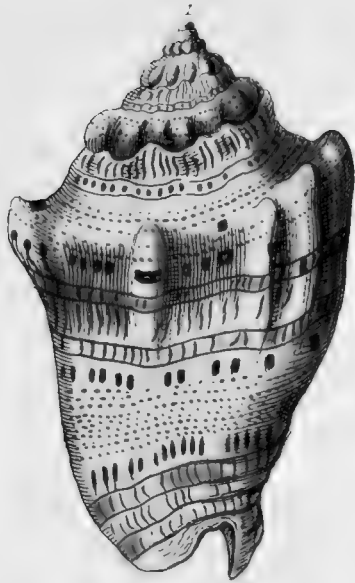
1 Hippopus maculatus

2
3 Uoluta vespartilio

4
5 Delphinula laciniata

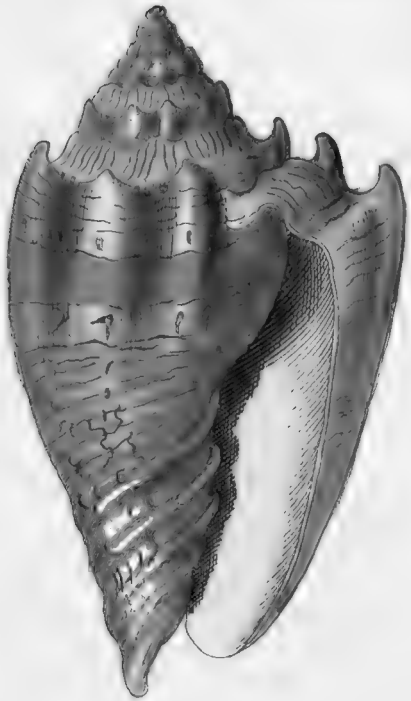
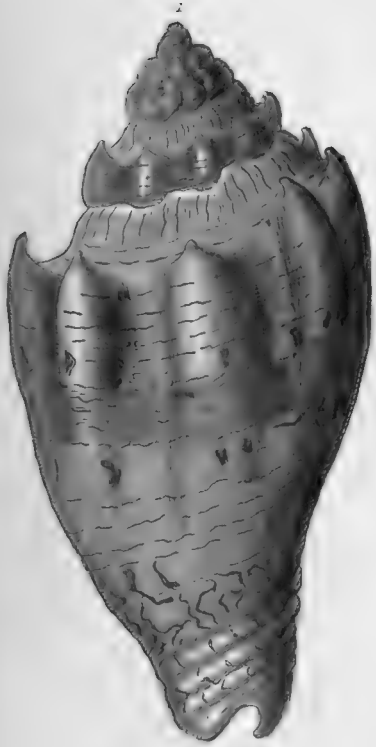
- 1 *Volva musica*
- 2 *Ostrea folium*
- 3 *Arca lobuosa*
- 4 *Lerebra muscaria*
- 5 *Lerebra dimidiata*

1
2 } *Voluta Hebraea*

3
4 } *Arca antiquata*

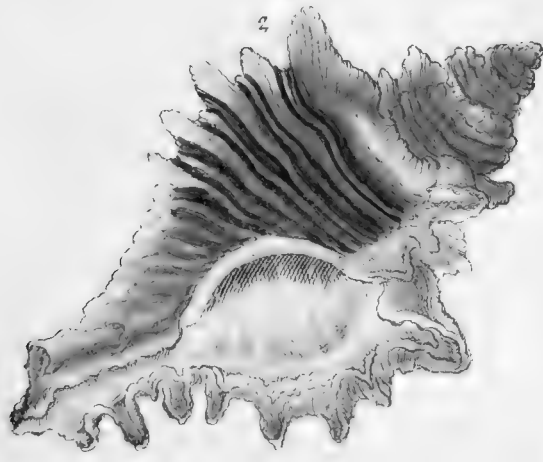
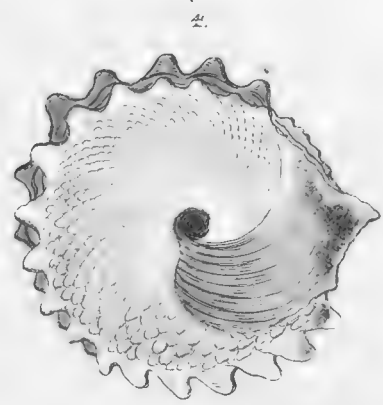
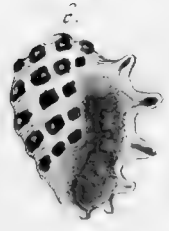
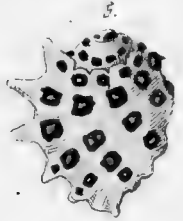
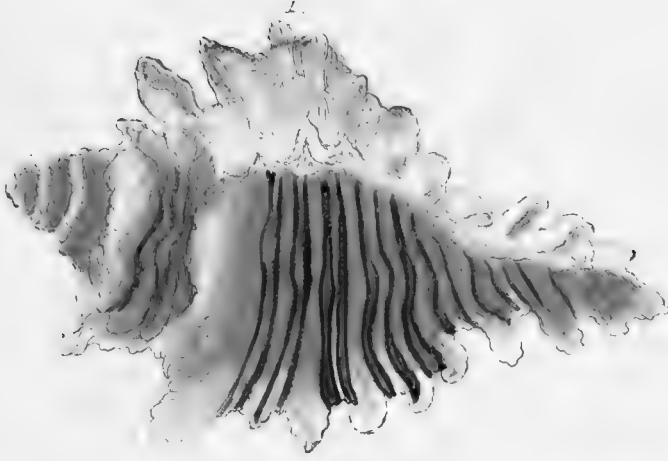
5 *Conus Cedo-nulli*

{
1
2 } *Murex bevirfrons* Lam

{
3
4 } *odontis* Pagoda

{
5
6 } *Ricinula horrida*

ZES-EN-TWINTIGSTE PLAAT.

In de verklaring der naastvoorgaande Plaat omftandig gefproken hebbende van de *Krulhoorens*, zo zal ik hier maar kortelyk aanmerken, dat die van *Fig. 1* en *2*, op deeze Plaat, alleen dit byzonders heeft, dat zy, in 't geheel byna, donkerbruin is van Kleur. Wil men op eenig verfchil van de Gestalte agt geeven, zo zal men gelieven te weten, dat deeze Hoorens, ten opzigt van de figuur en menigte van haare Krullen, oneindig verfchillende zyn; doch altemaal, in de rondheid van het Lyf en van de Mond-Opening, overeenkomen. De Krullen van deeze zyn zodanig gefrifceerd, dat zy eenigermaate naar de Bladeren van Boeren-Kool gelyken. In *Fig. 1*, ziet men de Hooren van boven, of van de Rugzyde; in *Fig. 2*, van onderen, en daar vertoont zig de Opening roodagtig of Purperkleur, gelyk in de meeste Purperhoorens, tot welk Geflagt zy, als gezegd is, behooren.

Bruine
Krulhooren.
TAB.
XXVI.
Fig. 1, 2.

Van de Porfeleinhoorens, die men ook Kliphorens of Klipkousfen noemt, is in de Verklaring van de Vyfde Plaat, hier voor, omftandig gefproken. Die van *Fig. 3*, op deeze Zes-en-twintigste Plaat, wordt onder de niet zeer gemeene geteld, hoewel zy zo zeldzaam niet is, als weleer. Zy heeft een bleeken Grond, met eene ontelbaare menigte van fyne rosagtige Streepjes zeer dicht bezet, 't welk haar een eenigermaate vaal geelagtige Kleur geeft. Zy is, in vergelyking met andere foorten van Kliphorens, vry hoog gerugd, en niet alleen hier en daar als befprekeld met witagtige Vlakken, maar bovendien loopt langs de Rug eene gegolfde breede Streep, met eenige uitwykingen, die zig eenigermaate als Kaapen of Voorgebergten in Zee, vertoonen. Hierom geeft men 'er dikwils den naam van *Kaapfe* of *Kaap-Hooren*, en ook wel dien van *de Kaap* aan. Men heeft ze, in 't Latyn, ook wel genoemd *Porcellana Montofa* of Bergagtige Porfeleinhooren. Dewyl de gedagte Streep nog ruim zo veel naar een Rivier gelykt, wordt zy ook de *Kaapfe Rivier-Hooren* getyeld. Zy zyn taamelyk dik van Schulp en om den Rand Roozekleur. Zelden vallen zy veel grooter of kleiner dan deeze Afbeelding.

Kaap-
Hooren.
Fig. 3.

Op de Vyfde Plaat zagen wy witgestippelde Kliphorens, deswegen Zoutkorrels genoemd wordende. Die van *Fig. 4*, op deeze Plaat, is als met Druppels of ronde Stippen verfiend, en heeft een zeer fchoonen Glans, welke een weerschynt maakt van geel en groen. Somtyds zyn de Vlakken Kaftanjebruinagtig op een geelen Grond, en met een witagtige Streep over de Rug. Doch de verfcheidenheid van deeze *Getygerde Kliphorens* is oneindig. Men vindt 'er, die wel een Vuift groot zyn, en, hoewel veel gemeener dan de voorgaande,

Getygerde
Kliphooren.
Fig. 4.

kunnen zy niettemin een plaats hebben onder de fraaije Hoorens. Het Dier, dat de Kliphoorens bewoont, is Vergiftig of tot Spyze niet bekwaam, gelyk meer plaats heeft in Hoorens die fraai van Kleur en Glanzig zyn.

ZEVEN-EN-TWINTIGSTE PLAAT.

Duivels-
Klaauw.
TAB.
XXVII.
Fig. 1.

Wy hebben ook reeds gesproken van de Vleugelhoorens, onder welke verscheidene zyn, die aan den Rand lange kromme Takken hebben. Die van de Afbeelding *Fig. 1*, op deeze Plaat, is wegens de kromte en dikte van haar Takken zeer aanmerkelyk, welke dikwils zo sterk geboogen zyn, dat zy naar kromme Klaauwen of Haaken gelyken. Dit heeft 'er, al overlang, den naam van *Bootsbaak* of *Duivels-Klaauw* aan doen geeven. RUMPHIUS noemtze, in 't Latyn, *Harpago*, dat een Haak, Hoek of Dregge betekent, en, met eenige toegeeflykheid, kan men 'er de figuur byna van een Dreg in vinden. 't Getal der Takken is doorgaans zes, doch zy zyn allen niet even krom en ook niet even lang, maar van onderen Geutswyze uitgehold, hebbende dus gemeenschap met de Mond-Opening van de Hooren. Buiten twyfel zullen daar de Armen van het Dier in vervat zyn, 't geen op de Molukkische Eilanden aan de Ingezetenen tot Spyze strekt, die het braaden in de omgekeerde Hooren, welke zy vervolgens aan stukken slaan. De Kleur is, over 't geheel, geelagtig wit, met bruin geschakeerd. Men vindt 'er, van de zelfde figuur, die geen Takken hebben, en deeze worden Wyfjes *Bootsbaaken* genoemd. Men ziet van dezelve, als 't ware, de beginzels der zes Takken, en dit onderscheidtze genoegzaam van de Duizendbeenen, zo wel als van de Stompjes, wier Gestalte anders vry veel naar die van deeze Hoorens gelykt. De Duivelsklaauwen vallen dikwils veel grooter dan deeze Afbeelding.

Geban-
deerde
Mol.
Fig. 2, 3.

De twee andere, van deeze Plaat, tot de Porfeleinhoorens of Klipkoufen behoorende, voeren, wegens de bruine Kleur, den naam van *Mollen*, en die met breede geele Streepen, op een Leverkleurigen of donker Koffykleurigen Grond, dus fraay gebandeerd zyn, noemt men *Gebandeerde Mollen*. Van onderen zyn zy bruiner of byna geheel zwart, inzonderheid de Tandjes van de Mond-Opening, die zeer naauw is en zig van binnen Melkwit vertoont. Voorts hebben zy een langwerpiger Gestalte dan de andere Porfeleinhoorens, en dit doet haar nog meer naar *Mollen* gelyken. RUMPHIUS zegt, dat zy van de Inlanders, in Oostindie, tot het polyften der Pifangbladeren worden gebruikt.

AGT-EN-TWINTIGSTE PLAAT.

Zeer veel overeenkomst heeft de Hooren van de bovenste Afbeelding, op deze Plaat, met die van de voorgaande. Het is, naamelyk, insgelyks een Vleugelhooren, welke aan den rand Takken heeft, doch die zo krom en dik niet als in de Duivelsklaauwen, en zo menigvuldig niet als in de Duizendbeenen zyn. 't Getal der Takken, die zy hebben, is doorgaans zeven, maar derzelver plaatzing en figuur doetze van de Bootshaaken verschillen, en maakt, dat men 'er gemeenlyk den naam aan geeft van *Krabben*. Van deeze heeft men 'er die geelagtig, en die fraay bont geplekt zyn, gelyk deeze, met donkerbruine en ligt geelagtig roffe Vlakken, Golswyze Streepen maakende op een witten Grond. De Mond is van binnen geel, doch niet zo hoog geel als in de Scorpioenen, die dikwils agt Takken hebben en veel langer kromme Staart. Van de *Podagra-Kreeften* zyn zy beiden, zo wel door de Knobbeltjes aan de Takken, als door de Purperkleurig gestrepte Mond-Opening verschillende, gelyk wy naderhand zien zullen. Het blykt dan, dat 'er ten minste vyf soorten van deeze getakte Vleugelhoorens zyn.

Bonte
Krab.
Tab.
XXVIII.
Fig. 1.

Onder de allerfraayste Schulpen behoort die van de onderste Afbeelding, welke de helft is van de zogenaamde *Geribde-Venus-Doublet*, anders ook wel *Concha exotica*, dat is Vreemde Schulp, getyteld. Dus noemen haar de Franschen zelfs, gelyk men by D'ARGENVILLE kan zien, hoewel zy ze onder de *Cœurs de Bœuf* of Ossen-Harten betrekken. Wy brengenze dan ook tot de Hartvormige Doubletten t'huis. Tusschen de Vooren, welke zy gemeen heeft met de Kam-Doubletten, loopen Ribben, die scherp verheven zyn, en deeze schieten ver over den Rand heen, met een soort van Tongetjes, het welk FABIVS COLUMMA reeds naauwkeurig opgemerkt heeft, stellende dat 'er negen zulke Tongetjes aan ieder zyde van de Schulp zyn. Tusschen de Ribben zyn de Voortjes, in de levendige Schulpen, met eene geelagtig roode Kleur getekend. Men vindze zelden regt Doublet, en deeze zyn zeer kostbaar, inzonderheid wanneer zy een aanmerkelyke grootte hebben. Nu twee en een half Jaar geleeden werdt 'er eene, die zeer fraay was, by de vier Duimen breed, in openbaare Veilinge verkogt voor honderd Guldens.

Geribde
Venus-
Doublet.
Fig. 2.

In 't midden van de Plaat vindt men een Doublet met zyn beide helften afgebeeld, die in veele opzigten van de voorgaande verschilt. Deeze is, wanneer men de langte van 't Scharnier tot aan de tegenoverzyde rekent, wel vyf

Messe-
Hegt.
Fig. 3.

of zesmaal breeder dan lang. De Gestalte is zodanig, dat menze een *Messe-Hegt* of *Geut-Doublet* gewoon is te noemen, dewyl ieder Schulp, door haare uitholling, als 't ware een Geut formeert, en zy beiden te samen gevoegd de Doublet naar het Hecht van een Mes doen gelyken. Die uit Oostindiekomen zyn Roozekleur en ook zeer zeldzaam, regt van figuur gelyk deeze, hoewel men 'er ook geelagtige vindt; doch aan onze Stranden komen 'er voor, die van buiten groen en van binnen wit zyn, ruim zo lang, en een weinig krom. Men heeft 'er ook kleine van, die Wyfjes genoemd worden, volgens D'ARGENVILLE. Het Scharnier loopt in deeze Geut-Doubletten langs de eene zyde en dit maaktze van de Peul- en Boereboon-Doubletten, die hetzelfde aan 't end hebben, grootelyks verschillende.

NEGEN-EN-TWINTIGSTE PLAAT.

Rots-
Doublet
met
Worm-
Pypen.
TAB.
XXIX.

Fig. 1.

Haane-
Kam.

Fig. 2.

De Afbeelding N. 1, op deeze Plaat, vertoont een Rots-Doublet, die op eene zonderlinge en vreemde manier begroeid is met een soort van Pypjes, die van de gewoone Wormbuisjes verschillen en zekerlyk ook tot huisvesting gediend hebben van 't een of 't ander Zee-Schepzel. Men kan van de Kleur en Gestalte uit de Afbeelding genoegzaam oordeel vellen.

In Fig. 2, ziet men het onderstuk van een *Haanekam-Doublet*, gelyk hetzelfde zig van onderen voordoet, en zonder dat zig de Tandswyze Sluiting vertoone. De Kleur is donker Paarsch. In 't vervolg zullen wy verder gelegenheid hebben, om van deeze soort van Schulpen te spreken.

Oly-
phants-
Tand.

Fig. 3.

Wy zyn gewoon den naam van *Olyphants-Tanden* te geeven aan die soort van Pypagtige Kokers, waar van 'er een in Fig. 3, is afgebeeld. Zy zyn overlangs geribd en fraay groen van Kleur, 't welk eene zeldzaamheid uitmaakt onder de Hoorens en Schulpen. Aan de Punt echter, die ook een klein Gaatje heeft, zynze witagtig. Men vindtze altoos in het Zand zittende met deeze Punt, en de daar uit steekende scherpe Mond-Opening kwetst dikwils de bloote Voeten der Indiaanen.

Wolfs-
Tand.
Fig. 4.

Om de zelfde reden als de voorgaande dien naam voeren, worden die van Fig. 4, gemeenlyk, *Wolfs-Tanden* geheten. Zy zyn byna geheel, of eenigszins geelagtig en Vleeschkleurig wit, zonder eenige Ribbetjes of Voortjes, vallende veel kleiner dan de Olyphants-Tanden, die zelden veel grooter dan deeze Afbeelding voorkomen.

Behalve de gedagte regelmatige komen in de Zee een groote menigte van gekrinkelde Kokertjes voor, aan welken men, in 't algemeen, den naam van *Wormbuisjes* of *Wormpypen* geeft, en deeze krygen, naar dat zy dunner of dikker, en op de eene of andere wyze meer of min gekrinkeld zyn, byzondere benaamingen. Die zeer dik zyn en weinig bogten hebben, noemt men *Offe-Darmen*; die zeer dun zyn, *Hoender-Darmen*, en die slangwyze zyn omgekruld, *Slangetjes* of *Hoornslangetjes*. Deeze, van *Fig. 5*, is als een middelvoort, zynde van buiten een weinig bruinagtig, en van binnen wit. Wy zullen in 't vervolg daar van nog meer verscheidenheden vertoonen.

DERTIGSTE PLAAT.

De Hooren van *Fig. 1*, op deeze Plaat, wordt door sommigen, wegens de Punten die zy aan den rand van haare Windingen heeft, tot de *Rotshoorens* t'huis gebracht, en, inderdaad, de Gestalte, ter loops beschouwd, schynt dezelve daar toe te betrekken: maar, wanneer men agt geeft op de regte *Kenmerken*, zo als die van de hedendaagschen gesteld worden, dan behoort dezelve tot een ander Gestalt. De *Rotshoorens* (*Murices*) hebben de *Opening* langwerpig naauw en eenigermaate getand, gelyk, by voorbeeld, in de *Wilde Musiekhooren* op *Plaat XXIV*, blykt. Dit ontbreekt in deeze Hooren, die ook de *Opening* wyder, doch tevens langwerpig heeft, en derhalve tot de *Trompethoorens* (*Buccina*) moet t'huis gebracht worden. Van binnen is de *Opening* geelagtig *Vleeschkleur*: van buiten de geheele *Oppervlakte* bruin roodagtig. De *Takken* hebben geen gemeenschap met het inwendige van de Hooren. Wy geeven 'er den naam aan van *Getakte Peer*.

Wy hebben reeds gesproken van de *Patellen* of *Kapjes*, die men ook wel *Schotteltjes* en *Schilden* noemt. Op *Plaat XX*, zagen wy een geel *Kapje*, op *Plaat XXI*, een *Getygerd Schild*; beiden effen van *Rand*. Het *Kapje* van *Fig. 2*, op deeze Plaat, is aan den *Rand* zo *Puntig*, dat sommigen het, deswegen, *le Plat d'Etoile* of *Sterre-Schotteltje* noemen. Anderen geeven 'er den naam van *la Fortresse* aan, wegens de *Tekening*, die eenigermaate naar de *Buitenwerken* en *Wallen* van een *Vesting* zweemt. Wy noemen 't zelve het *bruin gevlamde Kapje*. De *Kleur* is aan den *top* als *Brons*, en tegen 't *Licht* zeer fraay glanzig doorfchynend rood.

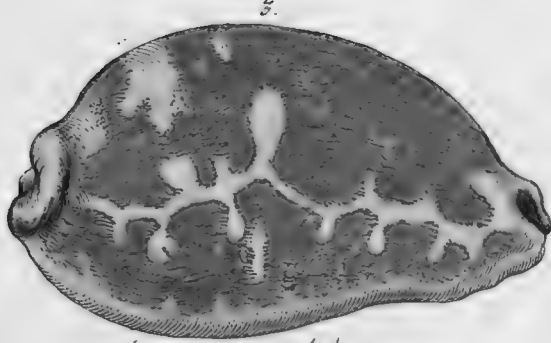
Het *Kapje*, dat in *Fig. 3* voorkomt, verschilt wederom van de voorgaanden grootelyks; zo doordien het van het midden naar den omtrek sterk *Gestreept* is, als met *Straalen*, waar tusschen men 'er, t'elkens, vier of vyf heeft, die minder dik en zwaar zyn; als door de *Opening* aan den *Top*, welke zodanig is, dat sommigen 'er een *Sleutelgat* van gemaakt hebben. De *Kleur* is, van buiten, bleek

bleek groenagtig Afchgrauw, daar men fomtyds eenige roode Stippen in waarneemt; van binnen blaauwagtig wit. Het is vry wat dieper, of hooger getopt dan het voorgaande.

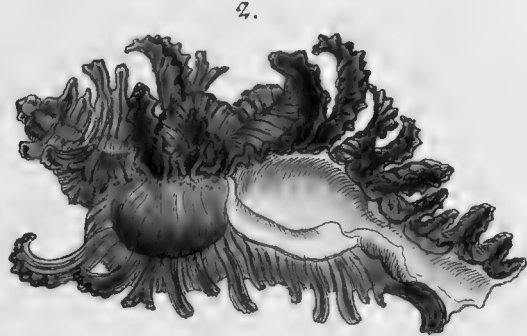
Schulpluikje. *Fig. 4, 5.* De Afbeeldingen, *Fig. 4* en *5*, vertoonen geen Hooren of Schulp. Het zyn alleenlyk die Dekzels van de Purper- of in 't byzonder van de Krulhoorens, welke men *Unguis odoratus* of *Blatta Byfantina* noemt. Men behoeft slegts de Afbeeldingen op de Twintigste Plaat van RUMPHIUS, en derzelve beschryving, na te zien, om zig te overtuigen, dat het eigentlyk *Schulpluikjes* zyn. In een byzonder Hoofddeel, dat het Zeventiende is, spreekt die Auteur van dezelve zeer omftandig, en verhaalt, dat zy niet alleen van de Purperhoorens, maar ook van verscheide Rotshoorens, Trompethoorens en anderen komen. Men gebruiktze, zegt hy, in Indie onder de Reukwerken, en hymeeat dat zy een van de vier Dingen, uit welken het Heilig Reukwerk der Israëlieten samengefteld was, daar men *Exodus* 30. vers 34, van leeft, en wel dat gene, 't welk sommigen *Onyx* vertaalen, geweest zyn. De Gestalte, inderdaad, zweemt veel naar de Nagels of Klaauwen van eenige Viervoetige Dieren, en, dewyl het Hebreeuwfch woord *Schecheleth* volftrekt iets Nagelagtigs betekent, zo is 't waarfchynlyker dat hier door deeze Schulpluikjes, welke nog heden by de Oosterfche Volkeren in de Reukwerken gebruikelyk zyn, dan iets anders, gelyk BOCHART wil, verftaan worde. De Vifch of Slak befuit zig daar mede in zyne Hooren, even als die der Soldaaten en dergelyken dit doen met de Venus-Navelen, zogenaamd. De Kleur is donkerbruin, doch, tegen 't Licht gehouden, als Schildpad doorschynende.

Prins Robberts Knoop. *Fig. 6.* Onder de Tollen worden die kleine Hoorntjes van *Fig. 6*, betrokken, welke men *Prins Robberts Knoopen*, in 't Fransch *Boutons de Camifolle*, dat is, Kami-fool-Knoopen noemt. De Gestalte, inderdaad, gelykt veel naar die van een Knoop, doch niet alleen de Kleur, welke fchoon paarfch of donkerrood is, maar een Bandje, dat om dezelve heen loopt, doetze voortreffelyk uitmunten, en onder de fierlykfte Hoorentjes plaatzen. Dit Bandje is zwart, en vertoont zig als een Orlogie-Veer, met Paarlen gegarneerd; doordien hetzelve, in de geheele langte, met ronde witte Knobbeltjes is bezet. Zy vallen weinig grooter dan deeze Afbeelding.

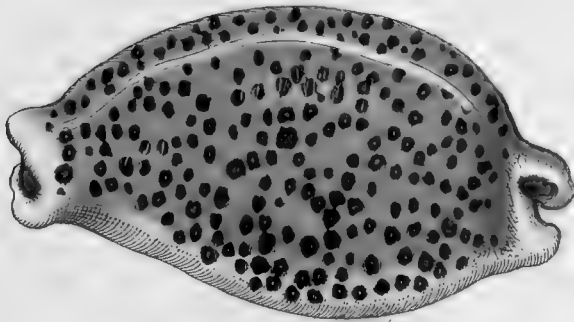
Staatenvlag. *Fig. 7.* De fierlyke mengeling van rood, groen, blaauw, wit en geel, op ieder Winding bandswyze omloopende, doet aan het Hoorntje, van *Fig. 7*, den naam van de *Staatenvlag* toe-eigenen. 't Is zeker, dat 'er alle de Kleuren, van die Vlag, op gevonden worden, en dat de Bandeering 'er ook dergelyken zwier aan geeft. Het kan met meer regt tot de Pennen (*Vis*), dan tot de Trompethoorens (*Buccins*) t'huis gebragt worden, om dat de onderfte Winding weinig by de anderen uitfteekt. Zy zyn zeer dun van Schaal, en ftomp getopt, van binnen wit, doch zodanig dat de Banden doorblinken. Zy vallen ook niet zeer groot.

Cypraea insipida

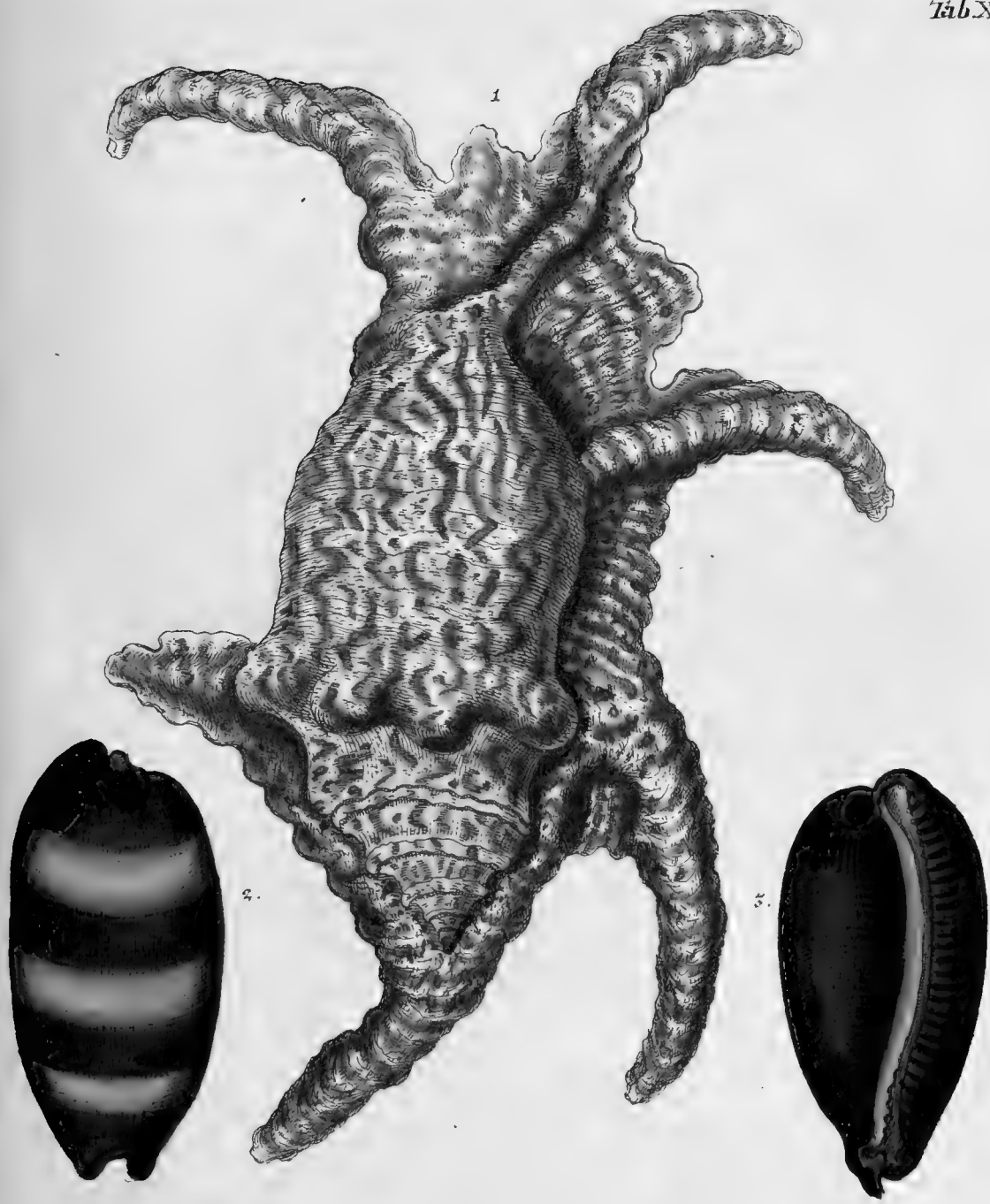
Nudica elongata?

Cypraea parthenica

1 Pteroceras Chiragra

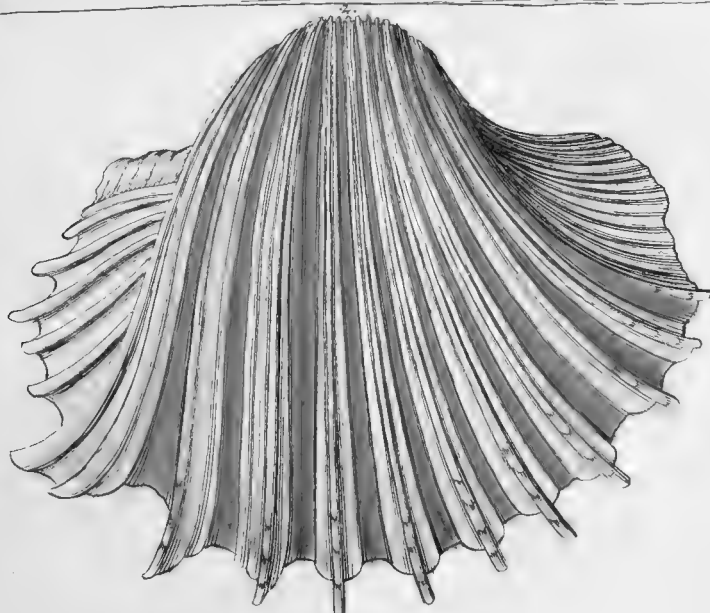
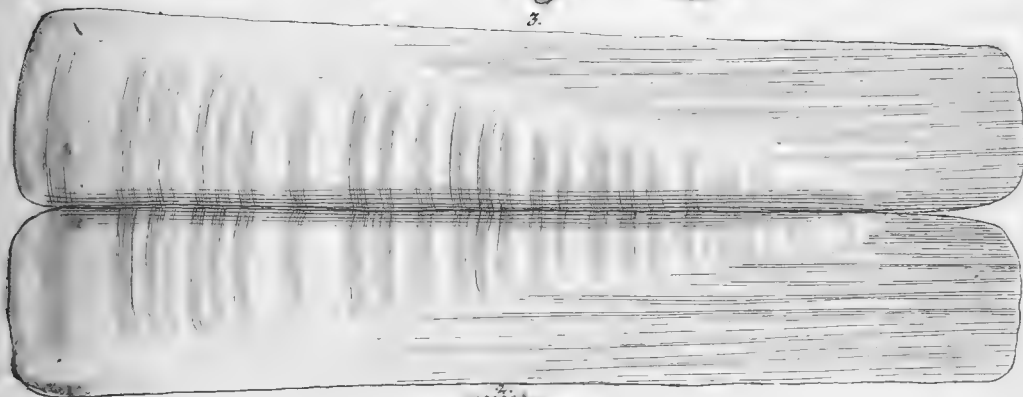
{
2 Lyprea Talpa
3

- 1 *Pterocerus Lambis*
- 2 *Cardium costatum*
- 3 *Solen truncatus*

3.

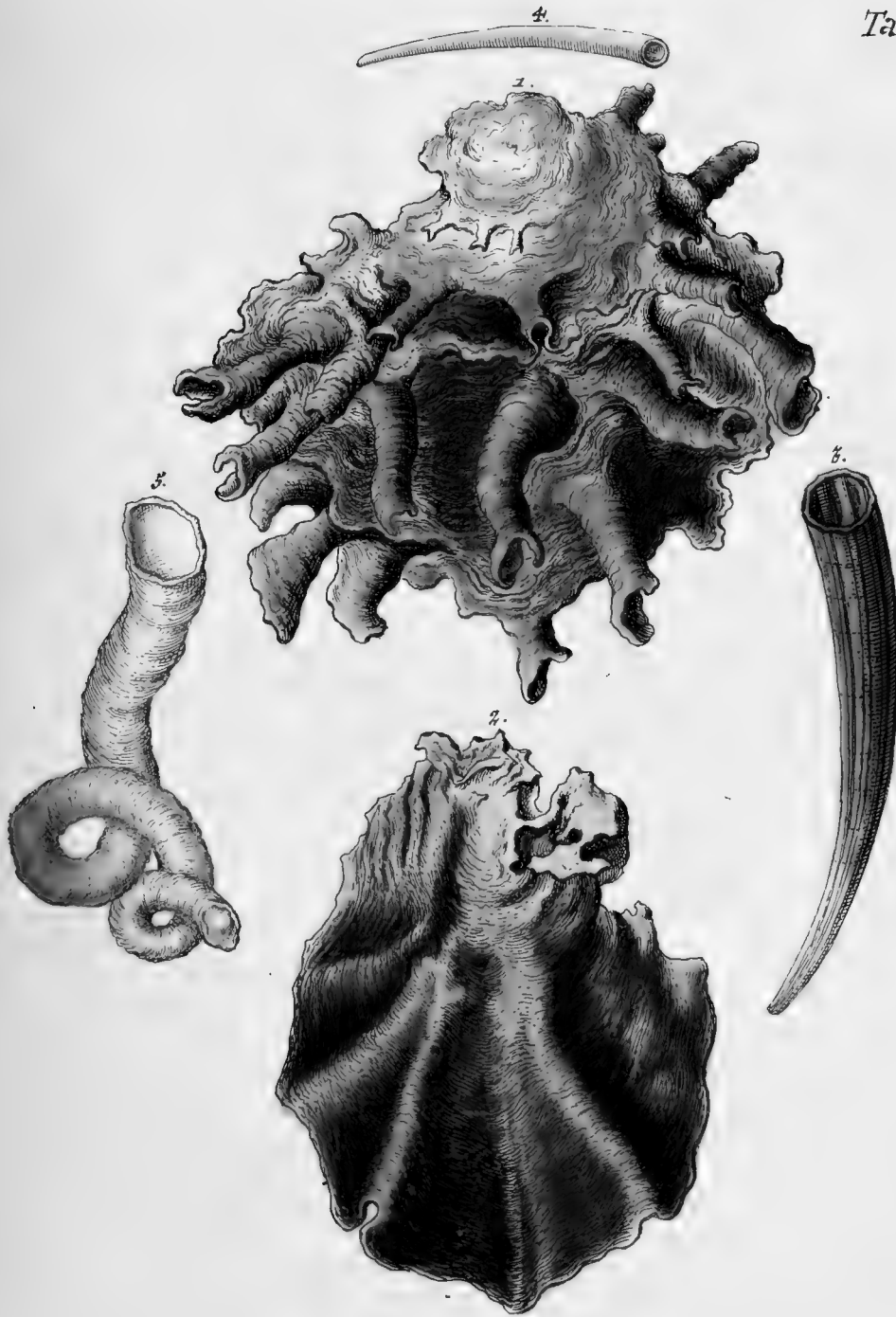
1 *Ostrea Hyotis*^a
— — *gigas Juror*

2 *Ostrea Crusta Galli*

3 *Dentalium Elephantinum*

4 *Dentalium Dentalis*

5 *Serpula*

1 *Pyrrula Carica*

2 *Patella granatina*

3 *Fissurella Graeca?*

{
4 *opercula*
5

6 *Trochus Pharaonis*

7 *Achatina Virginia*

